

Madiu Neala olelo oboba

Ado Mala Hedabi Madiuie bebagi dëdëla negei dibe amogida, gomalä säi dialea. Asialo made ado dafidi säla negei amogida, Godea hamomolömelälage, ïmolömelälage säla negei amoda Yesu e misi amoma gausiala digai. Yesueada Yu udia dolömu damula moholö made, udia dolö mogela made, sulubadela damula moholö misi.

Madiuie bebagi ado dëdëla negei amogi mi gäwila dëdëida, Melia Yesu neegela ägüi amoge, Yonea Yesu ödägi gei amoge, mugabe Saidania Yesu fedogola meli amoge, dëdëla negei dialea. Amase, elöda, Yesu e Galili nea, ado mala säla olelela aliligi asi amoge, udia dolö oloi difolalo amoli neala wahila didigila asi amoge, dëdëla negei dialea. Yesu e Galili sege dígila nawesa namolö awäla Yalusaleme besela galai amoge, salele afädëgi hamosa nelo amoge, e baagola bedefasebegi, Godea e nowela ifosi amoge, amoli dëdëla negei dialea.

Ado Mala Hedabi ameada Yesu eda säla olelelo edefademalä nelo amo neala ulufai dialea. Yesueada Godeie ado mala säla negei dibe amoda, geloi iso gäwi gowe gadoi dialeamelälage, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami gowe gadoi dialeamelälage, gelolafalü ulufadigisa nelo.

Yesuea mala olelesa nelo amoda Madiuea geloi iso gäwi bia amoli gegedola dëdëla negei amoda gowe.

Age - Yesu e segebidaia ami fedala salea, udia dolö Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo mi hamola nefolalebe amolile asigi hedabola negela namolöge, hamoi hamomolöge, hedabi dibe amomu salugamolöge, hobea Godebalä namolöge, amoli säla olelesa nelo. (Hogoli 5-7)

Agedu - Yesuie bëgëla aulo nefolalo amoli hamoi hamomolö afufumäia, Yesuea ilima gomalä hamomalola säla i dialea. (Hogoli 10)

Osoda - Yesuea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialeamelëla ado besula yafie säla iaha nelo. (Hogoli 13)

Biyidu - Yesu dofä bëgëla aulo nefolalebe amolida, gowe gadoi namolö dialeamelëla säi. (Hogoli 18)

Bi - Yesuea segeyo aligila wagahalea hamomolö amoge, amase, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami moholö amoge, ado säla negei amo dialea. (Hogoli 24-25)

*Yesu Gelesoïe yaua mäulali aliligi misi amolile ëi
(Ulugu 3.23-28)*

¹ Dëdëla negei difolalebe golida, Yesu Gelesoïe yaua mäulali aliligi misi amolile ëi dialea. Yesu Gelesoïe yaua mäuda Abalahamale Debidile nelo.

² Abalahamaïe malöda Aisaga. Aisagaïe malöda Yeigaba. Yeigabaïe malöda Yuda, ie edoolali nefolalo amoli.*

³ Yudaïe malöda Felesele Selale. Elele emeda Damala. Amase, Feleseïe malöda Hesolono. Hesolonoïe malöda Alama.

* **1:2:** Yudala ie edoolalida Isilale sosogo giwilasi besela galai amoïe yaua mäuda amoli.

- ⁴ Alamaïe malöda Aminadaba. Aminadabaïe malöda Nasono. Nasonoïe malöda Salomono.
- ⁵ Amase, Salomonoïe malöda Boasa. Boasaïe emeda Elehaba. Boasaïe malöda Obedi. Obediïe emeda Uludi. Obediïe malöda Yesi.
- ⁶ Amase, Yesiïe malöda beaha aligilo Gini Debidi. Debidiïe malöda Solomonono. Dafidi Solomonoïe emeda Uliaïe udia sulo.*
- ⁷ Solomonoïe malöda Elehoboama. Elehoboamaïe malöda Abia. Abiaïe malöda Asa.
- ⁸ Asaïe malöda Yehosafada. Yehosafadaïe malöda Yeholama. Yeholamaïe malöda Usia.
- ⁹ Usiaïe malöda Yodama. Yodamaïe malöda Ahasa. Ahasaïe malöda Hesegia.
- ¹⁰ Hesegiaïe malöda Manasa. Manasaïe malöda Amono. Amonoïe malöda Yosaea.
- ¹¹ Yosaeaïe malöda Yehoiagini, iе edoolali nefolalo amoli. Amo gaaluda, Isilale ili sigi awäla Babilonomu gala digi nefolalo amo.
- ¹² Ili Babilonomu gala digi nefolaloa amilada, Yehoiaginiïe malöda Sealadiele. Sealadieleïe malöda Selubabele.
- ¹³ Selubabeleïe malöda Abiuda. Abiudaïe malöda Eliagimi. Eliagimiïe malöda Asolo.
- ¹⁴ Asoloïe malöda Sadogo. Sadogoïe malöda Agima. Agimaïe malöda Eliudi.
- ¹⁵ Eliudiïe malöda Eleasala. Eleasalaïe malöda Madani. Madaniïe malöda Yeigaba.
- ¹⁶ Yeigabaïe malöda Yosebe. Yosebeda Meliïe

* **1:6:** Dëdëla negei dibe adogogi udia odoa ëi difolalebegoda fii odoa dili gaso, Isilalema fila misi amolile ëi. Damalale Elehabaleda fida Gainana. Uludi eda fida Moaba. Amase, Solomonoïe eme Badasiba afädëfali emuda Isilale udia. Gasoda, dafidi eda Hidi sosogo dolö afädë Uliama fila asi.

egoa. Meliada Yesu neegela ägüi. Yesumada Gelesola sälo amo.* Amala aliligi misi.

¹⁷ Ei amolida Abalahama neloamila maala Debidi neloamila damo silasi nelo. Debidilahilä Isilale udia dolö ili Babilonomu gala digia amilage damo silasi nelo. Oböla Babilono gala digia amila Afädë Memelei e misia amilage damo silasimu nelo.

*Melia Yesu Geleso neegela ägüi
(Ulugu 2.1-7)*

¹⁸ Yesu Geleso ägüla maasolo amo gala, gomalä hamoi. ïe eme Meli Yosebegali olei sulo. Yosebea, aso, made neala sebegi, Eleloi Gesamia malö dubo i amo, ili sefolalo amolia beagolei. ¹⁹ Egoa Yosebe eda dolö mogoi ameada, udia dolö nefolalebe amolia Meli e hewalasiloea, eada geleä musügä Meli fisimolöla helësësa nelo.

²⁰ Amala helësëlahilä, e adi simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïie selesaia fii afädë ulufadigilahilä, Yosebema ado säla ïahalea, Debidiïie malö Yosebe-e, Meli dïe udia samiäia nimolö amoda bedämabio. E fagulo hagui sebe amoda Eleloi Gesamia negesimelë. ²¹ Eada dolö malö afädë neegela ägümolömelë. Neegela ägülahilä, ie ïe Yesu negemalo. Mida, ea ie udia dolö nafade hamoi amoli hëla fisila damula moholömelëla säla i.*

²² Dafidilo Geloia ie bea säloma aligila bea sälä negei amo gadola gausiala digamolöie, nelebo

* **1:16:** Gelesoda Giligi ado. Hibulu ado sälada Mesaeala sälo. Gelesole Mesaeale nilile ado sälada Afädë Memelei. * **1:21:** Yesuda Giligi ado. Hibulu adoeada Yasua. Nilile ado sälada Godea damula aulo.

sulubadela amala hamoi. ²³ Bea säla negei amoda gowe. Dolisä dolöbalä made nawelo afädëa fagulo hagui sulolahilä, dolö malö neegela ägümolömelë. Malö amoïe ëi Emanuale negemolömelä säla dëdëla negei dialea. Ëi amoïe mida gomalä, Gode nilibälä nea.

Aisaed 7.14

²⁴ Yosebe adi nowela awälahilä, Dafidilo Geloïie selesaia fiaa ema ado säi amo gadola bëgëla, ea Meli nii. ²⁵ Neasebegi, Melia malö made ägüla maala saleada, Yosebebalä made nawela sulo. Giso ägüla maasebegida, Yosebea malö amoïe ëi Yesu negei.

2

Sege wagadi made eso maasidola dawadigi dolöea bea misi

¹ Heledo eda beaha aligilo gini nelo amo gaalu, Yudia segea gaamu afädë ëi Bedeleheme ami Melia Yesu neegela ägüi.* Ägüsebegi, dolö odoa gasumili melëlo mala dawadigi nefolalo amoli sege wagadi made eso maasidola maala Yalusaleme besela galai. ² Besela galalahilä, ilia sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini namolö malö dubo neegela ägüi amoda, abidi dialea. ïe gasumili eso maasido neeve amo bealahilä, nilia ïe ëi gauia adamolö mofiaimelä säi. ³ Ado amala säi amo nabalahilä, beaha aligilo Gini Heledo e asigi säösäosa nelo. Amase, Yalusaleme ami nefolalo amoli sulubadelaeage, amalamu helësësa nefolalo. ⁴ Säösäolahilä, Heledoea Yu udia dolöie

* **2:1:** Gini Heledo ameada, Yudia segege, sege odoa Yudia ga madela dilo amoge, Heledo eamu beaha nelo gasoda, eda Olomoïe Gini edefade ëi Sisala sälo amo hawa nelo.

gobela ïlo busa nefolalo amolige, amase, mala dawadigi nefolalo amolige gegedomalolahilä, ilima nabahalea, Afädë Memelei amoda sege abidi neegela ägümölöla nabi. ⁵ Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Yudia segeamadi gaamu afädë ëi Bedelehemee amimelë. Amala säsebe amoë mida, bea sälo nelo amea säla dëdëla negei dibe amoda gowe.

⁶ Bedelehemee, Yuda segegida, dida Yuda segeëie gaamu ilibia edefade difolalebe amoli hawa made. Dige sege edefademelë. Amoë mida, dima aligila sigi aligilo afädë besela galamolömelë. Eada sugua sibi sigi aligilo amo gadola, nä Isilale udia dolö sigi namolömelä

säla dëdëla negei dialeala säi.

Maiga 5.2

⁷ Amala säi amo nabalahilä, Heledoea geleä musügä dolö dawadigi eso maasidola mofiai amoli welahilä, dilia gasumili amoda abola melila ea ilima fädäla nabi. ⁸ Nabala ili Bedelehemee mosalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia malö amo hedabolafalï hogolahilä beagoleseda, nage ie ëi gauia adamolö moholöie nema säla ïmalola säla i. ⁹ Gini amea amala säi amo nabalahilä, ili awäha nebegi, gasumili dafidi eso maasido meli amo dafidi awäla, malö dibeä ami aumala aligisi.* ¹⁰ Ilia gasumili amo bealahilä, ilile iso asigigila edefademalä obeägïmolö besela galai. ¹¹ Aumala aligisi neebe amo bealahilä, dolö amoli mosö afädë neebe amoë mumusogi digai. Nogila digalahilä, ilia malöge ie eme Melige bealahilä,

* **2:9:** Yalusalemela Bedelehemeda mia made made, holöbö gilomida gödölesi gadoi, Dodomonala Aya gadola.

emo gumu sasagala fia idogolahilä sefolalea, malö amoëe ëi gauia adaha sefolalo. Amalahilä, ilia igi gologe, i heale gobesegi höba gafisigä hedabi baëla aligilo amoge, amase, i afädëëe heale sïgä gäha made misiäia hëlo ëi muwege, amoli ägüi amo Yesugali somodala ï.*

12 Amala somodala ïalahilä, ili misi idi amogi made, idi elögi obëgëi. Amoëe mida, ilia simasia beahaleamelebe, Godea ilima sähalea, Heledo nee-beamadida obëgëmabiola säi amo nabalahilä, hilile segea amala obëgëi.

Fisäla Isibi asi

13 Dawadigi dolö amoli afiaibua, Yosebea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë maala ulufadilahilä sähalea, Di nowela malöle emele sigi, dili fisäla Isibi mosalo. Awäla neëgi, na dima bu elö säla ïmolöie ami beaha nami-aloo. Mida, Heledoea malö go nufudadigimolöie hogomolömelä säi. **14** Amala säsebegi, Yosebe nowela malöle emele sigi, ili gasigi fisäla Isibi asi. **15** Isibi awälahilä, eda Heledo baagomäialahilä Isibimu nelo. Amoda dafidi Dafidilo Geloia ie bea säloma aligila bea säla negei amo gausiala digamolöie, amala hamoi. Bea säla negei amoda gowe.

Nïe nafege Isibi segeala na weimeläla
säla dëdëla negei dialea.

Hosea 11.1

Malësä malei nufudadidigisa maadei

16 Heledoeada dolö dawadigi amolia e gadia-boi gabula helëselahilä, e edefademalä mihaläi.

* **2:11:** Nelebo ohodoa ï amolida gädili elögi bidi edefadea nea aulo.

Edefademalä mihalälahilä, Bedeleheme amige, amase, sege Bedeleheme ga madela sebea amige, dolö malësä gäheo i äudä sulo amolige, gäheo i äudä, aso, made baagi sulo amolige, ea sulubadela baagomäia nufudaha maademalola säi. Dolö dawadigi amolia gasumilë mi gäwila neia idogoomeläla säla i amo helësëlahilä, amala nufualai. ¹⁷ Amo hamoi amoda bea sälo Yelemaeaea dafidi bea säla negei amo gausiala digai. Amoë säla negei dibe amoda gowe.

¹⁸ Alama gaamugi ado afädë säsebe, ado amoda edefade didigaola diisa neebe amoda nabaha nea. Eleseloea ie malölaligi düisebe amo. Ili hä maade amea, afädëa e neala adoea aeasisila made sämäiala helësësa saleala
säla dëdëla negei dialea.

Yelemaea 31.15

Yosebelali Isibila obëgëi

¹⁹ Heledo baagoibua, Yosebe Isibi ami nea simasia beahaleamelebe, Dafidilo Geloïïe selesaia fii afädë maala ulufadigilahilä ²⁰ ema sähalea, Di nowela malôle emele sigi Isilale segea mosalo. Mida, malö amo nufulöla helësësa nefolalo amolida, hä, baagosa maadeimeläla säi. ²¹ Amala säsebegi, Yosebe e nowela malôle emele sigi, Isilale segea obëgëi. ²² Ili obëgësalea, Yosebea Agelau-sada ie eedo bedefala Yudiaë beaha aligilo gini neameläla säi amo nabalahilä, eda ami obëgëmolö bedäi. Bedäla nebegi, ea simasia beahaleamelebe, Godea ema mosabiosebegi, e Galili segea ami awäla ²³ bobala Nasalese gaamugi asi. Amala hamoi amoda bea sälo nefolalo amolia bea säla

negesalea, Eda Nasalese fii neala sämolömelëla dafidi säla negei amo gausiala digai.

3

*Ödägi gelo Yonea ado mala säla iaha nelo
(Maga 1.1-8, Ulugu 3.1-18, Yone 1.19-28)*

¹ Gäheo i odoa nelolahilä*, ödägi gelo Yone e Yudiamadi sege nafade udia dolö aligisia made ami ulufala maalahilä, mala säla iaha nelo. ² Ea säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dibe amea, dili asigi besumalola säla iaha nelo.* ³ Godea bea sälo Aisaeama aligila Yoneëe dafidi bea säla negesalea sähalea, Sege nafade udia dolö aligisia made ami nea, afädëa wesalea sähalea, Dafidilo Geloi misiäia idi daiala hamogilasimalo. Æ idida mogola fodolasimalola säha neamelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 40.3*

⁴ Yone eda sugua gamele hilia fagulo hamoi amo salugalahilä, sugua gafodo gadoia malibu negela nelo. Eada galia wage, äwi Ödäge naha nelo.* ⁵ Udia dolö Yalusalemelage, Yudia sege dibe amo sulubadelagilage, sege ödä Yodona ga

* **3:1:** Giligi adoda Segeyo amo gaalula dëdëla negei dialea gaso, hogoli agedu baagiada hogoli osodaïe gäheo i nabülesi äudäïe odoi gödölesi gadoi nelo. * **3:2:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, amase, Godea Beaha Maadela Sigi Neebela säi amoge, ado amole säi amoda Gode eda dofä udia dolöle nelebo sulubadelä dibe amolele gini namolöla säi. * **3:4:** Ado egowea fagulo gäige molö naha neloge säi ameda, Yone eda bea sälo dolö afädë Elaia gadoi galea. Agedu Gini 1.8ge, Malagai 4.5ge, Madiu 11.14ge, amase, 17.10-13ge bimalo.

made dibea amilage, Yone neebea maahamu nelo.

⁶ Ilia nafade hamoi amo säla sisiasbegi, ea ili ödä Yodonagi gesa nelo.

⁷ Felesi dolö amolige, Sadiusi dolö amolige yafie Yonea ili ödägi gemäia maaha neebe amo bealahilä, ea ilima sähalea, Dilida baagolo nubaë malö nebegö, Godea së iä idogomolö amogi, made naala fisäla moholömelëla dilima nowëa säla iasio.

⁸ Dilia asigi besui amoëe gägä ulufala negemalo.

⁹ Dilia dihilidomu sähalea, Abalahamada nilile mäu nelola sämolö dialeala helësemabio.* Na ado afädë säla iahago. Nabualo. Godea igi difolalebe gowegi neala gaulahilä, Abalahamaë yaua mäu hamolasimolöi neamelë. ¹⁰ I nefolalebe mia ami gabi negesisi dialea. I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sulubadela abalahilä, nulogi gobesa maademolömelë.

¹¹ Dili asigi besui ameada na dili ödäea gelasilomelë. Hobea ne baagia afädë moholö amoda, ne holöfalimelë neebewe gadoi made, eda ilibia edefade neamelë. Na ie emo usililo gaumolö dofea made neawe. Eada Eleloï Gesamiage, nulo söaeage dili gelasimolömelë. ¹² Eada eladi gadoi ei widiie gägä dobilahilä, isole düle mogemäia nelebo gasala sadia adogolo nama gadoi afädë gaula nea. Mogesa maadelahilä, ea widi gägä amo negelo mosöa ami negesilahilä, ie widi dobilo sege amo gëgelë doala digilahilä, dü fisi amoli nulo usilo made, wisamu neebea ami gobemolömelëla Yonea säi.

* ^{3:9:} Ilia Abalahamada nilile mäu nelola ado amala sälo ameada, së molö dibea ami made naala, sisigala moholöla helësëlo amea, Yonea amala helësemabiola säi.

*Yonea Godeïe malö Yesu ödägi gelasi
(Maga 1.9-11, Ulugu 3.21-22)*

¹³ Segeyo amo gaalu, Yesu e Galilila ödä Yodona dibea ami maalahilä, e Yonea ödägi gelasimäia misi. ¹⁴ Maasebegi, Yonea Yesuea oböla asigi bedefala ödägi made gemolöla sämäia, ea nabahalea, Dia ne ödägi gemolöi dialea gasoda, na di ödägi gemäia, ne neebea misi golela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Walio amala hamomäiamelë. Mala go hamosaleada, Godea hamesebe amoda hamosa maademolö dialeala säi. Amala säsebegi, Yonea ema üi.

¹⁶ Yonea Yesu ödägi gei. Yesu ödägila agesua fodolo aliga adogoi amore, mu doga negelahilä, ea haea malibusu hagila digalo amo gadola, Godeïe Gesami digala edaia fisebe amo meli. ¹⁷ Amo gaalu, selesaia mosöala ado afädë säia idogosalea, Egoweda nïe malö, na boba hamosa neawe. Ema edefadmalä obeägïsa neawela säi.

4

*Mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie misi
(Maga 1.12-13, Ulugu 4.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, mugabe busaea Yesuea nafade hamomabelela fedogola bimolöie, Godeïe Gesamia Yesu e sege nafade udia dolö aligisia made ami sigi fedala ifosi. ² Amala sigi fedala ifosi nea, Yesu e segeyo nabülsasi biyidia, yobage gasigige, molö made naala neamu, südëa baagoi nelo. ³ E amala südëa baagosa nebegi, nafade hamomalalo fedogola melëlo busa amea

maalahilä sähalea, Di Godeëe malö nea galëda, igi gowema wahalo hamomalamola säi.

⁴ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Udia dolögali namolö ilo amoda wahalo nase ameamu ilo mademelë. Ado sulubadela Godeëe nafiala maasebe amolia namolöila säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 8.3*

⁵ Amala säla obögësebegi, mugabe busaea Yesu sigi, gaamu Godea hile nafolai Yalusaleme ami awäla, Godeëe mosöa ilibiafaliä gadogo ifosilahilä, ⁶ ema sähalea, Di Godeëe malö nea galëda, hä, di dihi nila sadia idogomo. Amoë ado afädë säla dëdëla negei dibe amea sähaleada, Ea ie selesaia fii amolima die säsegi, igia die emo daualoea, ilile naaboea di sogobala gauia adogomolömelëla säla dëdëla negei dialeala säi. *Gë Udälo 91.11-12*

⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Ado elö gomalä säla dëdëla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, fedogola bimabiola dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.16*

⁸ Amala säsebegi, mugabe busaea segebi ilibia neebedaia ami Yesu sigi fedalahilä, gädili sulubadela dibe amolige, ilile nelebo hedabi difolalebe amoge olesa maadei. ⁹ Olesa maadelahilä sähalea, Dia ne mia emo gumu sasagalahilä, nïe ëi gauia adaseda, nelebo sulubadela beasebe egowelida, digali iaha maademolömelëla säi.

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Ai. Saidani. Di moholöi mosö. Ado säla negei dibe amea sähalea, Dafidilo Geloi, die Gode neebe amo, dia ie ëi gauia adamalolage, amase, iemu hamoi

hamomalolage säla dëdëla negei dialeala säi. *Mala Bu Eegei 6.13*

11 Amala säla obögësebegi, mugabe busaea Yesu dígila asi. Asibua, selesaia fii Yesu neebea maala, ilia e ugila negei.

*Yesuea Galili ami hamoi mi gäwila hamosa nelo
(Maga 1.14-15, Ulugu 4.14-15)*

12 Yone e galabaia mosöa neala säi amo nabalahilä, Yesu e Galili segea obögëi. **13** Obögëla awälahilä, e Nasalese gaamu dígila, Gabaniama gaamugi namolö asi. Gabaniama gaamuda, oeabo edefade dibe amoïe agesugi Sebulunilele Nafadalilele sege dilo.* **14** Amo hamoi amoïe Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

15 Sebuluni segege, Nafadali segege, ëi odoada, idi oeabo edefade dibe amadi ami aulo sege amoge, ödä Yodona agesugi dibe sege amoge, amase, Disiligi Galiligi udia dolö fii odoa yafie maala sefolalebe sege amoge, amolida Sebulunilele Nafadalilele segemu.

16 Segea ami udia dolö gasimi sagaigi nefolalebe amoliada, yo digalo edefademalä melimelë. Baagoloïe sege augi hawa nefolalebe amolimada yo digala besela galaimelëla säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 9.1-2*

17 Segeyo amo gaalu, Yesuea mi gäwila säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga

* **4:13:** Siiba Isilale sosogo äudä Sebulunile Nafadalileda, Galili oeabo agesugi ami filo. Gaso, Yesu e neebe amo gaalu, sege amoda Galili bolobinisi amogi dilo.

made dibe amea, dilia asigi besumalola säla iaha nelo.

*Yesuea dolö biyidia seme digisa nebegi wei
(Maga 1.16-20, Ulugu 5.1-11)*

¹⁸ Yesu e Galili oeabo edefade dibe amoïe agesudilä awäha nea, ea seme digilo dolö äädäelowole éole meli. Elöda Saimono, ie ëi elöda Fida, amase, ie edoo Ädulule meli. Eleada ödä edefade amogi seme digisa nelo. ¹⁹ Ele bealahilä, Yesuea elemä sähalea, Alia seme nelo amo gadola, udia dolö nimäia na alima neala oleledelä. Ne bëgëla misiëlä säi. ²⁰ Amala säsebegi, elea elele selégë amoli dígila, fodolofali e bëgëla asi. ²¹ Amila awäha nea, ea edoole edoole elö neebe meli. Elöda Sebediïe malö Yamese, amase, elöda ie edoo Yone. Elea elele eedobalä ödä du amodaia selégë hamogisa neebe meli. Bealahilä, Yesuea ele wesebegi, ²² fodolofali elea ödä duge, eedoge dígila, Yesu bëgëla asi.

*Yesuea mala säla olelela digi, oloi wahila didigisa nelo
(Ulugu 6.17-19)*

²³ Yesuea Galili sege sulubadelagi nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe Ado Mala Hedabi säla olelela digi, udia dolö amoligi olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahila didigisa nelo. ²⁴ Amala hamosa nelo amo, udia dolö Siliamadi nefolalo amoli sulubadelaea nabaha maadei.* Nabaha

* **4:24:** Segeyo Olomoea Yuda beaha nelo amo gaaluda, Galilile Isilalelemadida holöbö bolobinisi edefade ameada, Olomo iliada bolobinisi Siliala sälo.

maadelahilä, ilia udia dolö olo elö elöla oloi amolige, së edefade sësa difolalo amolige, amase, mugabe fedai difolalo amolige, amulämei difolalo amolige, fii si sefolalo amolige, sulubadela neala gaula e neebea maasebegi, ea amoli wahisa maadei. ²⁵ Udia dolö yafie Galili amilage, Gaamu Nabülasimadilage, Yalusalemelage, Yudiamadilage, ödä Yodona näiado alömodilage, e bëgëla afiai.

5

Obeägïsa neala säi (Ulugu 6.20-23)

- ¹ Yesuea udia dolö yafie negegila nefolalebe amo bealahilä, e gau afädë amo fedala, segebidaia ami sulo.* Amala sebegi, ie bëgëla aulo amoli e sebea ami mafusebegi, ² ea mi gäwila nafi dagala ilima säla olelesalea sähalea,*
³ Odoaea asigigi helësësalea, nïe iso asigi dofea made gabula helësësa nefolalebe amolida,

* **5:1:** Yu ilile malada, dawadigi amolia udia dolöma säla olelesaleada salea sälo. Madiu 13.2, 24.3, Ulugu 4.20 bimalo. * **5:2:** Madiu 4.23-25eage, amase, Madiu 9.35eage sähaleada, Yesueada hamoi nofe äudä hamosa nelola säi dialea. Amolegi ageda, ea udia dolö ilima säla olelesa nelo. Amase, ageduda, oloi elö elöla difolalo amolige neala wahila digisa nelo. Amo gadola, Madiu 5-7 amo nilia beaseda, Yesuea udia dolöma säla olelesalea, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amoë säida, ado nahui dialea. Hobealada, Madiu 8-9gi Yesuea oloi difolalo amoli wahisa nelola sedalu säi amo dialeamelë. Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageda go. Yesuea segebidaia fedala salea säi. Ado amoda Hogoli 5-7 amogi dialea.

obeägïsa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.

- 4 Dïisa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili bobasëla aealasimolömelë.
- 5 Hili nagadaiala aligilo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, sege dibe amo sulubadela Godea iligali ïmolömelë.
- 6 Sïdëa baagosa neebe amoli molôle ödäle gelola hamese amo gadola, mala mogoi hamomolö gelola hamesebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili neala nobalasisa maademolömelë.
- 7 Odoa bobasëla ugila negelo nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Godea ili bobasëla ugila negemolömelë.
- 8 Asigi gagadelai amolida, obeägïsa nea. Mida, ilia Gode bimolömelë.
- 9 Daluloïe hamoi hamosa nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, ilima Godeïe malö neala sämolömelë.
- 10 Mala mogoi hamolo amoïe së naha nefolalebe amolida, obeägïsa nea. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoda ilile dialeamelë.
- 11 Dilia ne bëgëla mofiasbegoe, dolö odoaea dili gagadesäge, sëlasisege, ado nafade elö elöla wäfälï säsäla dili hololösege, mala amoli gadoi dilima hamoseda, dili obeägïsa nea. 12 Dilia edefademalä obeägïsa namialo. Mida, selesaia mosöa dilile bidi edefade negei dialea. Dili maadeia, bea sälo dafidi nefolalo amoliage së amo gadola wäla naha nefolalomelëla säla ï.

*Dilida ëbile yo digalole gadoila säi
(Maga 9.50, Ulugu 14.34-35)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolö sulubadelaïe ēbï gadoida, dili nebegomelë. Ëbïe hëdälo amo hogosa heleseda, edoea bu hëdälasimolöi gabu. Ëbï nafade amo gadoida, iso gäwi madela, nagadaia sadia gasegi, uidia dolöie emoea daiasalomelë. ¹⁴ Udia dolö sege sulubadelagi nefolalebe amolile yo digalo gadoida, dili nebegomelë. Gaamu afädë segebidaia dibe amoda, hagumolöi made dialea. ¹⁵ Amase, afädëa gamali yola sagasilahiläda, falo hawa negelo mademelë. Amala negelo made, aulidaia nege-segi, mosö amogi difolalebe amoli yo digaha maadelomelë. ¹⁶ Amo gadola, dilile yo digalo uidia dolöea bimäia, yo digalasimolö dialea. Dilia mala hedabi hamose amo bease amea, ilia dilile Diado selesaia mosöa neebe amoïe ëi gauia adamäiala säla ï.

Mosese nebegi Ado säla negei amoïe Yesuea säla olelei

¹⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia mala säla olelesa nelo amoge, na haila digimolöie misi gabula helësëmabio. Na haila digimolöie made misi. Ilia ado säla negei amo gausiala digamolöie ne misi neawe. ¹⁸ Na dilima dofä sähago. Naga föige, mu giwige dibe amo gaalu, Mosese nebegi Ado säla negei dibe amogi ado damui afädëge, dudumu afädëge, dofä made hogosa helemolömelë. Mala sulubadela ado amogi dëdëla negei amo gausiala digamäia, mala amo diamolöi diamolömelë. ¹⁹ Amaimo, afädëa mala säla negei amogi, mala holöfali

afädë memälä gabula, damula, amase, odoaeage damumäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, dofä gidogofalü neala sämolömelë. Amo gadola made, afädëa mala säla negei amo gadola hamola, odoaeage hamomäia olelelo neebe amoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami emada, ilibia edefadela sämolömelë. ²⁰ Amai gabugi, na dilima ado afädë säla ïahago. Dilia mala mogoi hamolo amoda, mala dawadigi nefolalebe amoliage, Felesi dolö nefolalebe amoliage hamolo amo gadola made, dilia ili baagila awäla made hamoseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami dofä made moholömelëla säla ï.

*Yesuea yöla habobalo amo hamogimolöie ado säi
(Ulugu 12.57-59)*

²¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siibafalü udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö baagomäia nu-fuabio. Afädëa amala hamoseda, gudimolö dië bimolömelëla sälo. ²² Amai gaso, na dilima säla ïahago. Afädëa ie edoobalä mihaläseda, gudimolö dië bimolömelë. Amase, afädëa ie edooma dida dofea madela nolealeseda, Galisolö dolö neebea ami sigi awäla gudimolömelë. Gasoda, afädëa ie edooma dida nafadefalü asigi maade nebegola säsedä, heli segea nulo gobei dibeä ami moholömelë. ²³ Amaimo, dia nelebo ïmolöie gobela ilo aulidaia negemolö nea, dië didooea dima nelebo afädëgi habobai neala helësëla obëgëseda, ²⁴ hä, nelebo ïmolö gaui amoda, gobela ilo auli ga made

ami negesilahilä, dafidi die didoo neebea dalumolö mosalo. Dalula asi obëgëlahilä, nelebo ïmolö negei amo ïmalo.

²⁵ Ado nii dolö afädëa dibalä gudimolöie awähala säseda, aso, gudimolö segea ami made besela galala, idiafa ebalädale fodolofali hamogimalo. Gudimolöie sigi awäsedä, gudi mogelo dolö neebe amoma di gaula ialahilä, mogelo dolö ameada di dadi gaui amolima ialahilä, di galabaia mosöa ami ifosiloea. ²⁶ Na dima dofä sähago. Amala hamoseda, dia nafade hamoi amoie bidi nelo amo gadola neaha maademäia, galabaia mosöa ifosi neamu, made moholömelëla säla i.

Yesuea udia fa neloie säi

²⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Udia dolö fa nimabiolä sälo. ²⁸ Amai gaso, na dilima gomalä säla iähago. Dolö afädëa udia siia bealahilä gesami awäsedä, udia amo hä asigia fa niimelë. ²⁹ Die si dafädi goea di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Die domaloie sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Die domalo sulubadela aligisa maadei neégida, heli segea sadia idogomolö amoda, nafade gabugi. ³⁰ Amase, die naabo dafädi goea di neala digalasiseda, naabo amo damula sadia gamalo. Die domaloie sosogo gogi afädë maade nea, namolöda dofea galea. Die domalo sulubadela aligisa maadei neégida, heli segea moholö amoda, nafade gabugila säla i.

Yesuea dolöea udia nii fisiloie säi

(Madiu 19.9, Maga 10.11-12, Ulugu 16.18)

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado elö sälo amoda gowe. Dolö afädëa ie udia fisiseda, ea beba dëdëlahilä, ie udiamä imolö dialeala säi gabio. ³² Amai gaso, na dilima säla iahago. Dolö afädëe udiaeä dolö elöbalä mala nafade hamoigi made, ie udia amo fisiseda, ie udia amea dolö fa nimäia fa nimalalasimelë. Dolö afädëa dolö elöie udia memälä fisi amo neaseda, ameage udia amo fa nimolömelëla säla i.

Yesuea migilia diigila säloïe säi

³³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Sibafalï udia dolö nefolalo amolima ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Migilia diigila ado gelola säla negei amoda, made fisila, Dafidilo Geloima migilia diigila ado gelola säla negei amoda, hamomalola sälo. ³⁴ Amai gaso, na dilima säla iahago. Migilia diigila ado gelola säla negemabio. Mudaiala säla diigimabio. Mida, mudaiada Godea beaha maadela filo dialeamelë. ³⁵ Naga föigige säla diigimabio. Mida, naga föida Godeëe emoea emesaia idala filo dialeamelë. Amase, Yalusalemege säla diigimabio. Mida, Yalusalemeda beaha aligilo Gini Edefade neeve amoë gaamumelë. ³⁶ Dihile busa säla, migilia diigila ado gelola säla negemabio. Mida, dia busa hilë afädë neala dihi falemolöige, yabumolöige ulümelë. ³⁷ Afädë hamomolö galëda, ü, ailemu sämalo. Ado odoage baala säaseda, ado amo baala sälo amolida, mugabe busa nafadefalimadila maasebe amo sähamelëla säla i.

*Dilia hamola obögëmabiola säi
(Ulugu 6.29-30)*

³⁸ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Ado säi dilia nabelo amea sähaleada, Afädëa elöie si

besela digiseda, ie siige besela digilomelë. Amase, afädëa elöie bese besela digiseda, ie besäge besela digilomelëlä sälo. ³⁹ Amai gaso, na dilima säla ïahago. Afädëa dilima nafade hamoseda, dilia bu dabemabio. Afädëa die ba dafädimadi nufudaseda, ba näiadogoge olemaloo. ⁴⁰ Afädëa die fagulo sedi amo gudi mogeloea ïmalamolöie, dibalä gudimolö sigi awäsedä, die gögï fagulo daia salugalo amo bu baala ïmalo. ⁴¹ Afädëa gelolafalii di dofe afädë mosalaseda, ebalä dofe äudä mosalo.* ⁴² Afädëa nelebo afädë go ïmola säsedä, hä egali ïmalo. Amase, afädëa hobia iduläie bidi negesagola säsedä, auaula baagi ïmabiola säla i.

*Yesuea ado nii neebe amo boba hamomalola säi
(Ulugu 6.27-28,32-36)*

⁴³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Siiba ado sälo dilia nabelo amea sähaleada, Odoa nefolalebe amolibälä boba hamosaleada, dibalä ado nii nefolalebe amolibälä habobala namialola sälo. ⁴⁴ Amai gaso, na dilima gomalä säla ïahago. Dilibalä ado nii nefolalebe amolibälä boba hamola, amase, dili neala sëlasisa nefolalebe amoli hedabomäia, Godema adolasisa namialo. ⁴⁵ Ameada, dilile Diado selesaia mosöa neebe amoie malö neala olemolömelë. Mida, eada nafade hamolomage, hedabi hamolomage, ie eso neëlasilo neada, mala mogoi hamolomage, mala mogoi made hamolomage, sege digalasilo nea. ⁴⁶ Dili boba hamolo amolimu boba hamoseda, dilia edo bidi nimolö. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁷ Dilia

* **5:41:** Dofe afädëla säi amoda holöbö Dodomonala Dauba gadolaie säi.

dilile didoo amolalimamu haeafula aeahaleada, odoada baagila aulole. Udia dolö Gode helësëlo made nefolalebe amoliage amo gadola hamolo nea madele. ⁴⁸ Amai galëda, dilile Diado selesaia mosöa hedabi mogoifalï néebe amo gadola, dilige hedabi mogoifalï namialola säla ï.

6

Yesuea odoa ugila negeloïe mala olelei

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Godeïe mala helësëla hamosaleada, udia dolö nefolalebe amolia dili bimäiala, ilile sidaiada made hamomalo. Amala hamoseda, dilile Diado selesaia mosöa néebe amea diligali bidi ïmolö dibe amo ïmolöi made bimolömelë.

² Amaloea, gumusui nefolalebe amoligali nelebo afädë iaseda, odoa ilile sidaia gugusämäiala gelola uuala säla ïmabio. Asigi fea negelo nefolalebe amoliada bimäialahilä, gedolo mosöage, idiafage, odoaea ilile ëi gauia adamäia, amala hamolo nea. Na dilima dofä sähago. Amoïe bidida hä nii aguimelë. ³ Amaimo, dilia afädë gumusui néebe amogali afädë ïahaleada, naabo dafädia hamosebegoda, naabo fefeädia made bimäia, ⁴ musügä ïmalo. Amala iaseda, dilile Diadœa dili hido hïdolæa musügä hamosebego beaha néebe amea, diligali bidi ïmolömelëla säla ï.

Yesuea Godema adoloïe mala olelei (Ulugu 11.2-4)

⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dili nefolalebegoea Godema adosaleada, udia dolö asigi fea negelo nefolalebe amolia hamolo amo gadola made hamomalo. Ilile asigiada, udia

dolö odoa nefolalebe amolia bimäialahilä, gedolo mosöage, idi edefade osogoloage, nowela nea Godema adomolömu hamelo nea. Na dilima dofä sähago. Amoïe bidida hä nii aguimelë. ⁶ Amala hamolo amo gadola made, dilia Godema adomolö neada, dihilile mosö hogoli afädëgi nogila digala idi gala digimalo. Amalahilä, dilile Diado siia bimolöi made neebe amoma adomalo. Amala adosedä, dilile Diadoea dili hido hïdolaea musügä hamosebego beaha neebe amea, diligali bidi ïmolömelë. ⁷ Dilia Godema adosaleada, udia dolö odoa Gode made helësëlo nefolalebe amolia memalä säla dabolo amo gadola sämabio. Amolia sedade olögöla adosebe ameada, Godea nabulöla helësëlo. ⁸ Amalo amo, dilida ili gadoi namiabio. Dili nefolalebegoea nelebo sulubadela nimolöi amolida dilile Diadoma aso, adola made neëgi, dafidi eadale dawadigisa maadei neamelë.

⁹ Amaimo, Godema ado gomalä sämalo.

Nilile Naado selesaia mosöa nebego, ðie ëi amo eleloifalï hido elöi namiäia hamesa neawe.

¹⁰ Dïe Beaha Maadela Sigi Neebe amo misiäiage hamesa neawe. Dia hamesebe amoda, selesaia mosöa nefolalebe amolia hamolo amo gadola, nagadaia nefolalebe niliage hamodelä hamesa neawe. ¹¹ Walioïe molö molö amo, walio ïmalö.

¹² Odoa ilia nilima asiala hamosegi fisilo amo gadola, diage nilia nafade hamoi amoli fisimalo.

¹³ Nili neebeawi fedogola bimolö made negesimalo. Mugabe busa nafadefalï neebe amoda, dia neala yolasimalo.

¹⁴ Amaimo, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo fisisedä, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea dilia asiala hamoi amolige fisimolömelë.

15 Gasoda, udia dolö odoaea dilima asiala hamoi amo made fisiseda, dilile Diadoea dilia asiala hamoi amolige made fisimolömelëla säla ï.

Yesuea molö made naala namolöie mala olelei

16 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia Gode helësëla molö made naala neada, udia dolö odoa asigi fea negelo nefolalebe amolia odagi augia idala aligilo amo gadola namiabio. Udia dolö amoliada molö made naha gabula helësämäia, ilia ilile odagi nigime hëla made aligilo nea. Na dilima dofä sähago. Amoë bidida hä nii aguimelë.

17 Amai gaso, dilia molö made naala, dilile odagi nigime hëlahilä, busagia weli negemalo. **18** Amala hamomolö amoë mida, udia dolö odoa nefolalebe amolia dili bealahilä, molö made naala nefolalebe amo made helësämäia, dilile Diado siia bimolöi made neeve ameamu helësämäia hamolomelë. Amala hamoseda, dilile Diadoea dili hido hëdolaea musügä hamosebego beaha neeve amea, diligali bidi imolömelëla säla ï.

*Nelebo hedabi selesaia mosöa gafedela negeloëie
mala säi*

(Ulugu 12.33-34, 11.34-36, 16.13)

19 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nagaadia nefolalebeawi, gasiämoea nülo dibeawige, asömalö gaisa baasia wige, fa nelo amolia mosö dagabola fa nelo neebeawige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa namiabio. **20** Amala hamolo dibeawi made, selesaia mosöa gasiämoea made nülo dibeawige, asömalö gaisa made baasia amige, fa neloea mosö dagabola made fa neasia

amige, dilile nelegei hedabi gafedela negesa nami-aloo. ²¹ Mida, sege dïe nelegei hedabi dibea amida, dïe bobahëla asigilo amoda amimu diamolömelë.

²² Siida domaloïe yo digalo gamali gadoi nea. Dilile si hedabi neëda, dilile domalo sulubadelagi yo digaha maadei namolömelë. ²³ Amase, dilile domalogi yo digalo neeve amo gasimi sagai diëda, gasimi sagai amoda edela gasimi sagalomelë.

²⁴ Afädëa dafidilo äudäie galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulümelë. Ea elö amoma bimolö habobahalea, elö amo boba hamomolömelë. Ma, elö amo hedabola ugila negesaleada, oböla, elö amo memalä gabula helësëmolömelë. Dilia Godeïege, muniiëge, helegelaïe galabaia hamoi gadoi hamolasimolö ulümelëla säla i.

*Asigia säösäoloïe säi
(Ulugu 12.22-31)*

²⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amoïeda na dilima säla iahago. Molöle ödäle edo molödula säla, dili namolö goïe asigia säösäola helësëmabio. Amase, fagulo edo salugamolödula säla, domaloïege asigia säösäola helësëmabio. Molö aso, nigia galahilä, udia dolö namolö amoda dafidilo madele. Amase, faguloge aso, nigia galahilä, domaloda dafidilo madele. ²⁶ Haea hagila nawiaha dibe amo bimo. Haea amolida molö hawage sagalo made, molö faige gegedola negelo made, amase, negelo mosöage negelo made. Amalo gasoda, dilile Diado selesaia mosöa neeve amea molö hilima iaha neamelë. Haea amoli holöbö gidogolahilä, udia dolö dili dafidilo nebego madele. ²⁷ Dili neeve gogi nowëa asigia säösäose ameada, hïle nagadaia namolö amo

fu holöfalï baalasimolödu. ²⁸ Faguloïe asigia säösäola namolö amoda edoïe. Mama amoli memalä bäulahilä, gägä negelo amo abeahäla fedaha aligilodula helësëmo. Ilia hamoige made hamolo, amase, ëfëge made nolo neamelë. ²⁹ Amai gaso, na dilima säla iahago. Nelebo yafie negelo Solomonoda, ie fagulo hedabifalï salugalo amoda, ilile momadoi hidö elöi amo gadoi made nelo. ³⁰ Giisi mamala memalä bäui walio nefolalebe amolida, aiyo dolöea damula nulogi gobelo neamelë. Asigi afädë holöfalï negei nefolalebela dili, Godea giisi mama nefolalebe amolida memalä momadolasilo. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dili nefolalebegoge fagulo gämäia ïmolö madele. ³¹ Amaimo, nilä molöle ödäle edo molödulage, fagulo edo salugamolödulage säla, dilia asigia säösäola namiabio. ³² Amo gadolada, udia dolö Gode helësëlo made amolia, nelebo amoli gadoi helësësamu aligilo nea. Amalo gaso, dilile Diado selesaia mosöa neebe ameada, dili nefolalebegoea nelebo amoli nimolöi dibe amoda dawadigi neamelë. ³³ Amaimo, ie Beaha Maadela Sigi Neebe amoile, ea dilia hamomäia hamesa neebe amoledale hogosa namialo. Amala hogosa aligiseda, ea nelebo amoli dibe amo sulubadela dilima baala ïmolömelë. ³⁴ Amai galë, walio neada dilia aiyoïe asigia säösäola namiabio. Aiyoïeda, segeyo aiyo hï asigia säösäosa namolö. Segeyo afädëie yöi dibe amoda amoïemu dialeamelëla säla ï.

*Odoaea hamose amo mogesebe amoïe säi
(Ulugu 6.37-38,41-42)*

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Godea dilia hamosebego mogeloea, odoaea hamosebe amoge made mogemalo. ² Mida, dilia odoaea hamosebe amo beala memelelo amo gadola, dilia hamosebe amoge beala memelemolömelë. Amase, dilia odoa beala mogelo amo gadola, dili bealage amo gadola wäla mogemolömelë.

³ Amaimo, dia die didooïe sihidoa gëgelë holöbö diëda melëlo amo, amai dihile sihidoa i gäi gadoi dibe amo helësëlo made amoda edoïe. ⁴ Dilia dihilile sihidoa i gäi gadoi dialea wäla, oböla dilile didooma sähalea, Die sihidoa gëgelë holöbö dibe alogo neahagola abeahäla sämolö gabu. ⁵ Asigi fea negelo nefolalebela dili, dihilile sihidoa i gäi gadoi dibe amodale neadigilahilä, hobeala dilile didooïe sihidoa gëgelë holöbö dibe amo hedabola beala nimolöi bimolömelë.

⁶ Nelebo Godema odala ilo dibe amogi, dilia ügülogali imabio. Amase, dilile bageïe isogi momadoi hedabi amo gadoi helebe näia difolalebe amoli suguagali sadia idogomabio. Amala hamoseda, ilia nelebo amolida emoea daiasala obëgëia welahilä, dili emesala nolealela mihimolömelä säla ï.

İmola sämolöge, hogomolöge, idi gai dugimola sämolöge

(Ulugu 11.9-13, 6.31)

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, İmola ędëgësa namialo. İmola ędëgësedä, diligali imolömelë. Hogosa namialo. Hogosa aligiseda, dilia beagolemolömelë. Idi gai dugimola säha

namialo. Idi gai dugimola säha aligiseda, dili digamäia idi gai doga negesimolömelë. ⁸ Mida, udia dolö sulubadelaea ïmosa neebe amolia nimolömelë. Hogosa neebe amea beagolemolömelë. Amase, idi gai dugimola säha neebe amoma idi gai doga negesimolömelë. ⁹ Malö eedo nefolalebego, dilile malöea wahalo ïmola säseda, dili afädëa igi neala ïmolöle. ¹⁰ Amase, malöea seme ïmola säseda, dili afädëa dabaea neala ïmolöle. ¹¹ Amai dihili dili nafade hamolo nea gaso, dilile malöma hedabi ilo amoda dawa. Amo gadola made, dofä baagila awäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea ïmola säsebe amoma nelebo hedabi ïmolömelë.

¹² Odoaea mala sulubadela dilima hamomäiala hamelo amo gadola, amase, diliage odoa ilima amo gadola wäla hamomalo. Mida, Mosese nebegi Ado säla negei amoge, bea sälo nefolalo amolia ado säla negei amoge, amolia säi amoie iso gäwida gomelëla säla i.

*Dilida idi doga negei dedeleigi digamalola säi
(Ulugu 13.24)*

¹³ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Idi doga negei dedelei holöfali amogi digamalo. Mida, nafadelo segea aulo idi doga negeida edefade dialea, amase, idi amoge uahabai dialea. Udia dolö yafieda amogimu awäha nea. ¹⁴ Amai gaso, namolöfali segea aulo idi doga negeida dedelei holöfali dialea, amase, idige nelebolei dialea. Udia dolö afädë afädëlaeamu amo beagolelo neala säla i.

*Wäfaliï bea sälo nefolalebe amolile säi
(Ulugu 6.43-44, 13.25-27)*

¹⁵ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Wäfali bea sälo nefolalebe amoli helësëla, idihë nami-alö. Ili sugua sibi aeai gadoi, dili neebea mulo nea gaso, iso asigida nufudaha maadelo ilua ügülo gadoi nea. ¹⁶ Ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, wäfali bea sälo gabula helësëmolömelë. Gufaeo gadoi neebe amomada, gägä hedabi ëi gelebi negesegi failole. Amase, buudi äyo ëfë gadoi amomada äfæeo gägä negesegi failole. ¹⁷ Amo gadoi, i hedabi nefolalebe amoli sulubadelaeada gägä hedabi negelo nea gaso, i nafade nefolalebe amoliada gägä nafade negelo nea. ¹⁸ I hedabi nefolalebe amoliada, gägä nafade negemolö uli nea, amase, i nafade nefolalebe amolia gägä hedabi negemolö uli nea. ¹⁹ I gägä hedabi made negelo nefolalebe amolida, sagai eedoea sulubadela abalahilä, nulogi sadia galo. ²⁰ Amaimo, ilile gägä negesebe amo dilia bealahilä, golida wäfali bea sälo gabula helësëmolömelë.

²¹ Sulubadelaea ne wesalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-ela säha nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami made digamolö. Nië Naado selesaia mosöa neebe amea hamesebe amo gadola hamosa nefolalebe amolimu digamolömelë. ²² Godea gudimolö segeyo amo gala, udia dolö yafiea nema sähalea, Dafidilo Geloi-e, Dafidilo Geloi-e, die ëigila nilia ado bea sälage, amase, die ëi säla nilia mugabe fedai nesila digilage, amase, geloi melëlo made gadoi yafiege die ëigila hamosa nelo amodala sämolömelë. ²³ Amala säseda, na ilima sähalea, Dilida na dofä dawa made. Mala nafade hamolo dili, ne neebeawi made, bahila afiamola

sämolömelëla säla ï.

*Dolö äudäea mosö uliie säi
(Maga 1.22, Ulugu 6.47-49)*

²⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amaimo, sulubadelaea na ado säsebeweli nabala bëgëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi gäwia igidaia mosö uli amo gadoi nefolalea.* ²⁵ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla asi gaso, made dagaboi. Mida, igau geloidaia uli nelo amea. ²⁶ Amaimo, sulubadelaea na ado säsebeweli nabala made bëgëla hamosebe amolida, dolö afädë asigi made gäwia ödä bosedaia mosö uli amo gadoi nefolalea. ²⁷ Amala uli nebegi, hä, sege digalage, ödä bëi nedalage, fo guula maalage, mosö amo gelola nidäla awäsebegi, mosö dagabola digala nafademolöi nafadeila säla ï.

²⁸ Yesuea ado amoli sulubadela säha maadesebegi, udia dolö yafie negegilä nefolalo amolia ea olelei amo nabalahilä, asigigi fudugisa sefolalo. ²⁹ Mida, ilile mala dawadigi nefolalo amolia säla olelelo amo gadola made, eada geloi gaulahilä, geloi hido elöi säla olelei amogi.

8

*Yesuea dolö gudubu hamoi afädë wahilasi
(Maga 1.40-45, Ulugu 5.12-16)*

¹ Yesu e segebidaia amila digasebegi, udia dolö yafie nefolalo amoli e bëgëla asi. ² Amala awäha nebegi, dolö afädë gudubu hamoi nelo amo Yesu

* **7:24:** Giligi adoea dëdëida, igidaia mosö ulila säi. Mida, Isilale iliada igidaia mosö olelo amo helësëla amala säi. Niliada igaudaia mosö olelo amo gadola.

neebea maalahilä, emo gumu sasagaia idogola salea sähalea, Dafidilo Geloi-e, dia ne wahimäiala helësëseda, hä dia ne wahilasimolöi nebegola säi.*
3 Amala sääsebegi, ïe naabo mogodigia gala, dolö amo diigisa nea sähalea, Na amala helësësa, wahimola säi. Amala sääsebegi, dolö gudubu hamoi amo hä fodolofali wahi.* **4** Amala hamolahilä, Yesuea ema sähalea, Dofä asiala elöma säloeo. Gobela ilo dolö neebea ami di siia bimäia olemolö mosalo. Amalahilä, di wahi go udia dolöma olemolöie, Mosesea nelebo odala ïmalola säla negei dibe amo gadola, nelebo amo odala ïmalola säla i.

Yesuea ami sigi aligilo afädëie hamoi hamolasilo wahilasi

(Ulugu 7.1-10)

5 Amila awälahilä, Yesu e Gabaniama besela galasebegi, Olomo ilile ami hädali afädë beaha aligilo afädë Yesu neebea maalahilä, ema hähäfilila sähalea, **6** Dafidilo-o, nïe hamoi hamolasilo e nïe mosöa oloi dialea. ïe naabo emo baagola së edefademalä sëlähilä, fologomolö uli dialeamelëla säla i. **7** Amala sääsebegi, Yesuea ema sähalea, Na e wahilasimolö awähamelëla

* **8:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, afädë olo amo gadoi gudubu hamoi galëda, eda Godeie siigi nigime baaila sälo. Hä, hï helësësalea, e olo amo hogosa helesa maadeila helësëseda, gobela ilo neebe amo bea aulo. Ilia beahaleamelële, oloi wahi galëda, ilia sähalea, Dolö amoda Godeie siigi hä hëimelëla sälo. Gobela ilo 13-14gi bimalo. * **8:3:** Yu ilile ado afädë säla negei amea sähaleada, Dia gudubu hamoi amoma diigiseda, dige Godeie siigi nigime baaila sälo. Amala sälo gasoda, amo gala Yesuie naaboea dolö amoma diigisebegi, hï eda nigime made baai. Eada dolö amoie olo amomu wahilasila nigime hëi.

säi.* ⁸ Amala säsebegi, ami sigi aligilo amea säla obëgësalea, Ai. Dafidilo-o, neda doflea made. Na mosöa di nogila digamolö holöbö doflea made gabugi, dia adoeamu sämäia. Säsedä, nïe hamoi hamolasilo amo wahimolö. ⁹ Nage ami beahamu aligilo geloi nefolalebe amoli hawa aligilomelë. Amase, ami dolö odoa nefolalebe amoliage ne hawala aligilomelë. Na afädëma mosöla säsedä, e aulomelë. Amase, elöma misiela säsedä, e mulomelë. Na nïe galabaia hamoi gadoi hamolasiloma gowe hamomola säsedä, amo hamolomelëlä säi. ¹⁰ Amala säi amo nabala Yesu e edefademalä fudugilahilä, udia dolö e bëgëla maaha difolalo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Isilale segea afädëa asigi afädë egowe gadola gelola negei neebe na made meli neawe. ¹¹ Na dilima gowe sähago. Udia dolö yafie sege eso maasidolage, amase, eso digasidolage maala, ilia Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami Abalahamala Aisagala Yeigabala ilibalä molö gegedola naha sefolamolömelë. ¹² Gasoda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë malö nefolalebe amoli gasimi sagai dibea ami, segea sogobala sadia idogomolömelë.* Amida, ili düisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

¹³ Amala sälähilä, Yesuea ami sigi aligilo amoma sähalea, Hä, mosalo. Dia asigi afädë negei neebe go gadola hamomolömelëla säi. Amala säi amole, ami

* **8:7:** Yu ilida dolö fii odoaë mosöada aulo made. Mida, Godeëie siigi ilima nigime baalola helësëalea. Abosolo 10.28 bimalo. Amalo gaso, Yesuea amogi fudugila made helësëla, ea Olomo dolöea mosöa awähala säi. * **8:12:** Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoë malöla säi amolida Isilale udia dolöë säi.

sigi aligilo amoïe hamoi hamolasilo amo hä, wahi.

*Yesuea udia dolö yafie wahilasisa nelo
(Maga 1.29-34, Ulugu 4.38-41)*

¹⁴ Yesu e Fidaïe mosöa awälahilä, Fidaïe esöa hëgi olo oloi dibe meli. ¹⁵ Bealahilä, ea udia amoïe naabogi diigisebegi, dafidi hëgi olo dilo amo damulebe, udia amea nowelahilä, Yesu e molö muäia neala i.

¹⁶ Deadi eso digase gaalu, udia dolö nefolalo amolia mugabe fedai nefolalo amoli Yesu neebea sigi mofiai. Sigi mofiasebegi, Yesuea ado säi ameamu mugabe yafie nesila didigila digi. Amase, udia dolö oloi difolalo amoli sulubadela wahisa maadesa nelo. ¹⁷ Ea amala hamoi amoda, Godea ie bea sälo Aisaeama aligila, bea säla negei amo gausiala digai.

Nilile oloi amo hii neala gaui.

Olo elö elöla nilima baai amoli ea neala gaula asila säi amo dëdëla negei dialea. *Aisaea 53.4*

*Yesuea e bëgëla moholöie mala säi
(Ulugu 9.57-62)*

¹⁸ Udia dolö yafiea e amalela nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Ödä edefade dibe gowe dëgëla alogodigogi afiadila säi. ¹⁹ Amala säsebegi, mala dawadigi afädë Yesu neebea maalahilä, ema sähalea, Säla Olelelo-o, di awäsebe go gadola, ne di bëgëla maahagola säi. ²⁰ Amala säsebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Ilua ügülo sefolalebe amolida, naga hagali hawa dilo galea. Amase, haea sefolalebe amolige, dilo mosö galea. Amalo gaso, Dolöie Malö eda busa fugulo negela dilo mosöda, maademelëla säi. ²¹ Amala säsebegi, bëgëla aulo

elöea ema nabahalea, Dafidilo-o, na nïe naado dafidi baumolö obëgëmalamolö dofealela nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obëgësalea, Baagoi difolalebe amolia hilile baagoi baumäia. Dida ne bëgëla misiëla säi.

*Yesuea fole ödälema nemoi
(Maga 4.35-41, Ulugu 8.22-25)*

²³ Yesu e ödä duugi awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige e bëgëla asi. ²⁴ Awäha dibegi, oeabo amogi fo edefademalä fodolofalï gelola maalahilä, ödä aidagula maala, du dabedelä hamosebe meli. Amasebegi gaso, Yesu e adi elaboi dilo. ²⁵ Adi elaboi dibegi, ie bëgëla aulo amolia awälahilä Yesu e didiigisalea, Dafidilo Geloi-e, ödäea nili hä nudulä hamosebegi, dia ugila negemola säi. ²⁶ Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Asigi holöfälï negei nefolalebela dili-e, edogi bedäha dialeala säi. Amala sälähilä e nowela, fole ödälema nemosebegi, hä, dofä gadaeala aumalasi. ²⁷ Dolö amolia fudugilahilä sähalea, Dolö goweda nowë gadoidu. Folea ödäleada ie ado nabelo gabula säi.

*Yesuea dolö äudä mugabe fedai nebogi nesila digi
(Maga 5.1-20, Ulugu 8.26-39)*

²⁸ Hä, oeabo amo dëgëla näiadodi awäla, e Gadala segea besela galai. Besela galaha nebogi, baagoi baulo igi äbä difolalebeamadila, dolö äudä mugabe fedai maaha nebogi, Yesuea gausiala digai. Dolö äudä amolea udia dolö nufudala iälalemolöi gabugi, idi amogida udia dolö aulo made. ²⁹ Elea Yesu gausialahilä, gelola üalala sähalea, Godeëe malö, dia alima abilia hamomolö misi. Së ïmolö

segeyo fu aso, made besela galaia, alidale hä, së dafidi ïmolö misilela säi.

³⁰ Amo gaalu, holöbö ga madela amida sugua yafie moosa nefolalo. ³¹ Hä, dolö äudä amolema mugabe fedai amolia Yesuma sähalea, Dia nili nesila digimolö galëda, nili sugua nefolalebe gagowelima nogila fedamolö mosöla sämola säi. ³² Amala säsebegi, ea mugabe amolima mosöla säi. Amala säsebegi, mugabe amolia dolö äudä amole amilahilä, sugua amolima fedai. Fedasebegi, sugua nefolalo amoli sulubadela gau domaladi gelola baluluia digafulahilä, oeabogi digafusebegi, ödäea na ha maadei. ³³ Amo bealahilä, sugua sigi aligilo nefolalo amoli baluluia fisäla asi. Fisäla awäla, gaamugi besela galalahilä, hamoi amo sulubadela säla ialahilä, dolö dafidi mugabe fedai äudä amolege, säla iaha maadei. ³⁴ Säla i amo nabalahilä, udia dolö gaamugi nefolalo amoli sulubadela Yesu neebea ami afiai. Afiala e bealahilä, ilia ema sähalea, Dida nilile segeawi namolö made. Bahila mosöla säi.

9

*Yesuea dolö afädë fii si wahi
(Maga 2.1-12, Ulugu 5.17-26)*

¹ Yesu e dudaia filahilä, oeabo dibe amo dëgëla obëgëlahilä, gaamu hii aligisia ami besela galai.*
² Besela galasebegi, dolö odoaea dolö afädë fii si sulo amo dafudaia gaula misi. Amasebegi, ilile asigi afädë negei amo bealahilä, Yesuea dolö fii

* **9:1:** Segeyo amo gaalu, sege gaamu Gabaniama amida Yesu e aligilo.

si amoma sähalea, Nie malö, asigi gelomalo. Dia nafade hamoi amoli hësa maadeimelëla säi.

³ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amolia asigiamu helësësalea, dolö goweada Gode gagadesa neamelëla helësësa nefolalo. ⁴ Ilia amala helësësa nefolalebe amo bealahilä, Yesuea sähalea, Mi edoïe dilia dilile iso asigigi asigi nafade go helësësa nea. ⁵ Dia nafade hamoi amoli hësa maadeila sämölöle ma, nowela nawesa namiëla sämölöle. Ado aabeida abodo. ⁶ Amai gaso, Dolöïe Malö amea nagadaiaawi nea, udia dolöea nafade hamoi amo hëla digimolöie geloi gaula neeve amo dilia helësemäia olesagomelëla säi. Amala sälahilä, ea dolö fii si amoma sähalea, Nowelahilä, dïe dafu neala gaula dihi mosöa hä mosöla säi. ⁷ Amala säsebegi, e hä hi mosöa asi. ⁸ Amala hamoi amo bealahilä, udia dolö yafie negegila nefolalo amolia bedäi. Bedälahilä, ilia Godea geloi hido elöi amo gadoi dolöma i gabulahilä, Godeda dofä edefade gabula säha nefolalo.

*Yesuea Madiu wei
(Maga 2.13-17, Ulugu 5.27-32)*

⁹ Yesu e amila awähalea, dolö afädë, ëida Madiu, eda dagisi muni nelo mosöa ami sebegi meli. Bealahilä, Yesuea ema sähalea, Ne bëgëla misiëla säi. Amala säsebegi, Madiu e nowela, Yesu bëgëla asi.

¹⁰ Awälahilä, Yesu e mosöa molö naha sebegi, dagisi muni nelo amolige, dolö yafie mala nafade hamolo amolige maala, Yesula, ie bëgëla aulo amo-lalibalä, molö naha sefolalo. ¹¹ Amala naha sefolalebegi, Felesi dolö amolia bealahilä, ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilile säla olelelo goea

dagisi muni neloge, mala nafade hamologe, golalibälä molö naха sebegoda edoïela nabi.* ¹² Amala säi amo nabalahilä Yesuea sähalea, Udia dolö oloi made nefolalebe amolida alögoda neebea aulo made. Oloi sefolalebe amolimu alögoda neebea aulomelë. ¹³ Afialahilä ado gowe helësämalo. Amoda gomalä, Na nelebo nufudala ïmolö hamela made, bobasëla ugila negemolö amo hamesala säla dëdëla negei dialea.

Hosea 6.6

Ne misiweda udia dolö mala mogoi hamolo nefolalebe amoli wemolö misi made. Udia dolö mala nafade hamolo nefolalebe amoli wemolö misimelëla säla i.

*Yesuea molö made naха aligilo amoïe säi
(Maga 2.18-22, Ulugu 5.33-39)*

¹⁴ Segeyo amo gaalu, Yoneïe bëgëla aulo nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Niläige, amase, Felesi dolö nefolalebe amoliage, nilia molö made naха aligilo amogi, die bëgëla aulo nefolalebe golia molö made naala, made aligilo goda mida edoïela nabi. ¹⁵ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dolö afädëa udia neahalea, dolö udia nelo amoïe damelë hï ebalä

* **9:11:** Felesi iliada gowe gadola made hamomolöla säla negeida malei bëgëla hamolo. Ilia helësësaleada, dolö afädëa säla negei amo made bëgëla hamoseda, ea Godeïe siigi nafade hamoi neala helësëlo. Amase, dolö fii odoa amobalä seëda, amolige Godeïe siigi nigime baai neala sälo. Felesi ilia helësësaleamelebe, dolö odoa Olomoïe hamoi hamolasila dagisi muni neaha nefolalo amolida, Godeïe siigi nigime baai neala helësëlo. Amoïe mida, segeyo sulubadelagi amoliada Olomo dolö Gode made helësëlo amolibälä nawesa neë melëlo amogi.

gedola nea, asigia yöi gadoi neada ifolole. Amalo made gaso, ili neebea amila odoaea e sigi moholö segeyo fu besela galamolömelë. Ilida segeyo amogida, molö made naala namolömelë.

16 Afädëa fagulo goofogi fagulo gähe nuli baala asogelo made. Amala baala asogeseda, fagulo gähe amo goofo baala asogeï amo edela nulilo.

17 Amase, afädëa wani ödä gähe dibe amo, i sugua meme gafodoea hamoi goofogi söga salelo mademelë. Amala hamoseda, wani ödä gähe amea sugua meme gafodoea hamoi goofo amo dusulahilä, wani ödä amo awäha maadela, meme gafodoea hamoi i amoge nafademolöi nafademolömelë. Amala hamoloea, wani ödä gähe dibe amoda, meme gafodoea hamoi i gähe amohü gadoigi söga salaseda, helegela hedabi dië melélola säi.*

Beaha aligilo afädëie idiwige, udiaeä Yesuëe fagulogi diigi amoge

(Maga 5.21-43, Ulugu 8.40-56)

18 Aso, Yesuea ilima adosa nebegi, beaha aligilo dolö afädë maalahilä, Yesuëe emo mia emo gumu sasagala fia idogolahilä sähalea, Nïe nidiwi hädamadefalï hame doala asi dialea. Di maala, dië naaboea e diigiseda, e wahila galala namolöla säi.

19 Amala säsebegi, Yesu e nowela e awäsebe amo

* **9:17:** Yu ilia sugua meme nufudala gafodo amo hololo. Amala hamolahilä, i edefade amogida wani ödä amo gögödëla salelo. Ilia wani ödä gähe amo hedabola gamogamäia, meme gafodo amogi gögödëla negesila, segeyo holöbö sedade aligilo. Amala negesi diëgi, wani ödä amo hü nobala bolela fedalo. Wani ödä gähe amo meme gafodo goofo amogi gögödëla negeseda, sugua meme gafodo i amo dusulomelë.

gadola awäsebegi, ie bëgëla aulo amolige e awäsebe amo gadola asi.

²⁰ Awäha nebegi, udia afädë gäheo i giwilasi heale olo olosamu aligilo amea Yesuïe baagido awälahilä, ie fagulo sedade gäi amoïe bidigifalí diigi. ²¹ Mida, hido asigiamu sähalea, Na ie fagulogimu diigiseda, ne wahimolö gabula helësëi. ²² Amala hamosebegi, Yesuea besuia imogola, e bealahilä sähalea, Nie nidiwi-e, asigi gelomalo. Dihì asigi afädë negei amea, di wahigomelëla säi. Amala säi amore, udia amo wahi.

²³ Amilahilä awäla, Yesu e beaha aligilo dolö amea mosöa nogila digai. Nogila digalahilä, ea beahaleamelebe, fèla gälo dolö odoage, udia dolö yafie gegedola didigaola goba fedaha dibe amoge bealahilä, ²⁴ ea sähalea, Dili mosalo. Udia malö holöbö goda baagoi made. Süwia adi dialeamelëla säi. Amala säsebegi, ilia Yesubalä öi. ²⁵ Amasebegi, udia dolö nefolalo amoli segea nesila digalahilä, Yesu e ie dilo hogoligi ami nogila digalahilä, udia malö holöbö amoïe naabogi nabeleia wesebegi, nowela galai. ²⁶ Yesuea hamoi amo sege amomadi nefolalo amoli sulubadelaea nabala daidoi.

Yesuea dolö si golai äudäge nafi dofogaige wahilasi

²⁷ Yesu e amilahilä awäha nebegi, dolö äudä si golai nelo amolea e baagiala bëgëla maaha nea, gelola uuala sähalea, Debidiïe malö-o, ali

bobasëmola säi.* ²⁸ Yesu e awäla mosöa nogila digasebegi, dolö äudä amole e sebea maasebegi, Yesuea dolö äudä amoleta nabahalea, Alile si na wahimäiala helësëla, ali asigi afädë negei nealela nabi. Amala nabasebegi, elea säla obëgësalea, Dafidilo-o, äla säi. ²⁹ Amala säsebegi, Yesuea elele siigi diigisalea sähalea, Hali asigi afädë negei neebe gohi gadola hamomolöla säi. ³⁰ Amala sälahilä, elele si amo hedabola fisigäsebegi, Yesuea elema gelolafalü sähalea, Go hamoigoda dofä elöma asiala sälöeola säi. ³¹ Amala säi gaso, ele awähaleada, Yesuea hamoi amoda, sege amomadi nefolalo amolia nabaha maademäia säla ïia awäha nelo.

³² Dolö äudä amole doadigila awä solo amo gala, hä oböla, odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, ado adomolö uli nelo amo, sigi misi. ³³ Mugabe fedai nelo amo nesila digisebegi, dolö ado maade amea hä, ado adoi. Amala hamosebegi, udia dolö yafie gegedola negegilä nefolalo amolia fudugilahilä sähalea, Isilale segeawi go gadola hamose afädë dofä made melëlo neawela säi.

³⁴ Amala säsebegi, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Mugabe amoli sulubadelaïe dafidiloea geloi ïasebegi, ea mugabe nesila digisa neamelëla säi.*

Yesuea udia dolö amoli sulubadela bobasëi

* **9:27:** Yu ilia helësëaleada, Godea Afädë Memelei ie udia dolö sigi obëgëmolöla säi amoda, Debidiïe sosogogila moholöla helësëi. Dolö si golai äudä amoleta helësëaleage, Yesu eda Isilale dolöea misiäia beaha nelo amo gabula helësëlahilä, elea Debidiïe malö-ola säi. * **9:34:** Mugabe sulubadelaïe dafidiloda Saidani.

³⁵ Yesu e gaamu sulubadelagige, sege sulubadelagige, nawesa neada, ilile gedolo mosöa säla olelesalea, Beaha Maadela Sigi Neebe amoie Ado Mala Hedabi säla olelela digi, olo elö elöla oloi wahila digi, amase, domalo nalafadela nawei sulubadela wahila didigila digila nawesa nelo.

³⁶ Ea udia dolö yafie gegegedola negegilä nefolalebe amoli bealahilä, ili bobasëi. Mida, ili sugua sibi sigi aligilo maadeia, hilido aligilo amo gadola, ilia asigia säosäolage, nalahoi gadolage nefolalo.

³⁷ Amo bealahilä, ea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Molö bëi yafie hamosalea gaso, molö bëi gegegedolasimolöie hamoi hamolo amolida ede made gabumelë. ³⁸ Amai gabugi, sagai eedo hii hamoi hamolo ie sagaigi hamoi hamomolöie fisiga gamäia, dilia ema adosa namialola säla ii.

10

*Bëgëla aulo giwilasi amolile ei
(Maga 3.13-19, Ulugu 6.12-16)*

¹ Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amoli mofiamolahilä, mugabe fedai nefolalebe amoli nesila digimäiage, olo elö elöla oloi difolalebe amolige, domalo nalafadela nawei amolige, sulubadela wahisa maademäiage, ea ilima geloi ii. ² Abosolo giwilasi amolile eida gowe ili.* Dafidida Saimono, ie ei elöda Fidala sälo, ie edoo Äduluge, amase, Sebediie malö Yamesege, ie edoo Yonege. ³ Filibige, Badolomiuge, amase, Domassage, dagisi muni nelo

* **10:2:** Nilile ado adola abosoloda, säla imolö mosöla säsegi aulo.

Madiuge, amase, Alibiasaïe malö Yamesege, Dadiusige. ⁴ Selodo sosogo Saimonoge, Yudasa Isagaliada, ea Yesu hololölo amoge.

*Yesuea dolö giwilasi amoligali hamoi ï
(Maga 6.7-13, Ulugu 9.1-6)*

⁵ Yesuea dolö giwilasi amoli hä, mosalola sälahilä, ea ado gomalä säla ï.* Dili awähalea, udia dolö fii odoa sebea aulo idigi mosabio. Samelia gaamu difolalebeamadi amogige digamabio. ⁶ Ami made awäla, dilida Isilale udia dolö ili sugua sibi dabadigi gadoi neebea amimu mosalo. ⁷ Awälahilä, ado mala säla iahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo ga made dialeamelëla säla imalo. ⁸ Amase, oloi difolalebe amoli wahila digi, hame doala asi difolalebe amoli neala wahila digi, gudubu hamola nawei sefolalebe amoli wahila digi, mugabe fedai sefolalebe amoli nesila didigisa namialo. Walio dilia nelebo nii gaula neebe goda, bidia made, memälä nii amo gadola, memälä imalo. ⁹ Dilia awähaleada, muni gologe, silibage, benige afädë muni salelogi salala, made gaula mosalo. ¹⁰ Amalahilä, idiafa awäla aduge, fagulo elö baalage, emo usililoge, galiamoge, made gaula mosalo. Mida, hamoi hamolo neebe amogalida, molö imolö dialea.

¹¹ Dilia gaamu afädëgige, amase, sege afädëgige awäla besela galasegi, afädëa dili nihiligila diahala säsebelela bimolö mosalo. Awäha neëgi, di-

* **10:5:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, ageduda go. Ea säi amoda ie bëgëla aulo amolia udia dolöma Godeie ado mala säla olelela awäsebea ami nea, gomalä hamomalola säla ï. Ado amoda 10.5-42 amogi dialea.

ahala säsebe dolö amobalämu diaha nelolahilä, moholö fu besela galasolo amo gala, giso sege amo digila mosalo. ¹² Dili mosö amogi besela galahalea, mosö amoma, neala dalulo dilibalä diamäiameläla säla, nogila digamalo. ¹³ Udia dolö mosö amogi sefolalo amolia obeägilä dili gauia idaseda, dalulola säla i amo ilibalä diamialamalo. Ilia amala made hamoseda, dalulola säla i amo dihilima obögämäia nea nimalo. ¹⁴ Mosö afädëgi sefolalebe amoliage, gaamu afädëgi nefolalebe amoliage, dili midilö mofiamola made säla, dilia ado säsebegoge made nabaseda, dilile emogi dao baai amo fefela salalahilä, mosalo.* ¹⁵ Na dilima dofä sähago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibaläge, Gomola ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, gaamu amogi nefolalebe amolibälä, gelolafalä memelela gudimolömeläla säi.

*Neala sëlasimolö elö elöla moholömeläla säi
(Maga 13.9-13, Ulugu 12.2-9, 21.12-17)*

¹⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Nabuö. Sugua sibifalä gadoi ilua ügülo nefolalebea ami na dili mosalahagomelë. Amo helésëla, dilia hamomolö amo hedabola helésëlahilä, sisigosa namialo, amase, asigige gagadelai namialo. ¹⁷ Dolö nefolalebe amoli helésëlahilä, idihë namialo. Dili ilile galisölö amolile naabogi gausimolömelë. Amase, ilile gedolo mosöa amige dili fëgämolömelë. ¹⁸ Dilia

* **10:14:** Udia dolö amolia, nilia asiala hamoi gabula helésämäia, ie bëgëla aulo amolia amala olela hamomalola säi. Maga 6.11, Abosolo 13.51ge bimalo.

ne bëgëla mofiasibegoïe, beaha aligilo gini nefolalebea amige, gamane sigi aligilo nefolalebea amige sigi awäla, dilia meli amo ge nabi amo ge, ilimage, fii odoa nefolalebe amolimage säla olelemäia sigi moholömelë. ¹⁹ Ilia odoa ilile naabogi gausiseda, amogi dilia nilia ado abodo sämolödu, nilia ado abeahäla säla obëgëmolödula asigia säösäola helësemabio. Säsolö segeyo amo gala, dilia sämolö amo sämäia dilima ïmolömelë. ²⁰ Mida, amo gala, ado dihili sämolö made. Dilile Diadoïe Gesamia dihilima aligila sälasimolömelë.

²¹ Dolöea ie edoo amo nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. Malö eedoeage hïle malö amo gadola wäla hamomolömelë. Amase, malöeage ie eedo emelebalä habobala nufudala baagomäia gaula ïmolömelë. ²² Nie ëigi nefolalebego bealahilä, sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. Amai gaso, afädëa aso maadela, wagamäialahilä gelolamu aligiseda, e damula moholömelë. ²³ Dili gaamu afädëgi neëgi neala sëlasiseda, fisäla gaamu elögi afiamalo. Na dilima dofä sähago. Dolöe Malö maasolo amo gala, dilia Isilaleie gaamu sulubadelagi hamoi hamomolö difolalebe amoda, dofä made hamosa maademolömelë.

²⁴ Bëgëla aulo neebe ameada, ie olelelo neebe amoda dabiala aulo made. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameada, ie dafidilo neebe amoda dabiala aulo made. ²⁵ Amaimo, bëgëla aulo neebe ameada, ie olelelo neebe amo gadoi namolö amoda dofea. Amase, galabaia hamoi gadoi hamolasilo neebe ameage, ie dafidilo neebe amo gadoi namolö amo ge dofea. Ilia

mosö eedo neebe amoma ëi Belesabulula säseda,*
hile mosöa aligilo amolima ado nafadela sämolö
amoda dofä baagila moholö gabula säi.

*Godebalämu bedämölö dialea
(Ulugu 12.2-7)*

²⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia dolö amolibälä bedämabio. Nelebo sulubadela dabela negei difolalebe amolida, ulufadigisa maademolömelë. Amase, nelebo sulubadela musügä negei difolalebe amolige, dawadigisa maademolömelë. ²⁷ Na gasimi sagaia nea säla iäsebewelida, dilia eso neësebea ami nea, säsebewe gadola bu eegela säha namialo. Geleä sädäwala säi amoda, dilia mosö daiowa nea, uuala säla iaha namialo. ²⁸ Gesamila made, domalomu baagomäia nufidelo nefolalebe amolibälä bedämabio. Gasoda, domalo gesamila helegela heli segea nafademolö neebe amabalämu bedämalo. ²⁹ Haea nelësa gigiso gadoi äudäda, bidi holöfali doea afädë gadoia nelo madele. Amai gaso, dilile Diadœa amala made daiai galëda, haea amoligi afädë made baagomolömelë. ³⁰ Amase, dilile busagia busa hili nebego, sulubadela nidesa maadei neagomelë. ³¹ Amaimo, haea gigiso gadoi sefolalebe amolida holöbö gidogolahilä, dilida abulümi hamoi nebego bedämabiola säi.

*Gelesoïe neawela sämolöge, Gelesoma baagi
ïmolöge
(Ulugu 12.8-9)*

* **10:25:** Belesabuluïe ëi elöda, Saidani. Madiu 12.22-28 bimalo.

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa udia dolö sefolalebe amolile siigi nea, neda Gelesoë neawela säla ulufadigiseda, amase, nage nïe Naado selesaia mosöa neebe amoïe siigi, amo gadola wäla sämolömelë. ³³ Amaimo, afädëa udia dolö sefolalebe amolile sidaia, neda e sosogo mademelëla säseda, nage nïe Naado selesaia mosöa neebe amoïe sidaia, dolö amoge ne sosogo mademelëla sämolömelëla säi.

Udia dolöea Yesu boba hamomolö
(Ulugu 12.51-53, 14.26-27)

³⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dil-iada na sege sulubadelagi dalulo ïmolöie gaula misi gabula helësëmabio. Dalulo ïmolöie gaula misi made, nada nudulo helebe gaula misimelë. ³⁵ Na mogemolö misi amoda gomalä,
malöea ie eedobaläge,
idiwia ie emebaläge, amase,
malö udiaea egoamebaläge.

³⁶ Dolöie ado niida, hïle mosöa aligilo amoli namolömelë. *Maiga 7.6*

³⁷ Afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahlilä, ie eedole emele boba edefade hamoseda, eda ne sosogo namolö doflea mademelë. Amase, afädëa ne boba hamoi amo holöbö gidogolahlilä, ie malö boba edefade hamoseda, eege ne sosogo namolöda doflea mademelë. ³⁸ Amase, afädëa hïle i fügäi neala gaula, ne bëgëla made maaseda,

amoge ne sosogo namolöda dofea mademelë.*
 39 Afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëseda, ie namolö amo hogosa helemolömelë. Gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla fisiseda, ea ie namolö amo gaula namolömelëla säi.

Udia dolöea Geleso sosogo ugila negeseda, bidi nimolö
(Maga 9.41)

40 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Afädëa dilima, nihilígila namolö mofiamola säsedä, nege ebalä namolö misiëla sähagomelë. Amase, afädëa nema, halígila namolö misiëla säsedä, ne fisiga welo amoge ebalä namolö misiëla sähagomelë.
 41 Amaimo, afädëa goweda bea sälo gabula helësëlahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, bea sälöea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. Amase, afädëa goweda dolö mala mogoi hamolo neebe gabula bealahilä, ea mosöa sigi aligiseda, eege, dolö mala mogoi hamoloea bidi nease amo gadoimu nimolömelë. 42 Dolö afädëa nije bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amo, nije bëgëla aulo gabula helësëlahilä, amogali gögi ödämu osala iäseda, na dilima dofä sähago, dolö amoda dofä bidi nimolömelëla sähagola säla ï.

* **10:38:** Amo gaalu, Olomo iliada fii odoaeage, amase, memälä hamoi hamolasilo nefolalo amoliage nafade hamosegi nufulö galëda, iliada ili i fügäigimu baala negelo. Iliada dolö i fügäigi baala negemolö amohi, sege e baala negemolöia ami i fügäi amo gaula mosalalo. Yesuea i fügäi neala gaula aulola säi amoda ado besula sähalea, Udia dolö dofä e bëgëla aulo neebe amoliada, baagomolömadì namolö gabula helësemäia säi.

11

*Ödägi gelo Yonea ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea mosaloi
(Ulugu 7.18-35)*

¹ Yesuea ie bëgëla aulo giwilasi amolima säla olelela wagalahilä, amila awäla, ilile gaamu difolalebe amoligi nawesa nea, udia dolö ilima ado mala säla iadigi, säla olelela digisa namolö asi.

² Yone e galabaia mosöa nea, Gelesoea hamoi hamosa neamelëla säi amo nabalahilä, Yonea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Yesuma ado gomalä nabulö mosalola säi. Amala säsebegi, ili Yesu neebea awälahilä, ³ ema nabahalea, Afädë moholämelëla säi amoda dile, ma, nilia elö beaha namolöledula nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dili obëgëlahilä, ado nabi amoge, siia meli amoge, Yonema säla ïmalo. Sähaleada, ⁵ Si golai nefolalo amolige, siia beaha maadela, emo nafadei sefolalo amolige, emesala nawela, amase, gudubu hamoi sefolalo amolige, wahisa maadela, gëhe gai sefolalo amolige, hä, nabaha maadela, baagoi difolalo amolige, nowelasisa maadela, amalahilä, udia dolö busadäoi nefolalebe amolima Ado Mala Hedabi säla iaha neebeola sämalo.* ⁶ Udia dolöea ne bealahilä, ilile asigi afädë negei amo made digasebe amoliada, obeägisä neamelëlage säla ïmolö mosalola säla ï.

⁷ Amala säsebegi, dolö misi amoli awäse amo gaalu, Yesuea udia dolö gegedola nefolalo amolima Yoneie helësëla sähalea, Sege nafadeia

* **11:5:** Godea Isilale udia dolö ugila negemolöie nelebo amo gadola hamomolämelëla Aisaea bea säla negei. Aisaea 35.1-7, 61.1-4 bimalo.

udia dolö aligilo made dibea ami afiai amoda, dilia edo bimolö afiai. Dili afiai amoda giisi sedade foea fologosebe amo bimolö afiaile. ⁸ Amai made galëda, dili afiai amoda edo bimolö afiai. Dolöea fagulo hedabifalimu salugai neebe amo bimolö afiaile. Nabuö. Fagulo hedabifalii amo gadoi salugalo amolida beaha aligilo ginia mosöa dilo neamelë. ⁹ Dili afiai amoda edo bimolö afiai. Bea sälo afädë neebe amo bimolö afiaile. Ä, amomelë. Amai galëda, na hä dilima sähago. Bea sälo ameada, bea sälo odoa baagila asi neamelë. ¹⁰ Æ helësëla, gomalä dëdëla negei dialea.

Nabuö. Nie ado säla iilo amo, die dafidila mosalamolömelë. Di e baagia emesala nawemolöie, ea die idi fodolasimolömelëla säla dëdëla negei dialea. ¹¹ Na dilima dofä sähago. Udiaea neegela ägüi amoli sulubadelagida, afädë ödägi gelo Yone neebe amo gadoi maade, ilida holöbö gidogo. Amai gaso, dolö afädë Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami holöbö gidogofali neebe ameada, Yone baagila asi neamelë. ¹² Ödägi gelo Yonea mi gäwila mala säla iaha neloa amila maala, hä, walio wegida, odoaea Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amogi ilile geloia digaha nea, amase, dolö nefolalebe amolile geloia gausa nea.* ¹³ Amaimo, bea sälo sulubadela nefolalo amo liage, amase, Mosesea Ado säla negei ameage, bea säsäla maaha nelolahilä, Yone neebea ami besela

* **11:12:** Damo gowegi dibe amoda Giligi adoea ulufala fädäla made säi. Be, dolö odoaea helësëaleada, Yesuea säi amoda sosogo odoa ilia Olomo ilibälä nudulahilä fisigämölö gabu. Nelebo amala hamose ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amo nagadaia digamäia, Gode hï idi hamogimolö gabula helësëi.

galai. ¹⁴ Amaimo, dilia nabala asigi afädë nege-molö galëda, Elaia moholömelëla säla dëdëla negei amoda, Yone e gabumelë. ¹⁵ Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö dialea.

¹⁶ Udia dolö walio neebe weli ado abodo gadoima oodo beala sämolödu. Ilida malësäea magaia gaamugi salea, malësä odoama uuala säia gala sähalea,

¹⁷ Nilïa dilile bädama dülasilebeda, dilia gosala made aligisio.

Amase, nilïa oböla dilile bobasëi gë udälasilebege, amogige dilia bobasëla düila made nelomelëla

sälo amo gadoida ili nea. ¹⁸ Amaimo, Yone e maala neada, molö made naalage, wani ödäge made naala nebegi, ilia eda mugabe fedai neala sälomelë. ¹⁹ Amalahilä, Dolöie Malö amo maala neada, ea molöge wani ödäge naha nebegi, ilia sähalea, Dolö neebe goweada molöge badoia nülo, wani ödäge edefade nülo nea. Amaimo, e dagisi muni neloge, amase, mala nafade hamolo nefolalebe amolibäläge damelë hamola aligilo neebe gowe bimola sälomelë. Amalo gaso, Godeëie asigi falagasei ulufadigisebe ameada dofä dibe amo ulufadigimolämelëla säla ï.

*Gaamu odoagi udia dolöea asigi afädë negela
made nelo
(Ulugu 10.13-15)*

²⁰ Yesuea gaamu odoagi nea geloi melëlo made gadoi yafie hamoi gaso, udia dolö ami nefolalo

amolia asigi besula made nelo. Amala hamosebegi, Yesuea ilima nemola sähalea, ²¹ Gaamu Golasini udia dolö dili, asigii gabu. Amase, Bedesaida udia dolö dilige, asigii gabu. Mida, dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo gadola, gaamu Daia Saidonolemadi dafidi hamoi galebeda, ilia siiba asigi besula, nafade edefade hamoi amoë ulufala, hewai fagulo salugalahilä, nisibu uii filabio. ²² Amalabio gaso, na dilima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Daia ilibaläge Saidono ilibaläge memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelë. ²³ Amase, Gabaniama dilige, Godea dili gauia adogola sele-saia mosöa fedamolöla helësësale. Ai, dilida heli segea nedala digamolömelë. Dili nefolalebea ami geloi melëlo made gadoi hamoi amo Sodomo ami dafidi hamoi galebeda, Sodomo gaamu amoda aso, walio diëgi amalabio. ²⁴ Amalabio gaso, na dilima säla iahago. Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Sodomo ilibalä memelela gudimolö amo gadola made, dofä baagila awäla, dilibalä gelolafali memelela gudimolömelëla säla i.

*Yesuea dili ne neebea hele namolö mofiamola säi
(Ulugu 10.21-22)*

²⁵ Segeyo amo gala, Yesuea sähalea, Mudaiaïege, nagadaiaïege Dafidilo Geloi Naado-o, na die ëi gauia adaha. Mida, asigi falagasei nefolalebe amolimage, nagadaia mala dawadigi nefolalebe amolimage, dia musügä negelahilä, oböla, malësä gadoi nefolalebe amolima nelebo amoli ulufala

olei amogi. ²⁶ Ae, nïe Naado. Dihï hamomolö helësëi amo gadola, amala hamoi gabumelë.

²⁷ Nïe Naadoea nelebo sulubadela nema gausimelë. Afädëa Malö eda gowe neala dawadigi mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi nea. Amase, afädëa Naado eda gowe neala dawadigi mademelë. Malö eamu hïdo dawadigi nea. Amase, Malöea ïe Eedo olemolö helësësebe amolima olesegi, iliage e gowe gabula dawadigisa neamelë.

²⁸ Sulubadelaea nelebo yöi dibe amo baagi sëla gaula nefolalebela dili-e, ne neebea mofiamo. Mofiaseda, na diligali hele fimolö amo ïmolömelë.

²⁹ Sugua gaoea nelebo afädë gaula dusugamolöie muugia i damui negela begelo amo gadola, dilia nïe ado hawala nema dawa nimalo. Mida, na dolö odoama hame negela, nihï nagadaialo mala hamolo. Ameada, dili hele namolö beagole-molömelë. ³⁰ Amala hamomolö amoïe mida, nïe i damui negela begelo amoda häuai made, aabei dialea, amase, nelebo dihili neala gaumäia na ïmolö amoda yöi made, hageai dialeala säla ï.

12

*Segeyo Sabadagi hamoi made hamolo amoïe
Yesuea ado säi
(Maga 2.23-28, Ulugu 6.1-5)*

¹ Holöbö ede made nelolahilä, segeyo Sabada gafegi Yesu e eladi gadoi ëi widi sagai mogogi awäha nelo. Awäha nea, ïe bëgëla aulo amoli sïdëa baagosebegi, widi amoïe gägä amo faila

nana awäha nelo.* ² Amala hamosebegi, Felesi dolö nefolalo amolia bealahilä ema sähalea, Segeyo Sabada gafegi made hamomalai amoda, die bëgëla aulo golia hamosa neeve gowe bimola säi.* ³ Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Debidige, ie dolö odoa amolalia sïdëa baagosalea, Debidia hamoi dëdëla negei dibe amo dilia made meli neale. ⁴ Debidi e Godeëie balai mosöa nogila digalahilä, beledi Godegali odala i dibe amo nealahilä, hï eege, ie dolö odoa amoliage mai. Amala hamoi amoda, mala säla negei ameada beledi amoda gobela ilo nefolalebe amoliamu nülo, odoaeada nülo made. ⁵ Amase, segeyo Sabadagi gobela ilo amolia Godeëie mosöa ami nefolalea segeyo Sabadaë mala damusa aligilo gaso, ilia asiala made hamolo. Mosesne begi Ado säla negei dibe amogi, dilia ado amo gadoi made meli neale. ⁶ Na dilima säla iahago. Nelebo afädë walio guwi dibe amoda Godeëie mosö amo baagila asi neamelë. ⁷ Bebagi säla dëdëla negei dibe amogi afädëda gowe.

Na nelebo nufudala imolö hamela made, bobasëla

* **12:1:** Segeyo Sabadada Yu udia dolö ilile hele aligilo segeyoge, amase, Godeëie ei gauia adalo segeyoge dilo. Godea sege föi dibe amo sulubadela segeyo gafeiagi hamosa maadelahilä, segeyo gifalädalügi hï e hele sulo. Isilale udia dolö ilia amo gadola hamomäia, ea segeyo Sabada daiai. Segeyo Sabada Edolo niliada gafela sälo. Mi Gäwi 2.2-3ge, Sigi Obëgëi 20.8-11ge bimalo. * **12:2:** Yu ilile Ado säla negei ameada, segeyo Sabada gafegi hamoi hamolo madela säla dofogala negei dilo. Hamoi amo gadoi hamomolöie Ado säla negei amea sähaleada, Bëi faila negelo amogi ilia made hamomolöla säla dofogai dilo. Sigi Obëgëi 34.21 bimalo. Amala säla negei dilo amo Yesuë bëgëla aulo amolia damui.

ugila negemolö amo hamesala
 säla dëdëla negei dialea. *Hosea 6.6*
 Amaimo, ado amoïe mi gowe gadoila helësëi
 galebeda, dilia udia dolöea asiala made hamoi ne-
 folalebe amolima, dilia asiala hamoi gabumelëla
 made sälo aligilabiomelë. ⁸ Amoïeda Dolöie Malö
 amo hï eda segeyo Sabada gafeïe Dafidilo neala
 säla ï.

*Segeyo Sabadagi Yesuea dolö afädëïe naabo
 nafadei wahilasi*
(Maga 3.1-6, Ulugu 6.6-11)

⁹ Amila awälahilä, Yesu e ilile gedolo mosö afädë neebea ami nogila digai. ¹⁰ Mosö isogi ami dolö naabo nafadei afädë maala sulo. Dolö odoa nefolalo amolia Yesuma dia nafade hamoila sädelälahilä, ilia ema nabahalea, Segeyo Sabada gafegi neala wahilasimolöda dofeale, ma, dofea madelela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Diligi dolö afädëïe sugua sibi afädë Sabada segeyo gafegi dögöigi digai diëda, sugua sibi eedoea made sogobala fisiga adamolöle. ¹² Sugua sibida holöbö gidogolahilä, dolöda dafidilo edefade neebe amo beasebele. Amai ameada, segeyo Sabadagi hedabi hamomolöda dofeala säi. ¹³ Amala sälähilä, ea dolö amoma sähalea, Dïe naabo mogodigmola säi. Dolö amea naabo mogodigia gasebegi, bu hedabola obëgëlahilä, naabo näiado hedabi amo hï gadoi wäla hedaboi meli. ¹⁴ Amala hamosebegi, Felesi dolö amoli segea doadigila awälahilä, Yesu nufulö

abilia hamomolödula didiäha dilo.*

Yesu eda Godeie hamoi hamolasilo nea

15 Yesuea ilia e nufulö didiäha dibe amo heléselhilä, sege amo digila asi. Digila awäsebegi, udia dolö yafie nefolalo amolige e awäse amo gadola mofiasbegi, ea udia dolö oloi amoli sulubadela neala wahisa maadei. **16** Ea ilima sähalea, Neda gowe gabiola odoama säla ïmabiola säla iaha nelo. **17** Bea sälo Aisaeaea bea säla negei amo gausiala digamäia, ea amala hamoi.

18 Nie hamoi hamolasilo na memelei amo hä neebe gowemelë. Na ema boba hamolahilä, obeägïsa neawe. Na nie Gesami ema namolö mosöla sämolömelë. Ea, na memelemö amo gowe gadoi galeamelëla säla, udia dolö sege elö elölägi sefolalebe amoli sulubadelama säla iaha namolömelë.

19 Eada gégésadialage, uualage made sämolömelë. Amase, idiafage afädëa ea ado säse made nabulömelë.

20 Eada fise dagabomolöie wäbëala digasebe amoge ea made dagabomolömelë. Eada gele wai uliliği neebe amoda made usila digimolömelë. Hamoi hamola mogola hamomolö amo baagila mosäia, eada mogola hahamogisamu namolömelë.

21 Ie eï heléselhilä, udia dolö fii elö elölä nefolalebe amolia sisiläfüla beaha nefolamolömelëla säla dëdëla negei dialea.

Aisaea 42.1-4

* **12:14:** Felesi dolö ilia helésesaleada, oloi wahisebeweda hamoi hamolo gadoila helësei. Amahaleada, ea segeyo Sabadagi oloi made wahimäiala dofogai. Amogida, Felesi ilia ema habobalahilä, Yesu enufulöie idi hogosa nelo amo. Ulugu 13.14ge, Yone 5.16-18ge bimalo.

*Ilia sähalea, Yesuea Belesabulubalä nea hamosa
neala säi
(Maga 3.20-30, Ulugu 11.14-23, 12.10)*

²² Segeyo amo gala odoaea dolö afädëma mugabe fedalahilä, si nafadela ado adomolö uli nelo amo, Yesu neebea sigi misi. Sigi maasebegi, Yesuea dolö amo wahilasila, hä, ado maade amea siia beala ado adoi. ²³ Amasebegi, udia dolö yafie gegedoi nefolalo amoli fudugilahilä sähalea, Wae! Egoweda Debidiïe malöledula säi.*

²⁴ Amala säi amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolia sähalea, Dolö goea mugabe fedai nesila digisebegoda, mugabeïe dafidilo nea Belesabuluea geloi ï ameamu nesisebelä säi. ²⁵ Amala helësësebe amo Yesuea bealahilä ilima sähalea, Gädili afädëa hilimu moge mogela nuduseda, amoda nafademolömelë. Amo gadolamu, gaamu afädëge mosö afädëge hilimu moge mogela nuduseda, amoleda made namolömelë. ²⁶ Amaimo, Saidania Saidani nesila digilo galebeda, hibalä moge mogela aliglabio. Amala aligiseda, ea beaha maadela sigi neebe amo abeahäla namolödu. ²⁷ Na Belesabuluïe geloia mugabe fedai nesila digilo galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amolia nowëïe geloia nesila digilo. Amai galëda, dilibalä aligilo nefolalebe amoliada dilile gudi mogelo namolömelë. ²⁸ Gasoda, na Godeïe Gesamiïe geloia mugabe fedai nesila digisa galëda, Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo hä dili neebea besela galai dialeamelë.

²⁹ Amase elöda, afädëa dolö geloiïe nelegei fa nimolö helësëseda, dolö geloi neebe amodale dafidi

* **12:23:** Madiu 9.27 bimalo.

made nafodola negesiseda, dolö amoïe mosöa digala, ie nelegei dibe amoligi abeahäla fa nimolödu. Dafidi amala nafodola negesilahilä, hobeala ie mosöa nelegei difolalebe amo fa neaha maademolöi bimolömelë.

³⁰ Afädë e nebalä made nea galëda, hü nebalä ado nii nea. Amase, afädëa nebalä made gedolasiseda, ea dusula afiaha maademäia nesila digisamelë.

³¹ Amaimo, na dilima säla iahago. Udia dolöea nafade hamoi amoge, gagadei amoge, sulubadela hëla fisimolömelë. Amai gasoda, afädëa Gesami gagadeseda, amoda made hëla fisimolömelë.

³² Afädëa Dolöie Malö e ado nafadela gagadela säseda, amo hëla fisimolömelë. Gasoda, afädëa Eleloï Gesami e gagadela säseda, amo walioge, hobealage made hëla fisimolömelëla säi.

*Iia gägä negelo
(Ulugu 6.43-45)*

³³ Aso, Yesuea säi amo, uda negela made, sähamu neamu sähalea, Dilia i afädë hedabi neebela helësëseda, ie gägäge hedabila helësëmalo. Be, dilia i afädë nafade neebela helësëseda, ie gägäge nafadela helësëmalo. I afädëa gägä negesebe amo bealahilä, i gowe gadoi neebela helësëlomelë.

³⁴ Dilida baagolo nubaïe malö nebego. Dihili dili nafade nea, ado hedabida abilia sämolö gabu. Iso asigigi nobala adugasebe amo gadoi nafi idigila säla ulufadigilo. ³⁵ Afädë hedabi neebe ameada hile iso asigigila hedabi dibe amo gadoi ulufadigilo nea. Amase, afädë nafade neebe ameage hile iso asigigila nafade dibe amo gadoi ulufadigilo nea. ³⁶ Na dilima sähago. Memeleta gudimolö

segeyo besela galasolo amo gala, udia dolöea ado memalä galone made säi amoda, mi edoie säila sälä obögëmolömelë.³⁷ Mida, dihi ado säi ameamu, dihi mogoi neala sämolömelë. Amase, dihi ado säi ameamu, dihi asiala hamoila sämolömelëla Yesuea säi.

*Dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola
säi*
(*Maga 8.11-12, Ulugu 11.29-32*)

³⁸ Amala säsebegi, mala dawadigi odoa nefolalo amoliage, Felesi dolö odoa nefolalo amoliage Yesuma sähalea, Säla Olelelo-o, dia dolöea hamomolöi made gadoi afädë nilia melëdelä hamomola säi. ³⁹ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Udia dolö walio nefolalebe welia nafademu hamosa nea, udiaeä dolö fisilo amo gadola Godeë mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë bea sälo Yonama hamoi amomu ilima olemolömelë. ⁴⁰ Yona e seme edefade afädëie isogi segeyo ohodoa gasi ohodoala dilo amo gadola, amase, Dolöie Malö amoge segeyo ohodoa gasi ohodoala naga hawa diamolömelë.* ⁴¹ Memelela gudimolö segeyo besela galasolo amo gala, Niniba udia dolöea walio udia dolö nefolalebe welibalä nowela aligilahilä, ilima doflea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, ilia Yonaea Godeë ado mala säla i amo nabalahilä, asigi besusa maadei amea. Amaimo, walio gui nebego eda Yona nelo amo gadoi made, baagila asi neamelë. ⁴² Memelela gudisolo amo gala, gädili Siba udia dolö beaha aligilo gini udia amea

* **12:40:** Yona 1.17 bimalo.

nowela aligilahilä, walio nefolalebe welibalä, dofea made hamoimelëla sämolömelë. Mida, udia amea Solomono asigi falagasei neebe amoïe ado nabulöïe, wagadi made hile segeala naba misimelë. Gaso, nabuö. Afädë walio gui nebego eda, Solomono nelo amo gadoi made, baagila asi neamelëla säi.

*Mugabe afädë bu obëgëi
(Ulugu 11.24-26)*

⁴³ Yesuea aso, sähamu neamu sähalea, Dolö afädëma mugabe fedai amo doadigila awäsedä, mugabe amo sege falaia awälahilä, e hele fimolöïe sege hogosa nea, afädë made beagolelomelë.

⁴⁴ Made beagolelahilä, hüdomu sähalea, Mosö dígila misia ami obégëmolöla sälomelë. Awäla mosöa besela galala beahamelële, mosö badumu, gëgelë doala, nelebo sulubadela hedabola negesi diëgi beagolelomelë. ⁴⁵ Bea negesiä, bu doadigila awälahilä, hii eda holöbö hedabilahilä, mugabe gifalädalïa nafadefalï nafade nefolalo amoli ea sigi obëgëla ebalä awäla nogila digalahilä, mosö amogi aligilo. Amaimo, dolö amo dafidi nafade nelo amo baagila, hobealada nafadeifalï aligilomelë.

Walio udia dolö nafademu hamosa nefolalebe gowe ilimage amo gadoi wäla hamomolömelëla säi.

*Yesuïe eme edoolalida nowë
(Maga 3.31-35, Ulugu 8.19-21)*

⁴⁶ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima adosa nebegimu, ie eme edoolali segea nea, ebalä ado adomolöïe maala nefolalo. ⁴⁷ Amala nefolalebegi, afädëa ema sähalea, Dïe dieme didoola ilia

dibalä ado adomolöie segea godogoi misi nefolalebelä säi.* ⁴⁸ Amala säsebegi, Yesuea dolö amoma säla obögësalea, Nïe nemedä abodo, nïe nedoolalida nowë gabula säi. ⁴⁹ Amala sälähilä, ea ïe bëgëla aulo amolima naabo sögödigila sähalea, Nïe neme nedoolalida nefolalebe gowe ilimelë. ⁵⁰ Mida, udia dolöea nïe Naado selesaia mosöa neeve amea hamese amo gadola hamosa nefolalebe amolida nïe nedooge, nïe nalifige, nïe nemege, amoli nefolaleamelëla säi.

13

*Yesuea ado besula, molö gägä fëfëila säi
(Maga 4.1-9, Ulugu 8.4-8)*

¹ Segeyo amo galamu, Yesu e mumusogila segea doadigila fedalahilä, oeabo edefade dibe amoïe agesua sulo. ² Sebegi, udia dolö yafie mafula gegedolahilä, e sebe amo nogöla amalei. Nogöla amalelebe, eda ödä dudaia fila fedala sulo. Sebegi, udia dolö gegedoi amolida oeabo agesua nefolalo. ³ Yesu e amala salea, ea ado besula mala yafie säla iahalea, Dolö afädëa gägä sagaido fëfëla aliligi asimelë.* ⁴ Fëfëla aliligi awäha nebegi, gägä odoa amo idiafa daala negei dibegi, haea maalahilä neala naha maadei. ⁵ Gägä odoa amo igidaia

* **12:47:** Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, damo goweda Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 3.32gi amoge, Ulugu 8.20gige dibe amolebalä gaalumäiaë dëdëila helësei.

* **13:3:** Madiugi Yesuea ado sedadela bia säi dëdëi amo gadola, osoda dëdëida go. Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe mala sähaleada, ado besulamu malei säha nelo. Ado amoda 13.3-52 amogi dialea.

naga abelëi dibea daala negelahilä, fodolofali duulu fedala bäui ⁶ gaso, eso neëla galasebegi, difi moholö ulisalea, bausosa maadei. ⁷ Amase, gägä odoa amo ëfë äyo gägäi neebea daala negesebegi, ëfë äyo gägäi amo baulahilä, widi duulu fedasebe amo dabiala yau hai nelo. ⁸ Gägä odoa naga hedabi dibea ami daala negei amo baulahilä gägä negeimelë. Odoaea hädali afädë negei. Odoaea nabülsäi gafeia negei. Amase, odoaea nabülsäi ohodoa negeimelë.

⁹ Afädë gëhe galea galëda, hä nabulö dialeala säi.

*Yesuea edo helësëla ado besula sämolö mi dibegi
säi
(Maga 4.10-12, Ulugu 8.9-10)*

¹⁰ Amala säsebegi, Yesuëe bëgëla aulo amolia e sebea maalahilä nabahalea, Dia udia dolöma ado besulamu säla iha nebegoda, edoïe amahala nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe helësemolöda, dafidida, odoa ulufadigi made, musögä negei dilo amo, odoa ilima made i. Dilima imelë. ¹² Amoïeda, afädëa nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala iasegi, yafie gaula namolömelë. Amase, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda haila nimolömelë. ¹³ Na odoa ilima ado besula säla iilo amoïe mida, ilia beaha gaso, made bease amoïege, nabaha gaso, made nabala helësëe amoïege amala sälo. ¹⁴ Amaimo, Aisaeaea bea säla negei ilima gausiala digasebe amoda gowe.

Dilia nabahamu nea gasoda, fädäla made helësëmolömelë. Dilia beahamu nea gasoda, galone gowe gabula made beagolemolömelë.

¹⁵ Amoïe mida, udia dolö amolile asigi dofogai nea. Ili gëhe gai gadoia hedabola made nabelo nea. Ilile siige dofogai nea. Ilia siia beala, gëhea nabala, asigia helësëla besusa galebeda, amoda na ili wahilasilabiola säla dëdëla negei dialea. *Aisaea 6.9-10*

¹⁶ Amai gaso, dilia obeägïsa nea. Mida, dilile siia beala, amase, gëheage hä nabahagomelë.

¹⁷ Amai na dilima dofä sähago. Siiba bea sälo yafieage, amase, asigi mogoi nefolalo yafieage, dilia beasego gadola wäla edefademalä bimolö helësëlahilä gaso, made meli nefolalo. Dilia nabasego gadola wäla edefademalä nabulö helësëlahilä gaso, made nabi nefolalola säi.

*Ado besula säi amoïe mi fädäla säi
(Maga 4.13-20, Ulugu 8.11-15)*

¹⁸ Yesuea amo sälahilä sähalea, Amai galëda, gägä fëfëlo amoïe ado besula säi amo nabuö.

¹⁹ Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe ado mala afädëa nabala fädäla made helësëseda, mugabe busa nafadefalï maalahilä, ado mala ie asigigi fëfëi amo fedela neala gaula aulomelë. Eda molö gägä idiafa daala negei amo gadoi nea. ²⁰ Molö gägä igidaia naga abelëi dibea daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala aabela obeägilä neala gaulomelë. ²¹ Amalahilä gaso, e difi made awäla sedade made aligilomelë. Ea ado mala neala gauui amoïe yöi beasege, amase, odoaea

e neala sëlasisäge, ea fodolofalï dïgïla aulomelë.
 22 Molö gägä äyo gägäi ëfë neebea daala negei amo gadoida, afädëa ado nabaha nea gaso, nagadaia namolö amo säösäola helësëmolöge, nelegei yafie dibe amo asigia negesa maademolöge, amea ea ado mala nabi amo dabiala yau hahalea, gägä made negelo nea. 23 Molö gägä naga hedabi dibea daala negei amo gadoida, afädëa ado mala nabala helësëlomelë. Ea gägä hedabola negelomelë, hädali afädëge, nabülesi gafeiage, amase, nabülesi ohodoage negela digisa aligilo neala säi.

Ado besula giisi nafade afädëie säi

24 Yesuea udia dolöma aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädëa hïle sagaia eladi gadoi ëi widiïe gägä hedabi amo fëfëla sadia gogoi. 25 Amala hamoi gaso, ili sulubadela adi elaboi difolalebegi, ie ado nii dolö maalahilä, widi gägä sadia gogoi dibea ami gägä nafade widi gadoi sadia gogola negesila moholöi asi. 26 Widi baulahilä, gägä negesebe amo gaalu, giisi nafade widi gadoi amo ge gedola bäui neebe meli. 27 Sagai eedoïe hamoi hamolasilo amolia e neebea awälahilä, ema säla iahalea, Dafidilo, dia sagaia widi gägä hedabimu hadia gogoi walebelei gaso, giisi nafade bäui neebe amoda abododila maala bäui neadu. 28 Amala säsebegi, ea säla obëgësalea, Goda ado nii afädëa sagai gabula säi. Amala säsebegi, hamoi hamolasilo amolia ema nabahalea, Nilïa awälahilä giisi nafade amoli besela digidulela nabi. 29 Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Ai. Giisi nafade amo walio besela digisegi, widi hï ela beselaloea.

³⁰ Faimolö fu besela galamäia, helegela amala gegedola fedamäia amilasimalo. Amala fisigisi-lahilä, hobeala faimolö dolö amolima sähalea, Giisi nafade amoli dafidi beselala, gobemolöie dobosa maadelahilä, hobeala widi hii e damula gegedola negelahilä, nii molö negelo mosöa ami nege-malola sämolömeläla säila säi.

*Ado besula masada gägäiege yidüege säi
(Maga 4.30-32, Ulugu 13.18-21)*

³¹ Yesuea udia dolöma ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö afädäa masada gägä gaula awälähilä, hii sagaia sagai. ³² Gägä amoda holöfaliifalimelë. Bäuseda, dägöala hawa hëhela odoa sagai dibe amo gadoi made, amoda i gadoi bäulomelë. Bäula fedaha nelolahilä, edefade neëda, haea sefolalebe amoli mafula adomo amogi gilifa hamola dilomelëla säi.

³³ Yesuea ilima aso, ado besula elö sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Udiaea balawa edefade falodaia besigala salala, amo edelasilo ei yidi amo gegoala naaboseda, balawa sulubadela edela bolela fedalola säi.

*Ado besulamu säla ii
(Maga 4.33-34)*

³⁴ Yesuea udia dolö gegedoi nefolalo amolima ado säi amo sulubadela, memälä made sälähilä, ado besulamu säla ii. ³⁵ Ea amala hamoi amoie, bea säloea bea säla negei amo gausiala digai.

Na nafi dagala ado besula säla ïmolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia

amila musügä negei difolalo amoligi säla
 ïmolömelëla
 säla dëdëla negei dialea.

Gë Udälo 78.2

Giisi nafadeie ado besula säi amoie mi fädäla säi

³⁶ Yesuea ado mala sälahilä, udia dolö gegedoia
 amila mosöa awäla sebegi, ie bëgëla aulo amoli
 maalahilä sähalea, Giisi nafade sagai dibeie ado
 besula säi amoie mi säla ïmola säi.

³⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dolöea
 gägä hedabi fëfëla sadia gogola aliligi asi amoda,
 Dolöie Malö amo neamelë. ³⁸ Sagai amoda, naga
 föi dibe amomelë. Gägä hedabi amoda, Hebeni
 Beaha Maadela Sigi Neebe amoie malö nefo-
 lalebe amomelë. Amase, gägä nafade amoda,
 mugabe busa nafadefaliië udia dolö nefolalebe
 amomelë. ³⁹ Ado niia gägä nafade fëfëla sadia
 gogoi amoda, mugabe busa neamelë. Molö amo
 famiolö fuda, segeyo aligila wagamolö amomelë.
 Molö amo faila negemolöie hamoi hamolo amol-
 ida, selesaia fiimelë. ⁴⁰ Giisi nafade amo be-
 selala dobola nulogi gobelo amo gadola, segeyo
 aligila wagasolo amo galada, amo gadola wäla
 hamomolömelë. ⁴¹ Amala hamomolö amoda,
 Dolöie Malö amea ie Beaha Maadela Sigi Nee-
 bea amila nelebo sulubadelaea udia dolö neala
 nafade hamolasila digalasilo amoge, udia dolöea
 mala nafade hamolo nefolalebe amoli sulubade-
 lage gegedolasimolö mosäia, ie selesaia fii amoli
 fisiga gamolömelë. ⁴² Amala hamolahilä, ilia udia
 dolö amoli nulo edefade wisebea ami sogobala
 sadia idogomolömelë. Amida, ili düisalea bese ali
 nalëgësa namolömelë. ⁴³ Amala hamosegi, Godeie
 udia dolö amolida Eedoea Beaha Maadela Sigi

Neebea ami nea, ilida eso nee yo gadoi nefolam-olömelë.

Afädë göhe galea galëda, hä nabulö dialeala säi.

Ado besula muni nagagi musügä negeïïe säi

⁴⁴ Yesuea sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Muni musügä negelo amo gadola sagai afädëgi musügä negei dilo. Amala dibegi, dolö afädëa beagolei. Beagolelahilä, bu gesusilahilä awäla, e hido elöla obeägila, nelebo hii gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, sagai amo bidia niimelë.

Ado besula bage isogi momado hedabi helebe näia gadoïïe säi

⁴⁵ Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Bidi nelo dolö afädëa bageie isogi momadoi hedabi amo gadoi helebe näia dibe amo nimolöie hogosamu aligilomelë. ⁴⁶ Amala hogosolo amo gala, ea helebe näia afädë hedabi hido elöi aye negei amo beagolelahilä, ea nelebo hii gaui amoli sulubadela bidi nelea awäha nelolahilä, helebe näia amo bidia niimeläla säi.

Ado besula selégëïïe ado säi

⁴⁷ Yesuea aso, sähalea, Amase elöda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Dolö odoaea selégë oeabo dibeä ami digisebegi, seme yafie elö elöla digaimelë. ⁴⁸ Selégë digi amogi nobasebegi, selégë digilo dolö amolia agesua deala gaula fedala negesila salea, seme hedabi amolida falodaia negesalea, nafade amolida sadia gaimelë. ⁴⁹ Segeyo aligila wagasolo amo gala,

amo gadola wäla hamomolömelë. Selesaia fii nefolalebe amoli maala, Godeëe udia dolö amoli ami lasilahilä, nafade hamolo amoli neala nafolala gegedolasimolömelë. ⁵⁰ Amala hamolahilä, udia dolö nafade hamolo amoli nulo edefade wisebea ami sogobala sadia idogomolömelë. Amida, ili düisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

⁵¹ Yesuea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Dilia na ado säi amoli sulubadela helësei nefolalealela nabi. Amala nabasebegi, ilia ema, Äla säla obëgëi.

⁵² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Amai galëda, mala dawadigi sulubadela Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoëe dawadigila bëgëlo nefolalebe amolida, mosö eedoea hï nelegei musügä negelo mosöala nelebo gähe hädamade negeile, siiba negeile helegela gaula segea doadigila aulo amo gadoida amoli neala säi.

*Nasalese udia dolöea Yesu hamei made nelo
(Maga 6.1-6, Ulugu 4.16-30)*

⁵³ Yesuea ado amoli besula sähä maadelahilä, amila digila awäla ⁵⁴ hï e èdëia gaamugi ami obëgëi. Amala obëgélahilä, ea ilile gedolo mosöa ami ilima mala säla olelesebegi, ilia asigigi fudugisa sefolalo. Ilia sähalea, Dolö gowea dawa weda, abidi niidu. Geloi melëlo made gadoi hamola nowesebeweda, abidi galudu. ⁵⁵ Eda mosö olelo amoëe malö madele. Emeëe èida Meli, amase, ie edooda Yamese, Yosebe, Saimono, Yudasafulo madele. ⁵⁶ Amase, ie elefila ili sulubadelada, nilibälä sefolalebe gowe madele. Ea nelebo amolida gelola abidi dibegi niidula säi. ⁵⁷ Ilia amala säla, ema bimolö habobalahilä, hamei made nelo. Amasebegi

gaso, Yesuea ilima sähalea, Bea sälo neebe amoda hile segeafalige, hile sosogofaligige, ei maade neala säi. ⁵⁸ Sege amogi fii amolia asigi afädë made negesebegi, ea ami geloi melëlo made gadoi yafie made hamola nelo.

14

*Ödägi gelo Yone baagoi
(Maga 6.14-29, Ulugu 3.19-20, 9.7-9)*

¹ Amo galada, Galili udia dolö beaha aligilo Heledo eada nelebo Yesuea hamosa neala säi amo nabi.* ² Nabalahilä, ea ie hamoi hamolasilo nefolalo amolima sähalea, Goda ödägi gelo Yone gabugo. E bauia amila nowela galai ameada, ea geloi melëlo made gadoi hamomolöie geloi gaula nebegola säi.

³⁻⁴ Dafidi Heledoea edoo Filibiië udia Helodiasa fedela nii. Amala fedela nii amogi, ödägi gelo Yonea Heledoma dia didooïe udia asiala fedela niimelëla sähä nelo. Amala sähä nelo amogi, Heledoea Yone galabaia mosöa nafodola negei. ⁵ Amala sähä nelo amogi, Heledoea Yone nufulö helësei gaso, udia dolöbalä bedäi. Mida, ilia Yone eda bea sälo neala helësölo amogi.

⁶ Amala hamolahilä, Heledo e ägüla misi segeyo amo besela galasebegi, Helodiasaïe idowi amea udia dolö gegedoi sefolalebe mogogi ami nea sigoi. Sigosebe amo beala Heledoea edefademälä obeägilahilä, ⁷ udia malö amoma migalia diigila ado gelola sähalea, Dia ïmola säse amo gadoida

* **14:1:** Heledoïe ei elöda Ädibasa, eada Galili sege beaha nelo. Eda Gini Heledoïe malö, Melia Yesu neegela ägüi amo gaalu nelo amo. Madiu 2 bimalo.

ïmolömelëla säla ï. ⁸ Amala sälebe, ie emea gomälä sämalola säsebegi, idowi amea sähalea, Walio gogi wäla ödägi gelo Yoneë busa damula falodaia negela ïmola säla ï. ⁹ Amala säla ïasebegi, gini e asigia yöia idogolahilä gaso, ea migalïa diigila ado gelola säla ï amoge, udia dolö ebalä gegedola molö naха sefolalebe amolige helësëla, ea udia malö amea säi amo gadola odoama hamomailai. ¹⁰ Amala hamomalahilä, odoa ili galabaia mosöa fisiga gasebegi, ami Yoneë muugi damui. ¹¹ Damula falodaia gaula maalahilä, udia malö amo hïma ïasebegi, ea emema ïmolö gaula asi.* ¹² Amala hamosebegi, Yoneë bëgëla aulo nefolalo amolia maala, ie domalo gaula awäla bausilahilä, ilia Yesuma sämolö asi.

*Dolö dausini biaeä molö mai
(Maga 6.30-44, Ulugu 9.10-17, Yone 6.1-14)*

¹³ Yesuea amala säi amo nabalahilä, sege e neloa amo dïgilä, e dudaia fila sege dolö afädë maadeia ami hïdo asi. Amala asibua, udia dolö nefolalo amolia Yesu hä asimelëla säi amo nabalahilä, ilile gaamu amoli dïgilä, Yesu asi amo bëbëgëla nagaabodo afiai. ¹⁴ Yesu e ödä dudaiala agesua daala aligilahilä beahamelebe, udia dolö yafie nefolalebe amo bealahilä, ili bobasëla, ilile oloi difolalo amoli wahilasisa nelo.

¹⁵ Segeyo amo gala deadisebegi, ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Hä deadifalï gabu. Nilida sege molö maadeia neebe amo udia dolö nefolalebe gowe ili dusula

* **14:11:** Yone busa damula falodaia gaula misialola säi amoïe mida, Helodiasaea helësësaleada, Yone dofä nufi gabula helësëmolöïe amala säi.

awälahilä, molö bidia nimolöie sege holöfali ga made dibea ami hogola aliligi afiamalamola säi. ¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea ilima säla obégësalea, Ai. Ilida moholöi made gabu. Ili molö muäia dihili ïmalola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, ilia ema säla obégësalea, Niläada beledi bia, seme äudäla amomu wi galeala säi.* ¹⁸ Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Amo ne neebeawi gaula misiäla säi. ¹⁹ Gaula maasebegi, ea udia dolö nefolalo amoli giisidaia fifigimalolahilä, beledi bia amola seme äudä amola gaula mudaia sida adogola nea, Godema nesegei. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasila, ie bëgëla aulo amolima ïasebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ²⁰ Amala sogoi amo, ili sefolalo amoli sulubadela dofea nahalea, odoa fea digai amo bëgëla aulo amolia gegegedola, adu giwilasi salala nobala negei. ²¹ Molö mai amoli, udia malöla nidela made, dolömuda dausini bia gadoia mai.

*Yesu e ödädabodo asi
(Maga 6.45-52, Yone 6.16-21)*

²² Amalahilä, fodolofali Yesuea udia dolö nefolalo amoli dusula afiamalola sämolölahilä, ie bëgëla aulo amolima sähalea, Dilidale dudaia fila, ödä dëgëla alogodi afiamalola säi. ²³ Amalahilä, ea udia dolö amolima dusula hä afiamalolahilä, e Godema adomolöie hido segebidaia ami fedai. Hä, gagasila digase amo gaalu, Yesu e hïdofali nelo. ²⁴ Amala neebe amo gaalu, du amo asi mia made awäha nebegi, fo du awäse busamadila gelola

* ^{14:17:} Yu iliada beledi amoli hamosaleada bobogalada hamolo made. Beledi biala säi amoda dolö äudäeamu molöi gadoi.

maalahilä, ödä aidagusebe amea du amo besu besui. ²⁵ Amala hamosebegi, sege yomolö amo gaalu, Yesu e ie bëgëla aulo awäha dibaea ami ödäabodo misi. ²⁶ Ilia e ödäabodo maasebe amo bealahilä, edefademaalä fudugila emo gigisëla bedäi. Ilia fudugila sähalea, Wae! Gosogoda mugabe gabula sälahilä, ili bedäla üala dodogöi. ²⁷ Amala üala dodogösebegi, Yesuea fodolofalï ilima sähalea, Bedämabio. Asigi gelomalo. Weda nemelëla säi. ²⁸ Amala säsebegi, Fidaea sähalea, Dafidilo-o, di galëda, di neebea gui ne ödäabodo misiela sämola säi. ²⁹ Amala säsebegi, ea misiela säi. Misiela säsebegi, Fida e dudaia amila ödäabodo Yesu neebea ami moholö asi. ³⁰ Amala asi gaso, fo gelola guula maasebe amo beala fudugila bedälebe, ödägi besela digala usabodelä hamosebegi, Fida hii uuahalea, Dafidilo Geloi-e, ne nabelela nimola säi. ³¹ Amala säsebegi, Yesuea fodolofalï naabo mogodigia gala nabelela nea sähalea, Asigi afädë holöfalï negei-e, abilideläie asigi äudä negeila nabi. ³² Amalahilä, ele dudaia fia adogoi amofo guula maaha nelo amo boogelei. ³³ Amasebegi, ie bëgëla aulo dudaia sefolalo amolia Yesuie ëi gauia adalahilä sähalea, Dida dofä Godeëe malö nebegola säi.

*Yesuea Genesaledi ami oloi difolalo wahi
(Maga 6.53-56)*

³⁴ Amala hamolahilä, ili oeabo edefade amoë agesua dëgëla aligilahilä awäla, sege ëi Genesaledi ami besela galai. ³⁵ Besela galasebegi, udia dolö nefolalo amolia e bealahilä, Yesu gabula helësëi. Amala helësëlahilä, sege ga made difolalo

amoli sulubadelama säla sogosebegi, oloi difolalo amoli sulubadela Yesu neebea ami sigi maaha maadei. ³⁶ Sigi maalahilä, ilia ema gelola sähalea, Oloi difolalebe gowe ilia dïe fagulo bidigimu digimäiamelëla säi. Amo gadola, Yesuïe fagulogi diigi amoli sulubadela hä, wahissa maadei.

15

*Godeëe Ado säla negei dibe amea mäü ilia aiyalo mala dilo amo baagila asi dialea
(Maga 7.1-13)*

¹ Amala hamosebegi, Felesi dolö odoa nefolalo amolige, mala dawadigi odoa nefolalo amolige, Yalusalemela Yesu neebea maala, ilia ema naba-halea, ² Die bëgëla aulo amoliada nilile mäü ilia siiba aiyalo mala negei amo damula, naabo nigime hëla made molö nülo amoda mi edoïela nabi.* ³ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Dilia dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëla, Godea hamomalai amo damulo amoda mi edoïe. ⁴ Godea sähalea, Die diado diemele hedabola helësëla, elele ado nabalahilä hamomalola säi dialea. Amase elöda, afädëa eedole emele gadiaboseda, baagomäia nufulö dialeala säla negei dialea. ⁵ Amai gasoda, dihili sähalea, Afädëa hïle nelegei amogi, eedole emele ugila negemolö nea sähalea, Nelebo goweda Godegali

* **15:2:** Bëgëla aulo amolile naabo nigime baaia molö nasebegi made. Yu ilia nelebo afädë Godeëe siigi nigime baaai gauiledula helësëlahilä, hili ili Godeëe siigi nigime baaloeala bedälo. Amala helësëlahilä, hili aiyalo mala säla negei amo gadola, Godeëe siigi nigime baaai made namiäia, ilia dafidi naabo nigime hëlahilä, hobeala molö nülo.

odala ï dialeala säseda, ⁶ ea eedo hedabola helësëla made, ugila made negemalola sälo. Dilia mala go hamose goeada, dilile siiba aiyalo mala negei amo helësëlahilä, Godeïe mala säla negei amoda memalä gadoi hamola fisilo gabu. ⁷ Asigi fea negelo dili, bea sälo Aisaeaæa dilile hedabola bea sähalea,

⁸ Udia dolö amolia nema asigi wagadi made ga negesilahilä, adoeamu näe ëi gauia adalo nea.

⁹ Ilia olelesaleada, dolöfääea mala säla negei amomu olelelo nea. Amaimo, ilia näe ëi memalä gauia adalo nebegola

bea säla dëdëla negei dialeala Yesuea säla ï. *Aisaea 29.13*

*Udia dolö Godeïe siigi nigime baaloïe säi
(Maga 7.14-23)*

¹⁰ Yesuea udia dolö mofiamalolahilä, ea ilima sähalea, Dilia nabala hedabola helësëmalo. ¹¹ Nelebo nafiadi digasebe ameada, udia dolö Godeïe siigi nigime baalo made. Nelebo isogi dilo nafiadila segea doadigila awäse ameada, udia dolö Godeïe siigi nigime baalomelëla säi.

¹² Hobéala ie bëgëla aulo amolia Yesu neebea maalahilä sähalea, Dia ado amo nabalahilä, Felesi dolö nefolalo amolile iso asigigi gäwisalea sësebe amoda dihi melilela säi. ¹³ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Nelebo sulubadela näe Naado sele-saia mosöa neebe amea made sagai amoda soomo aala digisa maademolömelë. ¹⁴ Felesi dolö ilida gamelä, helësëmabu. Hili ili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli naabogi gaula sigi aulo nebego. Si golai elöea si golai elö amo naabogi

gaula sigi awäha neëgida, helegela balagula dögöigi digalomelëla säi.

¹⁵ Amala säsebegi, Fidaea säla obëgësalea, Ado besula säi amoïe mi nilima awala säla ïmola säi.

¹⁶ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Dilige asigi made gäwi nelo amo gadoi wäla neale.

¹⁷ Nelebo nafia digase amoda isogi digalahilä, segea doadigila aulo amo dilia dawa made neale.

¹⁸ Amai gaso, nafiadila segea doadigila awäse amoda, iso asigigila besela galasebe amea, udia dolö Godeëi siigi nigime baalomelë. ¹⁹ Mida, iso asigigila besela galalo amoda asigi nafadege, udia dolö baagomäia nufulöge, udia dolö fa nimolöge, hilimu nafade odoa hamomolöge, nelegei fa nimolöge, wäfali sämolöge, odoama ado nafadela sämolöge. ²⁰ Mala nafade amolia udia dolö Godeëi siigi nigime baalomelë. Amalo gaso, naabo nigime hëla made, molö nülo ameada, udia dolö Godeëi siigi nigime baalo mademelëla säi.

Gainana udia afädëa Yesuma dofä asigi afädë negei

(Maga 7.24-30)

²¹ Sege amo dígila, Yesu e Daiamadige Saidonomadige asi. ²² Ami awäsebegi, Gainana udia afädë segea ami sulo amo Yesu neebea maalahilä, ema uuala sähalea, Debidiëe malöö, ne bobasëla ugila negemo. Nïe nidiwima mugabe fedalahilä, e neala nafadesaleamelëla säi.

²³ Amala säsebegi, Yesuea ema ado afädë made säla obëgëla nebegi, ie bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä ema sähalea, Udia goweada nilü baagia aligila uuala aligi maasebego mosalamola säi.

24 Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Isilale udia dolö sugua sibi dabadigi gadoi nefolalebe amolilemu ne fisiga wei neawela säi. **25** Amala säsebegi, udia amea Yesu neebea maalahilä, e mia emo gumu sasagala salea, ema sähalea, Dafidilo-o, ne ugila negemola säi. **26** Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Malöie molö negei ügülögali sadia gala ïmolöda dofela madela säi.* **27** Amala sälebegi, udia amea sähalea, Dafidilo, amo dofä. Gasoda, ügülöie eedoea molö nahalea dusula digase amoda, ügülöea nüllola säi. **28** Amala säsebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Udia-o, dia asigi afädë negei goda edefade. Dihii hamesebego gadola hamomolömeläla säi. Yesuea ado amo säia gai amole udia amoie idowi hä wahi.

Yesuea udia dolö yafie oloi wahi

29 Yesu e sege amo digjila, Galili oeabo dibe amoie agesuadi awäha nelolahilä, gau fedala deadigia adogola ami sulo. **30** Ami sebegi, udia dolö yafie e neebea gegedola, ilia odoa emo nafadeige, si golaige, domalo nafadeige, nafi dofogaige, amase, olo elö elöla oloige, sulubadela ie emo mia gaula mafula negesebegi, ea wahisa maadei. **31** Amala hamosebegi, udia dolö gegedoi amoilia beahamelebe, odoa nafi dofogai amoli ado adola digi, domalo nafadei amoli wahila digi, emo

* **15:26:** Yesueada udia amo emesala eegela gadiabola säi made. Eada Ado Mala Hedabi dafidi Isilalemadidale daidola nabaha maadelahilä, hobeala fii odoa ilia nabuäiala helësei. Amala helëslahilä, ea ado besula Isilale helësela malöla säi. Amase, fii odoa amoli helësela ügülöla säi. Amala säi gaso, Yesuea udia amoie asigi besui amo bealahilä, ea e ugila negei.

nafadei amoli nawela digi, si golai amoli beadigisa nefolalebe amo bealahilä, ili fudugi. Fudugilahilä, ilia Isilaleie Godeie ëi gauia adaha nefolalo.

*Dolö dausini biyidiaea molö mai
(Maga 8.1-10)*

³² Yesuea ie bëgëla aulo amoli wela mofiamolahilä ilima sähalea, Udia dolö nefolalebe gowe ili asigii gabumelë. Mida, nebalä hä segeyo ohodoa nelo amea, ili molö maade gabu. Sïdëa baagoi amola wäla mosöla sämolöda, na made hamesa. Idiafa ili si dädäbëlela digaloeala säi. ³³ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia ema nabahalea, Udia dolö yafie gegedoi nefolalebe weli molö molöda, sege nafade udia dolö aligisia made wi abidi nimolödula nabi. ³⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima nabahalea, Beledi aboläia galebela nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Beledi gifalädalïa, seme nelësa naabo safo gabuwela säi. ³⁵ Amala gabuwela säsebegi, Yesuea udia dolö amoli nagadaia fifigimalai. ³⁶ Amala sälähilä, ea beledi gifalädalïa amo ge seme amo ge gaula nea, Godema nesegei. Nesegealahilä, dagabodasila ie bëgëla aulo amolima iäsebegi, ilia udia dolö sefolalo amoligali sogoi. ³⁷ Udia dolö sulubadela sefolalo amolia molö doflea naha maadelahilä, fea digai amo adu gifalädalïagi salala nobala negei. ³⁸ Udia malöla nidela made, molö mai amolida dausini biyidia sefolalo.

³⁹ Amalahilä, Yesuea udia dolö gegedoi amoli afiaha maademalolahilä, e ödä duugi fila sege ëi Magadani asi.

16

*Ilia Yesuma dolöea hamomolöi made gadoi afädë
hamomola säi
(Maga 8.11-13, Ulugu 12.54-56)*

¹ Felesi dolö nefolalo amolige, amase, Sadiusi dolö nefolalo amolige, Yesu neebea maalahilä, ilia Yesu fedogola bimolöie ema sähalea, Dolöea hamomolöi made gadoi afädë selesaia mosöala misi dia hamola nilüma olemola säi. ² Amala säsebegi, ea säla obögësalea, [Deadi eso fidila digahalea, mu bëla obögëseda, dilia hä, esomolö gabula sälo. ³ Amase elöda, sege yose amo gaalu, mu geläge bëla gasimi sagaseda, dilia walioda hä fo maala sege digamolö gabula sälomelë. Amalo amo dilia mu giwigi bealahilä, amo gadola hamomolö gabulada helësëlo gaso, walio hamosebe amo bealahilä, amo gadola hamomolö gabula helësëlo made nefolaleale.]^{*} ⁴ Udia dolö walio nefolalebe welia nafademü hamosa nea, udiaea dolö fisilo amo gadola Godeïe mala fisilo amolia, dolöea hamomolöi made gadoi afädë hamomola sälo. Amalo gaso, dolöea hamomolöi made gadoi afädë Yonama hamoi amomu ilima olemolömelëla säi. Amala sälahilä, ili digila eda bahila moholöi asi.

*Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi hamolo
yidila säi
(Maga 8.14-21)*

⁵ Bëgëla aulo amoli oeabo edefade dibe amo dëgëla näiado alömodi besela galahamelebe, beledi afädë made ägüla elabola misi meli. ⁶ Amaimo,

* **16:3:** Dawadigi dolö odoaea helësëaleada, ado [gomalä] holela negeida, Madiu hii dëdëi made, goda hobeala dolö elöea dëdëila helësëi.

Yesuea ilima sähalea, Felesi dolölele Sadiusi dolölele beledi edelo yidi amo helësëla, idihë nea hedabola beaha namialola säi. ⁷ Amala säsebegi, ilia hilidomu didiähalea, Nilia beledi made ägüi amoïe säsebela didiäha dilo. ⁸ Hilidomu didiäha dibe amo Yesuea dawadigila nea, ilima sähalea, Asigi afädë holöfalï negeila dili, dilia beledi maade gabula didiäsebegoda edoïe. ⁹ Aso, dili dawadigi made nelo amo wälasimu neale. Beledi bia amea dausini biaeä nalahlä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amo elaboi neale. ¹⁰ Amase elöda, beledi gifalädalï amea dausini biyidiaea nalahlä, fea digai amoda dilia adu aboläiagi salala nobala negei. Amoge elaboi neale. ¹¹ Na dilima belediïe made säi amo dilia dawadigi made nebegoda edoea. Felesilele Sadiusilele beledi edelo yidi dibe amoïe hedabola idihë namialola säla i. ¹² Amala säsebegi, ilia helësësaleamelebe, ea hedabola idihë namialola säi amoda beledi neala edelo yidiïe made säi gabu. Felesi dolöle Sadiusi dolölea mala säla olelesebe amoïe säi gabula helësëi.

Fidaea sähalea, Afädë Memelei amoda di nebegola säi

(Maga 8.27-30, Ulugu 9.18-21)

¹³ Yesu e Sisalia Filibai gaamumadi awäla besela galalahilä, ea ie bëgëla aulo amolima nabahalea, Udia dolö nefolalebe amolia Dolöie Malö amoda nowë neala säha difolalebela nabi. ¹⁴ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Odoaeada ödägi gelo Yone neala säla digi, odoaeada Elaia neala säla digi, amase, odoaeada Yelemaea galë, bea sälo elö galë neala säla digisa difolaleamelëla säi. ¹⁵ Amala

säla obögësebegi, ea ilima nabahalea, Amai, dil-iada ne nowëla säha dialeala nabi. ¹⁶ Amala nabasebegi, Saimono Fidaea säla obögësalea, Afädë Memelei amoda dimelë. Dida Gode namolöi neebe amoïe malö nebegola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Yonaë malö Saimono-o, dida obeägïsa nea.* Mida, dia walio säi amoda nagadaia dolöea dima olei made. Nie Naado selesaia mosöa neebe amea oleimelë. ¹⁸ Amaimo, na dima sähago. Dïe ëida Fida. Igi amodaia nïe udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amoli na ulimolömelë. Olasegi, baagomolö amoïe geloi ameada made nufuda salala salolemolömelë.* ¹⁹ Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amoïe idi gai dogelo gii amo dima ïmolömelë. Dia naga föidaia hamomolö madela säla negesebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialeala säi. ²⁰ Amala sälähilä, ea ie bëgëla aulo amolima gelola sähalea, Afädë Memelei moholömelä säla negei amoda ne neawemelë, odoama säla ïmabiola säi.

*Yesu e baagolahilä nowemolömeläla säi
(Maga 8.31-9.1, Ulugu 9.22-27)*

²¹ Segeyo amila nofela, Yesuea mi gäwilafali, ie bëgëla aulo amolima fädäla sähalea, Ne Yalusaleme moholö galeamelë. Ami awäsedä, dolö dafidilo asigi gäwi nefolalebe amoliage, gobela ïlo busa nefolalebe amoliage, amase, mala dawadigi

* **16:17:** Giligi adoda Yonaë malö Saimonola säla dëdëla negei. Amase, Yone 1.42gida Yoneë malö Saimonola säla dëdëla negei.

* **16:18:** Giligi adoea Fidaë ëida igi ëibalä ga madefali dialea.

nefolalebe amoliage, ne neala elö elöla edefade sélasimolömelë. Amala hamolahilä, ilia ne baagomäia nufudasegi, segeyo äudä nelolahilä osodagi ne nowemolömelë. Amala hamomolö galeamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Fidaea Yesu e sigi aliga galahilä nea nemola sähalea, Dafidilo Geloi-e, amala sämabu. Dima dofä amala made hamomolömelëla säi. ²³ Amala säsebegi, Yesu e besuia imogola Fidama sähalea, Ae. Saidani, ne neebeawi namolö made. Mosö. Dia nïe idiafa dofogasebego. Diada Godea helësëlo amo gadola made, dolöfæa helësëlo wäla helësëebela säi.

²⁴ Amala sälähilä, Yesuea ïe bëgëla aulo amolima sähalea, Afädëa ne awäsewe gadola moholö helësëeda, hï hamea hamela helësëlo amo fisila, hïle i fügäi gaula, ne bëgëla moholö dialea. ²⁵ Mida, afädëa hïle namolö amo gaula fëdöla aligimolö helësëeda, ïe namolö amo hogosa helemolömelë. Amai gaso, afädëa hïle namolö amo ne helësëla fisiseda, ea ïe namolö amo gaula namolömelë. ²⁶ Afädëa nagadaia nelegei sulubadela neala gausalea, hï e baagoseda, nagadaia nelegei amea abeahäla e ugila negemolödu. Amase, afädëa bidiedo ialahilä, hïle namolö amo bu nea obëgëmolödu. ²⁷ Amala säsebe amoïe mida, Dolöïe Malö amo ïe Eedoïe yo digalo hïdo elöi salugalahilä, ïe selesaia fiibalä moholömelë. Maasegi, ea udia dolö sulubadelama ilia hamoi amo gadola bidi ïmolömelë. ²⁸ Na dilima dofä sähago. Dolö odoa walio gui nefolalebe gowe ili baagola made, aso, neëgi wäla Dolöïe Malö amo, ïe Beaha Maadela Sigi Neebe amobalä maase amo bimolömelëla säi.

17

*Yesuïe domalo bedefala elöi neebe meli
(Maga 9.2-13, Ulugu 9.28-36)*

¹ Segeyo gafeia nelolahilä, Yesuea Fidage, Yame-sege, amase, Yameseë edoo Yonege, ili sigi awäla segebi edefadedaia gadogofali fedala hilidofali nefolalo. ² Ami nefolalea beahaleamelebe, ilile sidaia Yesuïe domalo bedefala hido elöi neebe meli. ie odagi eso si gadoi neëla, ie fagulo gäi amoge falela yo digai hido elöi neebe meli. ³ Amo bealahilä, ilia beahaleamelebe, Mosesele Elaiale maala ulufadigilahilä, Yesubalä adosa neebe meli. ⁴ Amo bealahilä, Fidaea Yesuma sähalea, Dafidilo Geloi-e, nili wi neebeweda hedabi gabu. Na sege mosö ohodoa oledule. Elöda die, elöda Moseseë, amase, elöda Elaiaïela nabi. ⁵ Ea ado amo, aso, sähä nebegi wäla, gelé häu faleifali hido elöi amo ili neebeadi maala dabelahilä, gelé amoïe isogila ado afädë sähalea, Egoweda nïe malö, na boba hamosa neawe. Ema edefademalä obeägïsa neawe. Dilia ie ado nabualola säi. ⁶ Ado säi amo nabala, bëgëla aulo amoli edefademalä fudugila bedälahilä, na-gadaia gumusula dia didigafui. ⁷ Amala difolale-begi, Yesu e ili difolalebea ami maala didiigisalea, Bedämabu. Nowemola säi. ⁸ Amala didiigisebegi, sida adogola beahaleamelebe, dolö elö maade, Yesu hidomu neebe meli.

⁹ Ili segebidaia amila digafiah dialea, Yesuea ilima gelola sähalea, Dolöie Malö amo bauia amila, aso, made nowela neëgida, dilia meli amo odoama säla ïmabiola säi.

¹⁰ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuma nabahalea, Mala dawadigi nefolalebe amoliada

Elaiadale dafidi moholöla sälo amoda mi edoïela nabi. ¹¹ Amala nabasebegi, ea säla obögësalea, Elaia eda dofä moholö. Eada nelebo sulubadela hahamogisa namolömelë. ¹² Gaso, na dilima sähago. Elaia eda misi. Misi gaso, udia dolö nefolalo amolia e gabulada helësëla made, ilia hamomölö helësëi amo gadola hamosa nelomelë. Amo hamosa nelo amo gadola wäla, Dolöie Malö amoge neala sëlasimolömelëla säi. ¹³ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia helësësalea, ado ilima säsebe amoda ödägi gelo Yoneie säsebela helësëi.

*Yesuea maalibü afädëma mugabe fedai nesila digi
(Maga 9.14-29, Ulugu 9.37-43)*

¹⁴ Ili afiala, udia dolö gegedoi dibea ami besela galasebegi, dolö afädë maala Yesu mia emo gumu sasagala salea ¹⁵ sähalea, Dafidilo Geloi-e, nïe malö bobasëmo. E amulämehilä, së yafie nüłomelë. E amulämësalea nulo gobeiage, ödägige neala digalassisamu aligilomelë. ¹⁶ Amaimo, die bëgëla aulo amoli nefolalebea sigi misi gaso, ilia e wahilasmolöi made gabiola säi. ¹⁷ Amala säsebegi, Yesuea säla obögësalea, Udia dolö asigi afädë made negela asiala hamolo walio nefolalebela dili, ne dilibalä segeyo aboläia namolödu. Segeyo aboläiagi na dilile yöi gaula namolödu. E ne neebea sigi misiëla säi. ¹⁸ Sigi maasebegi, Yesuea ema nemoi. Nemosebegi, mugabe amo doadigila asi. Amala asi amore, malö maalibü amo fodolofali wahi.

¹⁹ Hobeala, bëgëla aulo amoli Yesu e hïdomu neebea ami maalahilä, ema nabahalea, Amai nilia mugabe nesila digilibë iliawai amoda edoeadula nabi. ²⁰⁻²¹ Amala nabasebegi, ea ilima sähalea, Dilia asigi afädë negei nebegoda, holöfali negei

nebegoea amaimelë. Na dilima dofä sähago. I masada gägä holöfali dibe amo gadoi asigi afädë negela nea, segebi gowema sähalea, Guilahilä gagowedi gasi gamola säseda, gasi gamolömelë. Amase, dilia afädë hamomolö asusugai iliaawaida maade bimolömelëla säi.*

*Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 9.30-32, Ulugu 9.43-45)*

22 Ili Galili segea gegedosebegi, Yesuea ilima sähalea, Dolöie Malö amoda dolögali gaula ïmolö segeyo hä besela galasebewe. **23** Gaula ïasegi, ilia e nufudala baagomolö gasoda, segeyo äudä nelo-lahilä, osodagi e nowela moholömelëla säi. Amala säsebegi, ili asigia yöia ididogoi.

Godeïe mosöïe dagisi muni negei

24 Yesuge, ie bëgëla aulo amolali awäla, Gabaniama gaamugi besela galai. Ami nebegi, Godeïe mosöïe dagisi muni nelo nefolalo amolia, Fida neebea maalahilä ema nabahalea, Dïe säla olelelo neebe ameada dagisi muni negelolela nabi. **25** Amala nabasebegi, Fidaea säla obégësalea, Ä, negelomelëla säi.

Amala sälahilä, Fida e mosö mumusogi digala adola made nebegi, Yesuea dafidi Fidama nabahalea, Saimono, nagadaiaïe beaha aligilo gini

* **17:20-21:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 21da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea ado Maga 9.29gi dibe amobalä gaalumäiaïe dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Nèlebo afädë hamosebe amea made, molö made naala nea, Godema adosebe ameamu mugabe fedai gowe gadoi nesila digimolöi dialeamelëla säi.]

nefolalebe amolia dagisi muni elö elöla nege-sebe amo negelo amolida nowëadu. Dia edo helësësebe. Ilile malöealedu, ma odoaeaaledula nabi. ²⁶ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Amoda odoaea gabiola säi. Amala sälebegi, Yesuea ema sähalea, Amai galëda, amolile malöea dagisi muni negemolöi made gabu. ²⁷ Amai gaso, alia ili neala habobalasiloea, dia oeabo dibeä ami seme däämolö mosalo. Amaimo, seme dafidi dease amoïe nafigida, muni giwi afädë dië bimolömelë. Ameada Godeïe mosöïe dagisi muni dïege nïege negemolö dofëa bimolömelë. Amo neala gaulahilä, alile dagisi muni ilima äa mosalola säi.

18

*Baagila asi neebe amo nowëla nabi
(Maga 9.33-37, Ulugu 9.46-48)*

¹ Segeyo amo gala, bëgëla aulo amoli Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida baagila awäla neebe amo nowëdula nabi. ² Amala nabasebegi, Yesuea malö holöbö wela, ilile sidaia ifosilahilä ³ sähalea,* Na dilima dofä sähago. Dilile asigi bedefala, malësä gadoi made aligiseda, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida made nogila digamolömelë. ⁴ Hi e nagadaiala, malö holöbö gowe gadoi neebe ameada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami baagila asi nea. ⁵ Amase

* **18:3:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biyiduda go. Yesuea ie bëgëla aulo amolia mala abodo bëgëla hamomäia sähä nelo. Ado amoda 18.3-35 amogi dialea.

elöda, afädëa näe ëigi malö holöbö gowe gadoi neeve amoma, haligila namolöie misiëla säseda, nemage haligila namolöie misiëla sähagomelë.

⁶ Afädëa malësä nema asigi afädë negei amoligi afädë neala digalasiseda, ëfëa igi edefadegi begela, bidi näiادoea ie muugia begelahilä, ödäea muäia duhulugi hadia idogoseda, ie hedabida amomelëla säi.

*Nili' neala nafadelasiloie mi säi
(Maga 9.42-48, Ulugu 17.1-2)*

⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Udia dolöea asiala hamomäia, ili neala digalasilo amoie, sege föigi nefolalebe amoli, asigii gabumelë. Digalasilo amolida dofä moholöi dialea gaso, nelebo amoli misiäia, dolö doga negelo amoda, asigii gabu. ⁸ Dïe naaboea galë, emoea galë, di neala digalasiseda, damula sadia gamalo. Naabo elö amo mauäi, emo elö amo mauäi neeve amoda, namolöi namolö dibea ami nogila digamolöda, dofea galea. Naabo äudäla galë, emo äudäla galë, nulo usilo made dibea sadia idogomolö amoda nafade gabugi. ⁹ Amase, dïe siia di neala digalasiseda, beselala sadia gamalo. Si afädëfali galëda, namolöi namolö dibea ami nogila digamolöda, dofea galea. Si helegela galëda, heli segea nulo gobeia ami sadia idogomolö amoda nafade gabugila säi.

*Ado besula sugua sibi afädë nafolala asila säi
(Ulugu 15.3-7)*

¹⁰⁻¹¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dilia malësä gowe iligi afädë memälä gadoi gabula

helësëloea, idihë nea beaha namialo.* Na dilima sähago. Malësä ilile selesaia fii amolida, nïe Naado selesaia mosöa neebe amoë odagia aligilomu nea.*

12 Dilia abilia helësësebe. Dolö afädëa ïe sugua sibi hädali afädë foi nelo amoligi, afädë nafolala asi galëda, eedo ameada nabülasi sëgëlesiïe odoai sëgëlesi amolida, felea ifosilahilä, afädë nafolala asi amo hogola aulo madele. **13** Na dilima dofä sähago. Awälahilä, ea amo beagoleseda, sugua sibi odoa made nafolala asi amoligi obeägi amoda nagadaialahilä, sugua sibi afädëfali beagolei amogida, edefade obeägilomelë. **14** Amo gadola wäla, dilile Diado selesaia mosöa neebe amea malësä gowe iligi afädë dabadigmäia made hamesa neamelëla säi.

*Didoo afädëa dima asiala hamosegi hamomolö
(Ulugu 17.3)*

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dïe didooea dima asiala afädë hamoseda, hïdo neebea ami awälahilä, halidomu nea, ea asiala hamoi amo olemaloo. Dia ado säsebe amo ea nabaseda, dia didoo hä sigi obëgëigomelë. **16** Ea dia ado säsebe

* **18:10-11:** Giligi adoeada malësä gowe ilila säi (damo goïege, damo 6ïege, amase, damo 14ïege) afädëdi go gadoida Maga 10.42 amogida, nïe bëgëla aulo holöbö gidogo neebe amola säi. Ado amo beaseda, Yesuea malësäemu helësëla made, ïe bëgëla aulo odoa amolige helësëla säi bimolö. * **18:10-11:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo 11da Madiu hï dëdëi made, goda hobeala dolö elöea Ulugu 19.10 gaula maala dëdëila helësëi. Amoda gomalä [Mida, Dolöie Malö ameada udia dolö dabadigi nefolalebe amoli sigi obëgëmolö misimelë.]

amo made nabaseda, dolö afädë galë, äudä galë dibalä awähiaeamalo. Amoïe mida,
ado sulubadela säse amo dofä gabula helësemäia,
äudäea galë, ohodoaea galë melëlo ameage,
nabelo ameage iilasila säsedä, dofä gabula
helësemolömelë.

Mala Bu Eegei 19.15

¹⁷ Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amo made nabala auauaseda, udia dolö Godea wela ifosisi nefolalebe amolima sämalo. Amala hamosegige, dolö amea ilia säse amoge hä, made nabala auauaseda, dilia Gode helësëlo made amolimage, amase, dagisi muni nelo amolimage mala hamolo amo gadola, dolö amoma hamomalola säi.

¹⁸ Amaimo, na dilima dofä sähago. Dilia naga föidaia hamomolö madela säsebe amoda, Hebenige hamomolö mademu dialea. Amase, dilia naga föidaia hamomolö dialeala säsebe amoda, Hebenige hamomolömu dialea. ¹⁹ Amai na dilima ado elöge dofä sähago. Nagadaia wi nea, diligi äudäea ado afädë negela Godea afädë gowe hamomäiala säla, ema adosedä, nïe Naado sele-saia mosöa neebe ameada hamomalola säse amo gadola hamomolömelë. ²⁰ Amaimo, äudä galëge, ohodoa galëge, nïe ëigi gedola neëda, ne ili mogogi ami namolömeläla säi.

Hamoi hamolasiloea hamoi gaalu hamolo made bobasëila säi

²¹ Amala säsebegi, Fida e Yesu neebea maalahilä, ema nabahalea, Dafidilo Geloi-e, nedoo afädëa nema asiala hamoseda, na aboläiagi hëmolödu. Gifalädalälaledula nabi. ²² Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Nada gifalädalämula

made säha. Nada nabüla si gifa lädaläiaë odoai gi-fälädaläiamelëla sähago.

²³ Amoie mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie hamoi hamolasilobalä bidi negei dilo amoda, hä mogomolöila helësëimelë. ²⁴ Ea mogodelä hamosebegi, ie hamoi hamolasilo afädëbalä muni edefade nidemolö asusugai bidi negei dilo amo e neebea sigi misimelë. ²⁵ Hamoi hamolasilo amea bidi negei amo beselala ïmolöi made amea, ie dafidiloea dolö odoama sähalea, Muni bidi negei amo beselala ïmolöie, hï eege, ie udiage, ie malöge, amase, ie nelegei dibe amo sulubadelage, muni bidi neaha maademalola säi. ²⁶ Amala säi amo nabalahilä, hamoi hamolasilo amea e mia emo gumu sasagala salea, fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na, aso, sulubadela beselala dihima iaha maademolömelëla säi. ²⁷ Amala säla obégësebegi, hamoi hamolasilo amoie dafidiloea bobasësalea, e mosalolahilä, bidi negei amo hëi. ²⁸ Amala hamosebegi, dolö amo doadigila fedahamelebe, dolö afädë ebalä hamoi gaalu hamolasilo amo gausiai. Dolö e gausiai amea ebalä ie bidi holöfali negei dilo. Amasebegi, ea dolö amoie muugia fëdöla gaula nea sähalea, Nie muni bidi negei amo hä beselala ïmola säi. ²⁹ Amala säsebegi, muni bidi negei amea gumusula dialea fudugila sähalea, Made habobala, beaha namialo. Na die go beselala ïmolömelëla säi. ³⁰ Amala säsebegi gaso, bidi negelo dolö amea beaha namolö made helësëla, elö amea bidi negei amo beselala ïmäia, e galabaia mosöa ifosi. ³¹ Amala hamosebegi, hamoi hamolasilo odoa

nefolalo amolia ea hamose amo bealahilä, ilia edefademalä habobai. Habobalahilä, ilile dafidilo neebea awäla, nelebo sulubadela hamoi amo ema awala säla iaha maadei. ³² Dafidilo amea ie hamoi hamolasilo amo misialolahilä, ema sähalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dia nema fudugila säi amea, die bidi negei amo na hësa maadeimelë. ³³ Nada di bobasëi amo gadola, diada dibalä hamoi gaalu hamolo amomage bobasëmolöi galea madelela säi. ³⁴ Amala sälahilä, dafidilo amea edefade habobalahilä, ie bidi negei amo hulu beselala iaha maademäia, dolö amo galabaia mosöa sëlasilo dolö amoligali gaula awäla ifosi.

³⁵ Dili hido hïdolaea didooie asiala hamoi amoli iso asigigila made hësedä, nïe Naado selesaia mosöa neeve ameage, dolö dafidiloea hamoi amo gadola wäla, dilima hamomolämäla säla i.

19

*Dolöea udia nii fisiloie säi
(Maga 10.1-12, Ulugu 16.18)*

¹ Yesuea ado amoli sähä maadelahilä, Galili sege digïla awäla, ödä Yodona dëgëla alömodi, Yudia segeamadi asi. ² Awäsebegi, udia dolö yafie e awäsebe amo gadola bëgëla afiai. Amasebegi, ami ea ili neala wahilasisa nelo.

³ Felesi dolö nefolalo amoli Yesu neebea maalahilä, ilia e fedogola beala sähalea, Galonegige, galone madegige, dolö afädëa ie udia fisimolö amo dofeale, ma, dofea madelela nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea säla obëgësalea, Mi gäwila hamosolo amo gala, Hamolo ameada udiale dolöle hamoila dëdëla negei amo dilia

made meli neale. ⁵ Amase, ea elö sähalea, Amala hamoi ameada, dolöea ie eedole emele digila, ie udiabalä gedola nea, eleda domalo afädëfali namolömeläla dëdëla negei amo ge made meli neale. ⁶ Amalo amo, ele äudä nelo amo fisila, eleda afädëfali aligilomelë. Amoie mida, Godea gedola dila afädëfali namiäia hamoi amo, dolöea hido hïdolasimabiola säi. ⁷ Amala säsebegi, ilia ema nabahalea, Amai galëda, Mosesea sähaleada, Dolö afädëa beba dëdëla ialahilä, udia nii amo fisila mosalamalola säi amoda, abilia säidula nabi. ⁸ Amala nabasebegi, ea säla obëgësalea, Dilile iso asigi geloi dibe amoie, Mosesea udia nii fisimolö dialeala säi gabio. Gaso, mi gäwila hamoia amida made fisilomelë. ⁹ Amoie mida na dilima sähago. Dolö afädëa ie udia amo dolö elöbalä mala nafade hamosegi made, memälä fisilahilä, udia elö neaseda, ea udia elö amoda fa nimolömeläla säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amolia ema säla obëgësalea, Dolöea udiama mala amo gadola hamomolö galëda, udia nimolöda dofea made gabula säi. ¹¹ Amala säsebegi, Yesuea säla obëgësalea, Ado walio säsebeweda, sulubadelaea nabala dofea gabula neala gaumolöi made. Iligali helësëlo i amoliamu dofea gabula neala gaumolöimelë. ¹² Dolö odoa mi elö elöla diëda, udia made neala aligilomelë. Odoada, emea neegela ägüsolo amo gala udia nimolöi made, neegela ägüi. Odoada, dolöea ili iso neadigi. Amase, odoaeada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebe amomu asigisalea, udia made neala aligilo. Olelesebe amo nabalahilä, dofea gabula neala gaumolöi galëda, neala gaumalola säi.

*Yesuea malësä e mia misiäiala säi
(Maga 10.13-16, Ulugu 18.15-17)*

¹³ Udia dolö odoa nefolalo amolia, ilile malö Yesuea naaboea diigilahilä, Godema adomäia e neebea sigi maasebegi, ie bëgëla aulo amolia ilima nemoi. ¹⁴ Amala nemosebegi gaso, Yesuea sähalea, Dofogamabu. Malësä ne neebea misiäia beasimo. Mida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami, malësä gowe ili gadoi neebe amolile dialeamelë. ¹⁵ Amala sälahilä, malësä amoli naaboea diigilahilä, e sege amo dígila asi.

*Malisä nelegei yafie negeloea Yesuma nabi
(Maga 10.17-31, Ulugu 18.18-30)*

¹⁶ Segeyo afädëgi, afädëa Yesu neebea maalahilä ema nabahalea, Säla Olelelo-o, ne namolöi namolö neala gaumolöie, hamoi hedabi abodo gadola hamomolö dialeadula nabi. ¹⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dia hedabi amoïe nema nabi amoda edoïe. Afädëmu hedabi nea. Di namolöi namolö dibea ami nogila digamolöila helësëeda, nilia hamomalai amoli hamosa nami-alola säi. ¹⁸ Amala säsebegi, dolö amea naba obögësalea, Amoda abodowedula nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Baagomäia nu-fuabio, udia dolö fa nimabio, nelegei fa nimabio, wäfälï sämabio, ¹⁹ amase, die diadole diemele hedabola helësëla, elele ado nabala hamomalo, dihiidi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amoli boba hamomalola säi. ²⁰ Amala säsebegi, malisä amea sähalea, Amoli sulubadela na hamosa maadei. Nema maade amoda edodula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ema sähalea, Di hedabi mogoilafäli namolöila asigiseda, die nelegei dibe

amo bidi neaha maademuolö mosö. Amalahilä, bidi nease muni amoda, dolö busadäoi nefolalebe amoligali imalo. Amala hamoseda, di Hebeni ami bidi nimolömelë. Amalahilä, ne bëgëla misialola säi. ²² Ado säi amo nabalahilä, malisä amea asigigi yöia idogolahilä asi. Mida, ie nelegei yafie dilo amogi.

²³ Amala yösebegi, Yesuea ie bëgëla aulo amolima sähalea, Na dilima dofä sähago. Nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amolida, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi dialeamelë. ²⁴ Na bu elö dilima sähago. Sugua gameleda nusi galabagi doadigila moholöda, baagi sëi holöfali made. Gaso, nelegei yafie negelo dafidilo dolö nefolalebe amoli, Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nogila digamolöda, baagi sëi baagila asi dialeamelëla säi. ²⁵ Amala säi amo nabalahilä, bëgëla aulo amoli edefademalä fudugila sähalea, Amai damula auloda nowëa gaula namolödula säi. ²⁶ Yesuea ilima siilamu nea sähalea, Udia dolöea gowe hamomolöi made. Gaso, Godeada sulubadela hamomolöimu neamelëla säi.

²⁷ Amala säsebegi, Fidaea ema naba obëgësalea, Amai, niliada nilile nelegei sulubadela fisila, di bëgëla misi amo, nilileda edo dialeadula nabi. ²⁸ Yesuea ilima sähalea, Na dilima dofä sähago. Namolö gähegi aligisolo amo gala, Dolöie Malö amo ie sigi aligiloie filo hedabi hidö elöidaia seëgida, ne bëgëla mulo dilige sigi aligiloie filo giwilasidaia salea, Isilale sosogo giwilasi amoli sigi aligmolömelë. ²⁹ Amase, sulubadelaea nïe ëi helësëla, ilile mosöge, edooge, elefige, eedoge, emege,

malöge, segege, fisila dígila misi amoliada, dígila misi amo gadola hädali afädë nealahilä, namolöi namolöge nimolömeläla säi. ³⁰ Yafie dafidila nefolalebe amolida neala hobeahalea, hobeala nefolalebe amolida neala dafidimolömeläla säi.

20

*Dolöea gelebi sagai dibea ami hamoi hamoïle
ado besula säi*

¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Segeyo afädëgi yosefali sagai eedo afädëa, dolö odoaea ie i gägä negelo gelebi ëfë sagaia ami bidi nimolöie hamoi hamolasimäia hogola asi. ² Amala nea, dolö odoabalä ado afädë negela sähalea, Segeyo walioie bidida, muni giwi siliba afädë afädëla sogodeläla sälähilä, ie gelebi sagaia ami afiamaloi.* ³ Amaimo, eso neëla udigise amo gaalu, magaia gaamugi awäla beahaleamelebe, dolö odoa memalä nefolalebe meli. ⁴ Bealahilä, ea ilima sähalea, Na muni bidi mogola idulä, dilige gelebi sagaia ami afiamaloi. ⁵ Amo nabalahilä, ilige afiai.

Amase, eso mogogige, eso bëgisebegige, ea bu elö amo gadola wäla hamoi. ⁶ Hä, deadise amo gaalu bu awähamelebe, dolö odoa, aso, memalämu nefolalebe meli. Bealahilä ea ilima nabahalea, Segeyo sedade amoda memalä aligila waeaseigoda mi edoïela nabi. ⁷ Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Afädëa nilima

* **20:2:** Muni giwi silibala säi amoda dolö afädëa segeyo afädëgi hamoi hamola muni bidi nelo amo gadoi. Giligi adoeada *denaliusala* sälo.

hamoi hamomolö made säsebegi nefolaleawela säi. Amala säla obögësebegi, ea ilima sähalea, Dilige gelebi sagaia ami afiamalola säi.

⁸ Hä, deadi së gämolö amo gaalu, sagai eedo amea ie hamoi sigi aligilo amoma sähalea, Hamoi hamosa nefolalo amoli mofiamalolahilä, deadi maala hamoi amolidale bidi iïa nedala, yose maala hamoi amoli iïala wagamalola säi. ⁹ Dolö odoa deadifalï misi amoli maala, ilia muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹⁰ Amala neasebegi, dafidi awäla hamolo amolia maala helësësaleada, muni baagila awäla nimolö gabula helësëi. Gaso, il-iage muni giwi siliba afädë afädëla nii. ¹¹ Muni amo neala gaula awälahilä, ilia sagai eedo amoma habobala ¹² sähalea, Dolö hobeä deadifalï misi amolia aoa afädëmu hamoi hamolo amolige, dia nilibälä dafidi misi gadoi hamola, muni afädëdila sogosio. Niliada yosefali awäla hamosa nea, eso neea hëgisebe amoma bibisa hamosa nelola säha dilo. ¹³ Amala säha dibegi, sagai eedo amea iligi dolö afädëma sähalea, Nedoo, na dima asiala made hamoi. Dia muni giwi siliba afädë afädëla nimolöie nebalä ado afädë negei madele. ¹⁴ Di hä, iïgo gaula mosalo. Dolö gowe hobeafalï misi amoma, digali i amo gadola ïmolö hamesamelë. ¹⁵ Nihile munia nihi hameše amo gadola hamomolö dialea madele. Ma, na mala hedabi hamosa nebogi, dia mudiahalela säi.

¹⁶ Amo gadola sälähilä, Yesuea säla wagala sähalea, Hobeala nefolalebe amolida neala dafidisalea, dafidila nefolalebe amolida neala hobeamolömelëla säla i.

*Yesuea e baagola nowemolömelëla bu elö säi
(Maga 10.32-34, Ulugu 18.31-34)*

¹⁷ Yesu e Yalusaleme moholööe afiahalea, ea bëgëla aulo giwilasi amolima hilidomu aliga gala nea sähalea, ¹⁸ Nabahale. Nili Yalusaleme afiahamelé. Ami neëgi, Dolöie Malö amo gobela ilo busa nefolalebe amolimage, mala dawadigi nefolalebe amolimage gaula ïmolömelé. Amala gaula ïasegi, ilia e baagomäia nufualola sämolömelé. ¹⁹ Amala hamolahilä, fii odoaea e gadiabola, ëfë damuia fëgälahilä, e baagomäia i fügäigi baala negemäiae, ilia iligali gaula ïmolömelé. Amala hamoseda, segeyo äudä nelolahilä, osodagi e nowemolömelëla säi.

*Dafidilo namolöie nabi
(Maga 10.35-45)*

²⁰ Sebediie malö äudä amolele emela ie malölali, Yesu neebea maalahilä, udia amea emo gumu sasagala salea, ema afädë edëgëi. ²¹ Amalebe, Yesuea ema nabahalea, Dia edo hamesala nabi. Udia amea säla obëgësalea, Die Beaha Maadela Sigi Neebea amida, nie malö äudä, elöda die naabo dafädimadi, elöda die naabo fefeädimadila samiäiala sämola säi. ²² Amala säsebegi, Yesuea sähalea, Dilia nabasegoda dawa made nea, fuduia säsebe. Na ödä iigi usi molö neebewe gadola, alia molöi gabulela nabi. Amala nabasebegi, elea ema säla obëgësalea, Aliada molöi neawela säi. ²³ Molöila säsebegi, ea elema sähalea, Aliada nie ödä iigi usi dibé amo dofä molömelé. Gaso, ali elöda nie naabo dafädimadi, elöda nie naabo fefeädimadila samiäiala sämolöda, nie made. Naadoea gowe samiäiala daiai amea sämolömelëla säi.

24 Amo säi amogi, bëgëla aulo nabülesi amoilia nabalahilä, elema habobai. **25** Habobasebegi, Yesuea ili mofiamolahilä sähalea, Fii odoa beaha aligilo neeve amoliada, udia dolö gelola beaha aligilo nea, amase, ilile ëi sälo neeve amoliada, udia dolö bobasëla made, gelola sigi aligilo amoda dilia dawa. **26** Ilia hamolo amo gadola, dilia made hamomolö. Dili neeve gogi afädëa ëi sälo namolöila helësëseda, ea dilile hamoi ugila nege-lasila hamolasilo namolömelë. **27** Amase, afädëa dafidilo namolöla helësëseda, eda dilile memalä galabaia hamoi gadoi hamolasilo namolömelë. **28** Amo gadola, Dolöie Malöda udia dolöea ie hamoi hamolasimäia made misi. Ea ilile hamoi hamolasimäiage, ie namolö amo udia dolö yafiegali fisiga gala, ili sigi obégëmolöge misimelëla säi.

*Yesuea dolö si golai äudä wahilasi
(Maga 10.46-52, Ulugu 18.35-43)*

29 Ili Yaligola äudulä afiasebegi, udia dolö yafie ili bëgëla afiai. **30** Afiahalea beahamelebe, dolö si golai äudä idi agesua ami sebe meli. Elea Yesu baagila awäsebela säi amo nabalahilä, uuala sähalea, Dafidilo-o, Debidiïe malö-o, alii bobasëmola sähä sulo. **31** Elea amala uuasebegi, udia dolö gegedoi amolia elema nemola sähalea, Adomabu. Gameläla säla nemoi. Nemosebegi gaso, elea gelola uuahalea, Dafidilo-o, Debidiïe malö-o, alii bobasëmola sähä sulo. **32** Amala säsebegi, Yesu e maala beaha nea, ele welahilä sähalea, Na alima edo hamomäia helësëbela nabi. **33** Amala nabasebegi, elea ema sähalea, Dafidilo-o, dia alilë si fisigälasmäiamelëla säi. **34** Amala säsebegi, Yesuea ele bobasëla, elele sihidoa diigi. Diigi amole

fodolofalï si fisigäla fädäla bealahilä, ele Yesu bëgëla asi.

21

*Yesu e beaha aligilo gini gadoi hamola
Yalusaleme asi
(Maga 11.1-11, Ulugu 19.28-40, Yone 12.12-19)*

¹ Ili Yalusaleme besela galamolö ga madela, Olibebi neebea ami sege Bedefagi besela galamolöie yauabia nea, Yesuea bëgëla aulo äudä dafidi mosalolahilä ² elema sähalea, Gaamugi ami awäla besela galala beahamelële, sugua dögi aseme, ie malö daiadigile begela negei neë aabela bimolömelë. Beaseda, fisigäla ne neebeawi sigi misialo. ³ Afädëa alima ado afädë säseda, gomälä sämalo. Dafidiloea welebalä hamomolö galeamelëla sämalo. Amala säseda, ea fodolo sähalea, Hä sigi mosöla sämolömelëla säi. ⁴ Dafidi Dafidilo Geloia bea säloma aligila bea säla negei amo gadola gausiala digämäia amala hamoi. Säla negei amoda gowe.

⁵ Saionoë idiwima sähalea, Bimo.* Dïe beaha aligilo gini amoda di neebea maasebe. Hi e nagadaiala aligilo nea, sugua dögidaia fila maasebe. Sugua dögi üdilidaia fila maasebegola sämalola

säla dëdëla negei dialea. ⁶ Amala säsebegi, ie bëgëla aulo amore awäla, Yesuea hamomalola säi amo gadola hamoi. ⁷ Elea sugua dögi aseme üdilile sigi maasebegi, elea sugua dögi amoledaia elele fagulo daia salugalo gila fösisebegi, Yesu e amoledaia

* **21:5:** Saionoë idiwila säi amoda, Yalusaleme udia dolöla helësemäia säi.

fila fedai. ⁸ Amala fedala fise amo gaalu, udia dolö yafie gegedoi amolia ilile daia salugalo fagulo neala idiafa föla digi, odoaea fasela bäü gadoi dagabola gaula mafula föla digisa nelo. ⁹ Udia dolö gegedoi amoli Yesu awäse amo gadola dafidila awäha nelo amoliage, hobeala maaha nelo amoliage, uuala säsäla awähalea,
Agua. Nesege. Godeëe eï gauia adadi.

Debidiëe malöma sähago. Afädë Dafidilo
Geloïïe eïgila maahago Godea e neala
obeägilasimäia.

Hosana. E ilibia neeve amoëe eï gauia adahala
säsäla afiai. *Gë Udälo 118.25,26*

¹⁰ Yesu e Yalusaleme awäla besela galasebegi, udia dolö ami nefolalo amoli sulubadelaea fudugila bedälahilä sähalea, Dolö goweda nowëdula sähä dilo. ¹¹ Amala sähä dibegi, udia dolö gegedoi amolia sähalea, Goda bea sälo Yesu. Eda Galili segeëe gaamu Nasalese dolömelëla sähä dilo.

*Yesuea Godeëe mosöa awäla hamoi
(Maga 11.15-19, Ulugu 19.45-48, Yone 2.13-22)*

¹² Yesu e awäla Godeëe mosö yala isogi nogila digalahilä beahamelebe, bidi neadigi, bidi nimolöë negela digisa dibe amoli sulubadela nesila digisa nelo. Muni bedefalo auli amolige, amase, haea maliabu gadoi bidi neaha aligilo amolile filo auli amolige, neala besula besigadasi.* ¹³ Ea ilima sähalea, Ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada,

* **21:12:** Dolö odoaea Godeëe mosöe yala isogi nelebo nea digahaleada, Godeëe mosöa muni negei ameamu nelo. Iliada Olomolele Giligilele muniada nelo made. Dolö amolia haea neasebe amolige, amase, nelebo odoa neasebe amolige, nelebo amoli Godegali odala ilo.

Nie mosö amoda Godema adolo mosö dialeala sämolömeläla säla dëdëla negei dialea gaso, dilia fa nelo musügä aligilo igi äbä gadoi hamosebela säi.

¹⁴ Amala säsebegi, e Godeëe mosö neebea ami, si golaige emo nafadeige mofiasebegi, ea ili wahila didigisa nelo. ¹⁵ Gobela ilo busa nefolalo amoliage, mala dawadigi nefolalo amoliage, Yesuea hedabifali hamose amo bealahiläge, amase, malësä nefolalo amolia Godeëe mosöamadila dägö digala sähalea, Agua. Nesege. Godeëe ëi gauia adadi. Debidiïe malöma sähagola säsebe amo nabalahiläge, ilia habobai. ¹⁶ Habobalahilä, ilia Yesuma nabahalea, Ilia säsebegoda dia nabasebelela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Ä. Ado afädë säla dëdëla negei dibe amoda gomälä.

Malësä nelësa amolige, malö dodo naha sefolalebe amolige, ilile naflala dia ðie ëi gauia adamäia hedabolafalii oleleimeläla säla dëdëla negei dialea. Dilia ado säla dëdëla negei dibe amo made meli nealela nabi. ¹⁷ Amala nabalahilä, Yesuea ili dígila gaamugi amila Bedani midilö asi.

*Yesuea äfääeoma nemosebegi bausoi
(Maga 11.12-14,20-24)*

¹⁸ Diala yosefali nowela, gaamugi obögësalea e sidiäa baagoi. ¹⁹ Amala awähalea beahaleamelebe, idi agesugi ami äfääeo afädë neebe beala e i mia ami bea awähamelebe, gägä afädë maade, bäu badumu neebe meli. Gägä maade beala, ea äfääeo amoma sähalea, Dia gägä hobeala dofä

made negemäiala säi. Amala säi amole, fodolofali bausoi. ²⁰ Bausosebegi, ie bëgëla aulo amolia bealahilä budugila nabahalea, Äfää amo fodolofali bausoi amoda abeahäladula nabi. ²¹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Asigi äudä negela made, asigi afädë negela aligiseda, äfääoma na walio hamoi amo gadola, diliage hamomolömelë. Amoda afädë amomu made, dilia segebima dihi dagabola awäla, ödä duhuluma digamola sädeda, amala hamomolömelë. ²² Dilia Godema adosalea, asigi afädë negela, nelebo afädë ïmola èdëgësedä, amo dilia nimolömelä säi.

*Yesu dia hamosebego nowëa hamomalai hamosala nabi
(Maga 11.27-33, Ulugu 20.1-8)*

²³ Yesuea Godeëie mosöamadi awäla, ado mala säla olelesa nebogi, gobela ilo busa nefolalo amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, e neebea maalahilä ema nabahalea, Dia nelebo hamosebego, nowëa hamomalai hamosa. Nilia nabedelä, dia säla ïmo. Go hamomäia, geloi go nowëa ïasiola nabi. ²⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Nage dilima ado afädë nabaha. Dilia säla obëgësedä, nelebo na hamosebeweda, gowea hamomalai hamosa neala sämolömelë. ²⁵ Yonea ödägi gesa nelo amoda abidila misi. Selesaia mosöala misile ma dolömadila misilela nabi. Amala nabasebegi, hilido didiähalea, Nilia selesaia mosöalala sädeda, ea nilima nabahalea, Amai galëda, ema asigi afädë made negei goda edoïela nabulö gabu. ²⁶ Gasoda, nilia dolömadilala sädeda, nili udia dolöbalä

bedäsebe. Mida, ili sulubadelaea helësësalea, Yoneda bea sälo nelola helësësa nefolaleala didiäi. **27** Amala didiälahilä, ilia Yesuma säla obëgësalea, Nilia dawa madela säla obëgëi. Dawa madela säla obëgësebegi, ea ilima sähalea, Amai galëda, nage nelebo na hamosebeweda gowea hamomalai hamosa neala dilima made säla ïmolömelëla säi.

Ado besula malö äudäea hamoila säi

28 Yesuea sähalea, Dilia edo helësësebe. Dolö afädë nelo amoïe malö äudä sulo. Dolö amea ie malö abulümi amoma sähalea, Dia walio awäla gelebi sagaia hamoi hamosa namialola säimelë. **29** Amala säsebegi, malö amea ie eedoma haboila sälähilä gaso, hobeala oböla asigi hedabi negela, hamola asi. **30** Amasebegi, dolö amea ie malö elö amo neebea ami awälahilä, elö amoma säi amo gadola wäla säi. Sälebe malö elö amea säla obëgësalea, Naado, hamola awähadiola sälähilä gaso, made awäla fisi. **31** Amai, dolö amea hamomaloi amo gadola, malö abodoea nabala hamoila nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obëgësalea, Abulümiala säi. Amala säla obëgësebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Na dilima dofä sähago. Dagisi muni nelo nefolalebe amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia nefolalebe amoliage, dilida dígila, ilidale dafidila Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami afiahagomelëla säi. **32** Amoïe mida, Yone e dili neebea maalahilä, ea idi mogoifali amo olesebegi gaso, dilia dofä gabula helësëla made nelomelë. Dagisi muni nelo amoliage, idigi nawela susugu hamolo udia amoliage, ea ado mala säsebe amo nabalahilä, ea säse amo dofä gabula helësëimelë. Ilia amala helësësebe amo,

dilia meli gaso, bealahilä dilia asigi besula, dofä gabula helësëla made nelomelëla säi.

*Ado besula sagai oodola beaha namialola säi
(Maga 2.1-12, Ulugu 20.9-19)*

³³ Yesuea sähalea, Ado besula elö säsebewege nabualo. Sege eedo dolö afädëa sagai sagala, yalala amalela dila digimelë. Dila digilahilä, isogi ami gelebi gägä emesala fësëla salimolöie naga dögöi. Amala dögöla negesilahilä, sagai idihë nea beaha aligilo mosö holöbö ilibia ola fedalahilä negesi.* Amala hamolahilä, ea dolö odoama sähalea, Sagai oodola beaha namialola säsilahilä, hü e sege wagadi made asimelë. ³⁴ Gelebi gägä hä, faimolö segeyo ga madesebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo amoli mosalolahilä, sagai oodola beaha aligilo amolima ie gägä odoa nimaloi. ³⁵ Amala nimolö awäsebegi, sagai oodola beaha aligilo amolia hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, elö amo nufudala iälalei, elö amo nufudala baagoi, amase, elö amo igia nufi. ³⁶ Amala hamosebegi, sagai eedo amea ie hamoi hamolasilo odoa, dafidi fisiga gai amoli holöbö gido-golahilä, fisiga galebege sagai oodola beaha aligilo amolia dafidi hamoi amo gadola wäla ilimage hamoimelë. ³⁷ Hobeafalï, sagai eedo amea hile malö amo fisiga gai. Eedo amea helëselahilä sähalea, Nie malö wema ilia e hawala mogola

* **21:33:** Godea ie Isilale udia dolöma hamosebe amoëe, gelebi sagaila säla ado besula Aisaea 5.1-2gi säi dibe amo nealahilä Yesuea säla ï. Ado besui amoëe mida gomalämelë. Dolö sagai sagalola säi amo gadoida, Gode hü emelë. Amase, gelebi sagai amo gadoida Isilale udia dolömelëla säi.

hamomolöla helësësala säi. ³⁸ Hile malöfali maase amo bealahilä, sagai oodola beaha aligilo amolia hilido didiähalea, Goda sagai eedo amoë malöfali gabugo. Eedoë nalä negei nilia nimolöie, e nufidedila didiäi. ³⁹ Ilia e gaulahilä, sagai amoë yala baagido sadia gala nufudala baagoimelë.

⁴⁰ Amala hamoi amo, sagai eedo amea maalahilä, sagai oodola beaha aligilo amolimada, edo hamomolö gabula nabi. ⁴¹ Amala nabasebegi, ilia ema säla obëgësalea, Ea dolö nafade amoli neala nafadela nufudadigimolömelë. Amalahilä, gägä famolö fu besela galasolo amo gala, faila mogelo dolö amolia oodola beaha namiäia, sagai amo ilima ïmolömelë säi. ⁴² Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Dilia ado säla dëdëla negei amoda made meli neale.

Mosö olelo amolia igi galone hamomolöi made gabula memelela fisi amoda, galone geloi dafidilo dialeamelë. Dafidilo Geloia hamogilebeda, nilia siia bealahilä fudugisa neala

säla dëdëla negei dialea. *Gë Udälo 118.22-23*

⁴³ Amoë na dilima sähago. Godea Beaha Maadela Sigi Neebe amo dili neebea guila neala gaula awälahilä, udia dolöea amoë gägä negelo amolima ïmolömelë. ⁴⁴ Igi amodaia udia dolö digase amolida, igi amea dusudasila fisimolömelë. Amase, igi amea udia dolö eegeseda, hä eegela fisimolöi fisimolömelë säi.*

* **21:44:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, damo gogi dëdëi goda Madiu hü made dëdëi gasoda, dolö elöea hobeala dëdëi gabula helësëi. Ulugu 20.18 bimalo.

⁴⁵ Amo sälebe, gobela ilo busa nefolalo amoliage, Felesi dolö nefolalo amoliage, ea ado besula säsebe amo nabalahilä, amoda ilile säsebela helësëi. ⁴⁶ Ilia Yesu gaudelälä idi hogoi gaso, udia dolö nefolalebe amolia Yesuda bea sälo neala säha dibe amogi bedäi.

22

Ado besula udia neahalea molö giala daiala negeila säi

(Ulugu 14.15-24)

¹ Yesuea ado besula ilima bu elö sähalea, ² Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida gowe gadoi dialea. Beaha aligilo gini afädëa ie malö udia neasebegi, molö giala daiala negei. ³ Daiala negesa maadelahilä, ea ie hamoi hamolasilo amolima sähalea, Udia dolö giwi säi amoli walio misiäia bea mosaloi. Bea asi gaso, giwi säi amoli moholö haboi. ⁴ Habosebegi, ea hamoi hamolasilo odoama mosalolahilä sähalea, Na giwi säi amolima gomalä sämalo. Molö molö daiala negei dialea. Nie sugua gao gawalige, üdili odoa säfei hedabige giala dagabodasila negela, nelebo sulubadela daiala negei dialea. Udia neaseweie molö molö misiäiala sämalola säi. ⁵ Amala säla awäsebegi, giwi säi amolia auaulahilä afiai. Dolö afädëda, hile sagaia asi. Amase, elöda hile sidua mosöa asi. ⁶ Odoa made asi amoliada ie hamoi hamolasilo amoli gaulahilä, nafadela nufudala baagoi. ⁷ Amala hamosebegi, beaha aligilo gini amea mihalälahilä, ie ami dolö amoli mosalolahilä, ilia nufidelo dolö amoli nufudala baagosa maadela, ilile mosö gobesa maadei.

⁸ Amala mosalolahilä, ea ïe hamoi hamolasilo amolima sähalea, Molö giala daiala negesi dialea gaso, na giwi säi amolida dofea made gabu. ⁹ Idi osogoloa ami awälahilä, udia dolö gausiasebe amolima, udia neaseweë molö molö misiäiala sämolö mosalola säi. ¹⁰ Amala säsebe amo nabala, hamoi hamolasilo amolia idigi awäla, udia dolö gausiai amoli sulubadela neala gegedosebegi, nafadege hedabige maala, molö molöie mosö amo nobai.

¹¹ Udia dolö mofiahä maadesebegi, beaha aligilo gini amea mofiai sefolalebe amoli bimolöie digalahilä beahamelebe, dolö afädë udia neahalea fagulo gälo amo made gäi misi sebe meli. ¹² Amo bealahilä ea nabahalea, Nedoo, udia neahalea fagulo gälo amo made gäi goda, abilia misi saleala nabi. Amala nabasebegi, dolö amea ado säla obögëla made sulo. ¹³ Ado säla made obögësebegi, beaha aligilo gini amea ïe hamoi hamolasilo amolima sähalea, ïe naabo emole helegela nafodolahilä, gasimi sagai dibeä ami sadia idogomo. Amida, ili düisalea bese ali nalögësa namolömelëla säi.

¹⁴ Yafie wei gaso, afädë afädëla memelei gabiola säi.

Dagisi muni negemolö gabule, ma made negemolö gabulela nabi

(Maga 12.13-17, Ulugu 20.20-26)

¹⁵ Felesi dolö nefolalo amoli awälahilä, ado afädë negemolöie didiähalea, Yesuea ado säsebe amoïe abilia säla oodomolödula didiäha dilo. ¹⁶ Amala didiälahilä, ilia ilile bögëla aulo nefolalo amolige, Heledoïe sosogo nefolalo amolige, Yesu neebea

mosalosebegi, ilia ema sähalea, Säla Olelelo-o, nilia helësësaleada, dia ado dofämu sälo. Amase, dia Godeie mala säla olelese goda, mogolafalii säla olelesa. Dia dolö odoabalä made bedälo ameada, dia mogoimu olelelola helësësamelë. ¹⁷ Amalo gabugi, dia helësësebe amo nilima säla ïmäia. Beaha aligilo Gini Sisa neeve amomada, dagisi muni ïmolö dialeale ma maadelela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea ilile asigi nafade amo helësëlahilä, ea ilima sähalea, Asigi fea negelola dilia, edoie ne fedogola beaha. ¹⁹ Muni dagisi negelo giwi gogi nema olemola säsebegi, ilia giwi afädë ema i. ²⁰ ïasebegi, ea ilima nabahalea, Muni giwi egowegi dolö busa dibe gowege, eï dëdëi dibe gowege, nowëëie gabula nabi. ²¹ Amalebe ilia sähalea, Sisaïela säi. Amala säsebegi, Yesuea ilima sähalea, Nelebo Sisaïeda Sisa hüma ïmaloo. Godeieda Gode hüma ïmalola säi. ²² Amala säi amo nabala ili fudugilahilä, e digila bahila asi.

*Sadiusi dolö amolia Yesuma baagoi nowelo amoie nabi
(Maga 12.18-27, Ulugu 20.27-40)*

²³ Segeyo amo galamu, Sadiusi dolö nefolalo amolia Yesuma afädë nabulöie e neebea misi. Sadiusi ilia udia dolö baagoi amoli made nowemolöla sälo. ²⁴ Ilia nabahalea, Säla Olelelo-o, Mosesea sähaleada, Dolö baagoi amea malö made sogobala baagoi galëda, baagoi amoie edooea udia didalo amo bedefala nealahilä, edoo baagoi amoie malö sogobamolö dialeala säla dëdëla negei dialea. ²⁵ Amaimo, niligi edoolali gifalädalii nefolalo amoli, abulümi amea udia nii amo malö made sogobala baagosebegi, eoea udia amo nii. ²⁶ Neala nea, edoo agedu amoge

amo gadola wäla hamosebegi, edoo osoda amoge baagolebe, sosogo gifalädälia amoli sulubadela baagola mimisa maadei. ²⁷ Amala baagosa maadeibua, udia amo hobealafalü baagola wagai. ²⁸ Amo gadola hamoi amo, ili sulubadelaea udia afädë amomu neala nelo. Amai, hobea baagoi nowesolo amo gala, malö gifalädälia amoligi udia amoda abodoweie udia samolödula nabi. ²⁹ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obögësalea, Ado säla dëdëla negei dibe amoge, Godeie geloi dibe amoge made dawadigi neebe goeada, dilia asiala helësëla säsebego. ³⁰ Amoïeda, udia dolö baagoi amoli nowela galaseda, udia made nimolöge, dolö made fimolöge. Selesaia fii ili selesaia mosöa nefolalebe amoli gadoi namolömelë. ³¹ Amalo amo, baagoi amoli neala nowelasimolö amoïeda, Godea dilima ado säla dëdëla negei dibe amoda, aso, nidela made neale. ³² Ea sähalea, Neda Abalahama, Aisaga, Yeigabala ilile Gode neawela säla dëdëla negei dialea. Gode eda baagoi amolile Gode made, eda nefolalebe amolile Gode neamelëla säi.

³³ Amala säsebogi, udia dolö gegedoi nefolalo amolia nabalahilä, ea säla olelesebe amogi asigigi fudugisa nefolalo.

Godea nilia hamomalai dibe amogi, edefadeda abododula nabi
(Maga 12.28-34, Ulugu 10.25-28)

³⁴ Yesuea ado säi amea, Sadiusi ilia säla obögëmolöi made nefolaleamelëla säi amo nabala, Felesi dolö nefolalo amoli gegedolahilä, ³⁵ ili sosogo amoligi dolö afädë mala säla negei amo olelelo amea, Yesu fedogola bimolöie ema ado

afädë nabi. ³⁶ Dolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, Ado säla negei amogi, nilia hamomalai dibe edefadeda abododula nabi. ³⁷ Amala nabasebegi, Yesuea ema säla obögësalea, Dafidilo Geloï dïe Gode neeve amo dïe boba eage, gesamiage, asigiage, boba hamomalo. ³⁸ Nilia hamomalai dibe amoligi, edefadeda amomelë. Amoda dafidilomelë. ³⁹ Amase, agedu gowege amo gadoimelë. Dihüdi boba hamolo amo gadola, odoa dibalä nefolalebe amolige boba hamomalo. ⁴⁰ Mosesea Ado sulubadela säla negei dibe amoge, bea sälo nefolalo amolia bea säla negei dibe amoge, nilia hamomalai ado äudä amolegimu begedidigila gosai dialeamelëla säi.

Afädë Memelei moholömelëla säla negei amoë nabi
(Maga 12.35-37, Ulugu 20.41-44)

⁴¹ Felesi dolö amoli gegedoi nefolalebegi, Yesuea ilima nabahalea, ⁴² Afädë Memelei amoieda, dilia abilia helësësa. Eda nowëie malö neala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Debidiëe malöla säi. ⁴³ Amala säla obögësebegi, ea ilima nabahalea, Amai galëda, Godeëe Gesamia Debidima adolasisebegi, Debidia ema Dafidilo Geloila säi amoda abiliadu. Debidiada gomalä säimelë.

⁴⁴ Dafidilo Geloia nïe Dafidilo Geloima sähalea, Die ado nii nefolalebe amoli dïe emoea daliasamäia, na neala ifosidelä, dida nïe naabo dafädimadi beaha samialola säi. ⁴⁵ Debidia hï ema Dafidilo Geloila säi galëda, eda Debidiëe malöda abeahäladula nabi. ⁴⁶ Amala nabasebegi, afädëa ema ado säla obögëmolöi

made meli. Amasebegi, segeyo amilanofela, ili bedähalea, afädëa ema ado bu made nabelo.

23

*Felesi dolöle mala dawadigi dolölele mala
(Maga 12.38-39, Ulugu 11.43, 11.46, 20.45-46)*

¹ Hobeala, Yesuea udia dolö gegedoi amolimage, ie bëgëla aulo amolimage ² sähalea, Mala dawadigi dolö amolige, Felesi dolö amolige Moseseë filodaia saleamelë.* ³ Amai gabugi, ilia dilima ado sulubadela säse amoda, dilia nabala bëgëla hamomolöi. Gaso, mala ilia hamose amo gadolada, dilia made hamomalo. Mida, ilia made hamosalea, adoeamu sälo gabugi. ⁴ Ilia nelebo yöi neegila häuala gaulo amo, dolöie giädädaia negesilo amogida, hilida naaboea didiigila yöi amoli gaumolöla made helësölomelë. ⁵ Nelebo sulubadela ilia hamose amoda, dolöea bimäiala hamolo. Iliada nelebo salelo amogi ado damui dëdëla salalahilä, odagiage baala, amase, naabogige gälo gaso, ilia salelo amoli edefade bobogalamu gälo nefolalo. Amase, iliada efä gadoi fagulo sedade gäi amoïe bidigi begedidigilo

* **23:2:** Moseseë filodaia saleamelëla säi amoda, Ado säla negei amo Mosesea udia dolöma olelesa nelo amo gadola, mala dawadigi dolö amolimage, Felesi dolö amolimage amo gadola säla olelesa nefolalo amoïe säi.

gaso, ilia ëfë sedadeamu begedidigilo nefolalo.*
6 Iliada molö nasebea amige, gedolo mosöa amige, dafidilo filo dibea ami fimolömu hamelo. **7** Amase, iliada magaia gaamugi, udia dolöea ilima, di go gabiola sämäiage, säla olelelola sämäiage hamelo.

8 Amalo gaso, dolöea dilima säla olelelola sämölöi mademelë. Mida, afädë emu dilile säla olelelo nea. Dili sulubadela didoo didoolali neamelë. **9** Amase, nagadaiaawi neada, dolö afädëma dilile diadolada sämabio. Mida, afädë emu dilile diado nea. Amoda selesaia mosöa neamelë. **10** Dilima dafidilola sämölöi mademelë. Mida, dilile Dafidilola afädë nea. Amoda Afädë Memelei amomelë. **11** Dilile busa edefade neebe amolida, dilile hamoi ugila negela hamolasilo namolömelë. **12** Afädëa hii e ilibialo amoda, neala nagadaialasisalea, amase, afädë hii e nagadaialo amoda, ilibialasimolömeläla säi.

Yesuea mala dawadigi dolömage, Felesi dolömage mala nafade ilia hamosebe amoë säi

(Maga 12.40, Ulugu 11.39-52, 20.47)

13-14 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia Hebeni Beaha

* **23:5:** Ilia sisigila sähalea gälo amoda Yu dolö ilia hamolo. Iliada ado damui odoa dëdëlahilä, nelebo salelo amogi salelo, amo dëdëla sali amoda ilile naabo fefeädimadige gälo, amase, ilile odagiage baalo. Sigi Obögëi 13.9, 16, Mala Bu Eegei 6.8, 11.18 amoli bimalo. Amase elöda, Yu iliada ado Nidei 15.37-41gi dibé amo bëgëla, ëfë hilile fagulo gäi amoë bidigi begedidigilo. Amalo gaso, Yesuea sähalea, Mala dawadigi dolöge Felesi dolöge sisigila sämölöie nelebo gälo amoda edefade bobogamu gälo, amase elöda, ëfë sedademu ilile fagulo bidigi begedidigilo. Mida, udia dolöea bimäiala, ilida hä dofä Godeëe Ado säla negei amo bëgëlo gabula sämäia amalola säi.

Maadela Sigi Neebea ami udia dolöie odagia gala didigilo. Dihili dilida made nogila digahalea, dilia udia dolö nogila digadelä hamose amolile idi gala didigilomelë.*

¹⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dolö afädëamu dili bëgëla aulo namiäiae, dilida duhulu dibeamadige, sege föi dibeamadige nawesa aligilo. Amaimo, e hä bëgëla aulo aligiseda, e heli segeie malö dili gadoi hamolasilo. Gasoda, ie mala nafadea dili baagila aulomelë.

¹⁶ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Dili asigii gabu. Mida, dilia sähalea, Afädëa gobela ilo mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoda memalä melëlo. Gaso, afädëa gobela ilo mosöa golola säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁷ Dilida asigi maade, si golai gabu. Godeie siigi hedabifallida abodo. Golo amo hedabi gabule, ma gobela ilo mosö amo hedabi gabule. Diliada dawa, goloda gobela ilo mosöa dibe amoie, Godeie nafolala hamolo. ¹⁸ Amase, dilia elö sähalea, Afädëa gobela ilo aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, amoge memalä melëlo. Gaso, afädëa auli amodaia nelebo odala ï amola säla, migalia

* **23:13-14:** Dawadigi dolö odoaea helësësaleada, ado odoage damo amogi dialeala helësei. Ado amoda gomalä. [14 Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, dilia udia didalo sebe amoli dahila neala, ilile mosöa nelebo dibe amo fa neala gaula aulo nea. Dilile asigi musügä negesilahilä, adoeamu Godema sedadela adolo nea. Amala hamosebe amoie, dili së edefade muäia baala ïmolömelë.] Maga 12.40 bimalo.

diigila ado gelola säla negeseda, amoda ea säi amo gadola hamomolö dialeala sälo. ¹⁹ Dilida si golai gabu. Godeie siigi hedabifalida abodo. Nelebo gobela ilo amo hedabile ma, auli amo hedabile. Diliada dawa, nelebo gobela ilo amo aulidaia dibe amoïe, Godeie nafolala hamolo. ²⁰ Amai gabugi, afädëa aulila säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada auli amoge, nelebo sulubadela aulidaia dibe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo. ²¹ Amase, afädëa gobela ilo mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada mosö amoge, mosö amogi aligilo amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo. ²² Afädëa selesaia mosöla säla, migalia diigila ado gelola säla negeseda, eada Godeie sigi aligila filo amoge, filo amodaia sebe amoge säla, migalia diigila ado gelola säla negelo.

²³ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Mida, nelebo nelësa sagaia neeve amo sulubadela amogi, nabüla moeglahilä nabü afädë Godegali ilo gaso, Ado säla negei dibe amogi ado edefadeda, dilia buludola fisi. Buludola fisi amolida gowe ili. Mogola hamologe, bobasëla ugila negeloge, amase, asigi afädë negeloge buludola fisi. Nabü afädë Godegali ilo dafidi säi amo made fisila, dilia ado edefade gowe ili hahamosa nelo galebeda, dofealabio. ²⁴ Dihili dili si golai nea, dolö odoa nefolalebe amoli idi olelo nebego. Diliada molö gobei nahalea, eeme nelësa seëgi, amo neadigilo gaso, molö gobeligi sugua gamele seëgi, amola wälada sübä dëgilomelë.

²⁵ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi

dolöla dili, asigii gabu. Diliada gaaboge faloge daia baagido gomu hëlo gabu. Gaso, isogida dilia dihilile asigi made sigi aligila, molö fa nelo amea nobai gabumelë. ²⁶ Felesi si golai di, gaabo isogi dafidi nigime hëmaloo. Amala hamoseda, daia baagido goge gëgelë baai made bimolömelë.

²⁷ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Dilida baagoi bauia beni faleia hëi amo gadoi gabugo. Baui daia amoda hedabifali beaha gaso, isogi dolö baagoi amo-lile giwi amoge, nelebo sulubadela nigime baala nobai dialea. ²⁸ Amo gadola wäla, dilile domalo beala udia dolöea asigisaleada, dilida dolö mogoi gabula asigilo gaso, dilile isogida asigi fea negeloge, mala nafademu hamologe nobai gabugo.

²⁹ Asigi fea negelo, mala dawadigi dolöla, Felesi dolöla dili, asigii gabu. Diliada bea sälo amoli baulo mosö olala, amase, dolö mala mogoi hamolo amoli baulo mosö amoge momadolo gabio. ³⁰ Dilia sähaleada, Nili nilile mäula ili nefolalo amogi galebeda, nilia ili ugila negela bea sälo ilile heale made digalabiola sälo. ³¹ Amala sälo ameada dilia olesalea, dilida bea sälo nufideloo amolile malö gabula olelomelë. ³² Amalo gabugi, dilia dilile diadola ilia mala hamolo amo gadola, hamola wagamalo.

³³ Dilida baagolo nubage, nubaïe malöge nebego. Godea dilibalä gudisegi, dili heli segea moholö amoda abeahäla sisigala moholö gabu. ³⁴ Amai gabugi, nabuö. Na bea säloge, dolö asigi falagaseige, amase, mala dawadigi dolöge dilima fisiga gamolömelë. Odoada dilia nufudala

baagola, odoada i fügäigi baala negemolömelë. Amase, odoada dilile gedolo mosöa ami fëgälahilä, ili nesila gaamu afädëgila doadigila awäla, gaamu elögi nesila fisiga gamolömelë. ³⁵ Amoïe mida, dolö mogoi nagadaiaawi nefolalo odoaea nufi amoli sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. Mi gäwila dolö mogoi Aibeledale heale digaia amila maala, Belegaeaïe malö Segelaeage, dolö dilia gobela ilo mosöle gobela ilo aulile adeba ami nufi amoïe heale digaia ami, ili sulubadelaie heale digai amoda dilimamu diamolömelë. ³⁶ Na dilima dofä sähago. Nafade egoweli sulubadela hamoi amoïe bidi nimolö amoda, udia dolö walio nefolalebe welia nimolömelëla säi.

*Yesuea Yalusaleme bobasëi
(Ulugu 13.34-35, 19.41-44)*

³⁷ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Yalusaleme-e, Yalusaleme-e, bea sälo nefolalo amoli nufudala baagologe di. Amase, dolö digali fisiga wei amoli igia nufideloge di. Haea gagalugoea ie malö augia hawa neala gafedela musügä negelo amo gadola, segeyo aboläiagi gadola, na die malö goli neala gegedolasideläi gaso, dihili habosio. ³⁸ Nabuö. Godea dilile mosö digila awäla, mosö amo memälä diamolömelë. ³⁹ Na dilima sähago. Dilia ne bu elö made beala nelolahilä, dilia sähalea, Afädë Dafidilo Gelöïïe eígila maahago, Godea e neala obeägilasimäiala säsolo amo gala, dilia ne bimolömelëla Yesuea säla ï.

24

*Godeïe mosö nafademolömelëla säi
(Maga 13.1-2, Ulugu 21.5-6)*

¹ Yesu e Godeïe mosöamadila awäha nebegi, ïe bëgëla aulo amoli e neebea maalahilä, ilia ema, Godeïe mosö amoli bimola säi. ² Amala säsebegi, ea ilima säla obëgësalea, Egoweli beahale. Na dilima dofä sähago. Igi elö daia dadagulula fedai golida, sulubadela mugulula digaha maademolömelëla säi.*

*Yöi yafie moholömelëla säi
(Maga 13.3-13, Ulugu 21.7-19)*

³ Yesu e Olibebidaia sebegi, ïe bëgëla aulo amoli hilidomu maalahilä nabahalea, Dia nilïma säla ïmo. Dia säi amo abola besela galamolödu. Dafidi nelebo edodale besela galasegi, nilïa amo bealahilä, di hä, ulufadigimolö amoge, aligila wagamolö amoge, ga made gabula helësëmolöla nabi. ⁴ Amala nabasebegi, Yesuea ilima säla obëgësalea, Odoaea dili dahila neloea, idihë namialo. ⁵ Mida, dolö yafie maalahilä näi ëi säla, Afädë Memeli Geleso amo ne misi neawela sälahilä, udia dolö yafie dahila nimolö moholömelë. ⁶ Amase, sege ga madefalü nudusalea ado goba nabase amogige, sege wagadi made nudusalea wabula säse amo nabase amogige, dili fudugila bedäloea, asigi sigi namialo. Nelebo amala hamomolö dialea gaso, amoda aso, aligila wagamolö mademelë. ⁷ Fii elöle elöle nudula digi,

* **24:2:** Yesuea ado sedadela bia säi Madiu bebagi dëdëi dibe amoligida, biida go. Ea segeyo aligila wagamolö amoë säha nelo. Ado amoda 24.2-25.46 amogi dialea.

gamane elöle elöle nudula digisa namolömelë. Amase, südë ige, fogolige sege odoagi moholömelë.
8 Nelebo amoli sulubadela hamomolö amoda, udiaeä malö ägümolö salea, mi gäwila sëlo amo gadoi bimolömelë.

9 Amo gala, dili gaula neala sëlasila, nufudala baagomolömelë. Nie ëigi nefolalebego bealahilä, udia dolö fii odoa amoli sulubadelaea dilima bimolö habobamolömelë. **10** Segeyo amo gala, yafiea nema asigi afädë negei amo dïgila awälähilä, ilia hilimu bimolö habobala, odoama gaula ïmolömelë.
11 Amase, wäfali bea sälo yafiege maalahilä, udia dolö yafie dahila nimolömelë. **12** Mala nafade edese amea, udia dolö yafiea boba hamolo amo gögilä badilimolömelë. **13** Amamolö gaso, afädëa aso maadelahilä, wagämäiala gelola aligiseda, e damula moholömelë. **14** Fifi asi sefolalebe amoli sulubadelaea nabaha maademäia, Beaha Maadela Sigi Neebe amoëe Ado Mala Hedabi amo sege föi sulubadelagi säla daidosa maademolömelë. Amala daidosa maadeseda, aligila wagamolömelä säi.

*Nelebo yöi ayägöloi bimolö amoëe säi
(Maga 13.14-23, Ulugu 21.20-24)*

15 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amamolö gabugi, dilia bea sälo Danialoea nelebo yöi ayägöloi amoëe säla negei amo Godeëe mosöa dië beaseda, (ado egowe nidese ameada hedabola helësemalo) **16** Yudia segea sefolalebe amolida, segebi dibea ami fisäla baluluia afufumalo. **17** Amo gala, afädë mosö figïdaia sebe amea digalahilä, mumusogi ie nelegei nea digamabio. **18** Amase, afädë sagaia neebe amea, fagulo daia salugalo

negei amo mosöa nea obëgëmabio. ¹⁹ Segeyo amo gala, udia fagulo hagui sefolalebe amolige, malö dubo dodo iaha sefolalebe amolige, asigii gabu. ²⁰ Fisäla moholö amoda i bäu gisalea gögi mulo amo gala galëge, amase, hele filo segeyo Sabada gafegi galëge muloea, dilia Godema adosa namialo. ²¹ Mida, segeyo amo gala yöi edefade elö elöla yafie maala negei dië bimolömelë. Sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila yöi amo gadoi made meli. Amase, hobeage bu elö made bimolömelë. ²² Amaimo, amo gala Godea segeyo obobagilasi made galebeda, udia dolö sulubadela fisilabio. Amalabio gaso, udia dolö hï memelei amoli helëselahilä, obobagilasimolömelë.

²³ Segeyo amo gala, afädëa dilima sähalea, Bimo. Afädë Memelei amo misi neala säsege, gagowei misi neamelëla säsege, dofä gabula helësemabio. ²⁴ Amoïe mida, wäfali Afädë Memelei gadoi odoage, wäfali bea sälo odoage moholömelë. Amala maalahilä, ilia udia dolö Godea memelei nefolalebe amoli dahila neala hamomabelela bimolöie, dolöea dofä hamomolöi made gadoige, hido elöige hamosa namolömelë. ²⁵ Nabuö. Amo made hamola neeve amo gaalu, na dilima säla iahagomelë.

²⁶ Amaimo, afädëa dilima sähalea, Nabuö. Sege udia dolö aligilo made dibeä ami neala säseda, ami mosabio. Amase, afädëa sähaleada, Mosö hogoli afädëgi nogila digai saleala säseda, dofä gabula helësemabio. ²⁷ Mida, sege yabagelela eso maasidola maala, eso digasido amige yo digalo amo gadola, Dolöie Malö amo ulufadigisolo amo gala, amo gadola wäla ulufadigimolömelë.

²⁸ Baagoi domalo dibea ami haea säsali gadoi gege-domolömelä säi.

*Hobeala Dolöie Malö ulufadigimolö
(Maga 13.24-27, Ulugu 21.25-28)*

²⁹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amogi yöi yafie elö elöla amo hamosa maadei amole, eso usila, aube made neëla, amase, gasumili mudaiala besela didigafulahilä, muugi nelebo geloi hido elöi amoge neala fogolasimolömelé.
³⁰ Amala hamosegi, Dolöie Malö amoëe nofe elöi amo mudaia ulufadigisegi, sege dibe sulubadelagi nefolalebe amoli didigaomolömelé. Ilia beahalea, Dolöie Malö amo geloi amole, yo digalo hido elöifalii amolebalä, mu baidilidaia maala neë bimolömelé.
³¹ Amase, fulloea gelola fuuse amo gaalu, ea ie selesaia fii amolima mosalolahilä, udia dolö hii memelei sege föi sulubadelagi, agesu näiado nefolalebe amolige, näiado nefolalebe amolige, neala gegedolasimalola sämolömelä säi.

*Yesuea äfääeoïe ado säi
(Maga 13.28-31, Ulugu 21.29-33)*

³² Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Diliada äfääeoïe mala amogi helësëmalo. Äfääeo fësëgësivila, bäu gähe bobagiseda, dilia helësësalea, sege esomolöda ga made gabula helësëlomelé.
³³ Amo gadola wäla, nelebo sulubadela säsewe gadoi hamose dilia beaseda, amoda hä, ga made, suägïsa gabula helësëmalo. ³⁴ Na dilima dofä sähago. Udia dolö walio nefolalebego baagola made nefolalegi wäla, nelebo säi amoli sulubadela hamosa maademolömelé. ³⁵ Mu giwige, naga föige

hogosa helemolö gaso, nïe adoda dofä made
hogosa helemolömelëla säi.

*Dolö afädëa gowe gala hamomolöla dawa
madela säi*

(Maga 13.32-37, Ulugu 17.26-30, 17.34-36)

³⁶ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Amala hamomolö amoda segeyoge, aoage afädëa dawa mademelë. Selesaia fii iliage, Malöeage dawa mademelë. Naadoea hïdomu dawadigi neamelë.

³⁷ Dolöie Malö ulufadigisolo amo gala, Noaïe segeyogi hamoi amo gadola wäla hamomolömelë.

³⁸ Ödä bëi made maala nebegi, ilia molö ödäge nadigi, udia neadigi, dolö fila awäla digisa nebegi, Noa duugi fila fedamolö segeyo amo besela galaimelë. ³⁹ Ilia dawa made nebegi, ödä bëi maala ödäea sulubadela mai. Dolöie Malö ulufadigisolo amo galage, udia dolöea amo gadola wäla hamosa namolömelë. ⁴⁰ Segeyo amo gala, dolö äudä sagaia neëgi, elö amo neahalea, elö amo digila moholömelë. ⁴¹ Udia äudä wahalo däilaha neëgi, elö amo neahalea, elö amo digila moholömelë.

⁴² Amai gabugi, dilile Dafidilo segeyo gomo gala moholö gabula, dilia dawa made ameada, dili idihë namialo. ⁴³ Ado gowe helësemalo. Mosö eedoea fa nelo dolö gasigi gowe gala moholöla helësei galebeda, ea idihë neëgi, ie mosö dagabola fa nea digämäia fu made iyalabiomelë. ⁴⁴ Amai amea, Dolöie Malö moholö amoda, dilia gowe gala moholö gabula helësei made neëgi, e moholö ameada, diliage daisha namolö dialeala säi.

*Ado besula hamoi hamolasilo hedabiïege
nafadeïege
(Ulugu 12.41-48)*

45 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hamoi hamolasilo asigi falagaseige, nulügäige neeve amea, ie dafidiloea hile mosöa hamoi hamolasilo odoa sigi namiäia, ilile molö segeyo hi daiala negeifaligi mogela ilo amoda abodowedu. **46** Ie dafidilo amo maalahilä beahalea, hamoi hamolasilo amea, hamoi amo gadola wäla hamosa neë beaseda, hamoi hamolasilo amo obeägisa namolömelë. **47** Na dilima dofä sähago. Dafidilo amea hamoi hamolasilo amoma ie nelegei sulubadela sigi namialamolömelë. **48** Amaimo, hamoi hamolasilo nafadea asigiamu helësësalea, nie dafidilo aso, deegela, fodolo made moholöledula helëselahilä, **49** ea hamoi gaalu hamolasilo nefolalebe amoli nufudala, gagaolo ödä nülo dolöbalä molö ödäle nahe aligilomelë. **50** Amai gabugi, hamoi hamolasilo amea e segeyo gowegi, aoa gowegi moholöla helësei made neëgi, ie dafidilo amo moholömelë. **51** Maalahilä, ea hamoi hamolasilo amo neala nafademolöi nafadelasila, e asigi fea negelobalä namialamolömelë. Amida, ili düisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säi.

25

Ado besula udia dodola nabülasïe säi

1 Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Segeyo amo galada, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Udia dodola

nabülasia ilile elamu amoli neala gaula, udia nimolö dolö amo gausiamolöie afiai. ² Udia amoli biada asigi maade, amase, biada asigi gäwi. ³ Udia asigi maade amoliada, ilile elamu gaula afiai gaso, amabalä weli osala nafolala, gaula made afiai. ⁴ Amasebegi, udia asigi gäwi amoliada, weli ödä iigi söga salala nafolala, ilile elamubalä gaula afiai. ⁵ Udia nimolö dolö amo fodolo made maasebegi, ili süwiala waola, sulubadela adidi difolalo.

⁶ Gasi mogogifalü, afädëa uuahalea, Uuaa. Udia nimolö dolö amoda hä, misi gabio. E gausiamolöie afiamalola uuai. ⁷ Amala uuasebegi, udia dodola amoli sulubadela nowelahilä, ilile elamu amoli hahamogilahilä gaui. ⁸ Amasebegi, asigi maade amolia asigi gäwi amolima sähalea, Dilia weli gogi nili gögödëla ïmo. Nilile elamu usidelä hamosebela säi. ⁹ Amala säsebegi, asigi gäwi amolia säla obögësalea, Ai. Weli wegida dilila nililada dofæa made. Bidi neasea ami awäla, dilida dihilile bidia nimalola säi. ¹⁰ Amala säsebegi, ili weli nea asi amo gaalu, udia nimolö dolö amo besela galai. Amasebegi, daiai udia amolida ebalä awäla, udia neahalea molö edefade nasebea ami digala, idi gai. ¹¹ Hobeala, udia dodola odoa amoli maala, ilia sähalea, Dafidilo, dafidilo, nili idi gai dogasimola säi. ¹² Amala säsebegi, ea säla obögësalea, Na dilima dofä sähago. Dilida na dawa madela säi.

¹³ Amamolö gabugi, dilia segeyoge aoage dawa made neebe ameada, idihë namialola Yesuea säi.

*Ado besula hamoi hamolasilo ohodoaïe säi
(Ulugu 19.11-27)*

¹⁴ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Hebeni Beaha Maadela Sigi Neebea amida, gowe gadoi diamolömelë. Dolö afädëa e sege wagadi made moholö awähalea, ie hamoi hamolasilo amoli misialalahilä, ilia ie nelegei sigi namiäiae, ilile naabogi gausisi. ¹⁵ Ea afädëma muni giwi siliba dausini bia i. Elömada muni giwi dausini äudä i, amase, elömada dausini afädëfali i. Ilile asigi dibe amo gadola, afädë afädëlama muni sogola gausisi. Amala hamola negesilahilä, e asi. ¹⁶ Awäsebegi, dolö dausini bia nelo ameada, fodolofalü awäla bisinesi hamosa neada, dausini bia elö neala baai. ¹⁷ Amase, dolö dausini äudä nelo ameage, amo gadola hamosalea, dausini äudä elö neala baai. ¹⁸ Amai gaso, dolö dausini afädë nelo ameada awäla, ie dafidiloie muni giwi dausini amo naga dögölahilä, naga isogi musügä negesi.

¹⁹ Segeyo holöbö ede nelolahilä, hamoi hamolasilo amolile dafidilo amo obégëla, ea muni i amoie, ilibalä ado fädäla sämolöie misi. ²⁰ Dolö muni giwi dausini bia nelo amea, dausini bia elöge baala nii amo gaula maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali dausini bia i. Ameada, na dausini bia elö neala baai amo gowemelë. ²¹ Amala sälebegi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulgäi. Dia nelegei holöfali go hedabola madëlela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiae imolömelë. Di nebalä obeägäsa namolöie misiela säi.

²² Amala säsebegi, dolö dausini äudä nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dia negali

dausini äudä ï. Ameada, na dausini äudä elö neala baai amo gowemelë. ²³ Amala sälebegi, ie dafidilo amea ema sähalea, Hamoi hamolasilo hedabi-e, dia hamoi hedabolafali hamoi gabu. Dida asigi nulügäi. Dia nelegei holöfali go hedabola madélela sigi nelo goeada, dia nelegei edefade sigi namiäiaïe ïmolömelë. Di nebalä obeägïsa namolöie misiela säi.

²⁴ Amala säsebegi, dolö muni giwi dausini afädë nelo ameage maala nea sähalea, Dafidilo, dida dolö aabela habobalo amo na dawa. Dia made sagaia amida, dia molö nelo. Sege dia molö gägä made fëfëia amige, diada molö gegedola negelo.

²⁵ Amalo ameada, ne bedähalea. Ne awäla, die muni giwi amo na naga dögöla negei. Die muni amoda gowemelë. ²⁶ Amala säsebegi, ie dafidiloea ema säla obëgësalea, Hamoi hamolasilo nafade di, dida habobame. Dia helësësalea, sagai na made sagaia ami na molö nelo, amase, sege na molö gägä made fëfëia amige, nada molö gegedola negelola helësëile. ²⁷ Amala helësëi galëda, dia bëgi dolöbalä näi muni negesi galebeda, ne obëgëla maala, baai muni amola nealabio. ²⁸ Amai amea, muni giwi dausini afädë ea gaula neebe go neala, dausini nabülesi galebe amogali ïmal. ²⁹ Amoïeda, sulubadelaea nelebo afädë gaula neebe amomada, odoa baala ïasegi, yafie gaula namolömelë. Gaso, afädëa nelebo afädë made gaula neebe amomada, holöfalimelë gaula neebe amoda haila nimolömelë. ³⁰ Hä, hamoi hamolasilo nafade goda sege gasimi sagai dibeä ami sogobala sadia idogomalo. Amida, ili düisalea bese ali nalëgësa namolömelëla säila säi.

Dolöie Malöea udia dolö sulubadela mogemolö

³¹ Yesuea ado aso, sähamu neamu sähalea, Dolöie Malö amo, ie yo digalo hido elöi salugalahilä, sele-saia fii sulubadelabalä maasolo amo gala, e ie sigi aligila filo hedabi hido elöidaia samolömelë. ³² Fifii asi sefolalebe amoli sulubadela, ie odagia maala gegedolasisegi, sigi aligilo ilia sugua sibile sugua memele nafolala mogelo amo gadola, eada udia dolö mogela, ³³ sugua sibida dafädimadi negela, sugua memeda fefeädimadila negemolömelë.

³⁴ Amo gala, beaha aligilo Ginia ie dafädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nie Naadoea neala obeägilasi dili-e, dili misië. Godea Beaha Maadela Sigi Neebea ami digamalo. Amoda sege föi dibe sulubadela mi gäwila hamoia amila dilile daiai dilo. ³⁵ Mida, ne südëa baagoi nebegi, dilia ne molö i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä i. Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa sigi asi. ³⁶ Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo i. Amase, ne oloi dibegi, dilia ne sigi nelo. Ne galabaia mosöa nebegige, dilia ne bea misila sämolömelë. ³⁷ Amala säsegi, mogola hamolo nefolalo amolia ema säla obögësalea, Dafidilo Geloi-e, di südëa baagoi nebegi, nilia abola beala, di molö iasio. Di ödä haläi nebegi, nilia abola di ödä iasio. ³⁸ Amase, di näiadodi dolö nebegi, nilia abola di mosöa sigi awäśio. Di fagulo maade nebegi, nilia abola digali fagulo iasio. ³⁹ Amase, di oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, nilia di abola bea awäsiola nabulömelë. ⁴⁰ Amala nabasegi, Gini amea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela nïe nedoolaligi afädë holöbö gidogofali neeve amoma hamoi amoda, dilia nema hamoila sämolömelë.

41 Amala säsegi, ea fefeädimadi nefolalebe amolima sähalea, Nemola fisi udia dolöla dili, dilida ne neebeawi made, bahila afiala, nulo usilo made dibea ami moholö mosö. Nulo amoda mugabe busa amoiege, ie hamoi hamolasilo amolilege daiai. **42** Mida, ne südea baagoi nebegi, dilia ne molö made i. Ne ödä haläi nebegi, dilia ne ödä made i. **43** Amase, ne näiadodi dolö gabugi, dilia ne mosöa made sigi asi. Ne fagulo maade nebegi, dilia ne fagulo made i. Amase, ne oloi dibegige, galabaia mosöa nebegige, dilia ne made bea misila sämolömelë. **44** Amala säsegi, iliage naba obögësalea, Dafidilo Geloi, di südea baagoi nebegige, di ödä haläi nebegige, di näiadodi dolö gabugige, di fagulo maade nebegige, di oloi dibegige, amase, di galabaia nebegige, nilia amo abola bealahilä, di made ugila negesiola nabulömelë. **45** Amala nabasegi, ea ilima säla obögësalea, Na dilima dofä sähago. Dilia nelebo sulubadela afädë holöbö gidogofalü neebe amoma made hamoi amoda, dilia nema made hamoila sämolömelë. **46** Amai gabugi, ilida së nahamu namolöia ami moholömelë. Gaso, mogoi hamolo amolida namolöi namolö dibea ami moholömelëla Yesuea säla wagai.

26

*Busa dolö amolia Yesu baagomäia nufulöla
didiäha dilo
(Maga 14.1-2, Ulugu 22.1-2, Yone 11.45-53)*

1 Yesuea ado amoli sulubadela sähä maade-lahilä, ie bögëla aulo amolima sähalea, **2** Segeyo

äudä namolö gabulahilä, Baagila Asi Segeye besela galamolö amoda dilia dawa.* Hä, Dolöie Malö amo i fügäigi baala negemäia, odoaie naabogi gausimolömeläla säi.

³ Segeyo amo gala, gobela ilo busa nefolalo amola, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amolali, gobela ilo Busa Edefade, amoie äida Gaiafasa, amoie mosöa gegedoi. ⁴ Ilia Yesu abeahämola oodolahilä, nufudala baagomäia gau-molödula geleä didiäha difolalo. ⁵ Ilia sähalea, Amamolö gaso, Segeyo Edegi gedosolo amo gala made, udia dolöea gelola üala dodogöla säloeala säi.

*Udia afädëa Yesuie busagia weli söga negei
(Maga 14.3-9, Yone 12.1-8)*

⁶ Yesu e sege Bedani ami gudubu hamoi Saimonoea mosöa sebegi, ⁷ udia afädëa weli hedabi gafisigäi hädo elöi muni edefadea nelo amo gaula, e sebea ami misi. Yesu e ami molö naha sebegi, udia amea weli ödä i igia hamoigi osala negei dilo amo, ie busagia söga negei. ⁸ Amala hamoi amo, ie bëgëla aulo amolia bealahilä, ilia habobala sähalea, Faeagasebegoda edoiedu. ⁹ Ameada bidi edefade nealahilä, muni amo busadäoigali iyalabiola säi. ¹⁰ Yesuea ilia habobasebe amo dawadigi nea, ea ilima sähalea, Dilia e edoie yölasisa. Eada nema mala hedabi hamosebemelë. ¹¹ Busadäoida dilibalä namolöi namolömelë. Gaso, neda dilibalä namolöi namolö mademelë. ¹² Udia amea nie domalogi weli negei amoda, ne baumolö amoie

* **26:2:** Baagila Asi Segeyola säi amoda, Isilaleie malö made nufudala, baagila awäla, Isibiie dolö malö abulümi amoli nufudaha maadei amoie helësela obëgëlo segeyola säi.

daiai. ¹³ Na dilima dofä sähago. Ado Mala Hedabi gowe sege föi sulubadelagi säla olelesaleada, e helèselahilä, ea hamoi amoge säla ïmolömelëla säi.

*Yudasaea Yesu hololömolöie ado afädë negela üi
(Maga 14.10-11, Ulugu 22.3-6)*

¹⁴ Giwilasi amoligi afädë, ie eida Yudasa Isagaliada, e gobela ilo busa neebea ami awälahilä, ¹⁵ ea nabahalea, Na e dilile naabogi gausideläie, diliada negali edo ïmolö gabula nabi. Amala nabasebegi, ilia muni giwi siliba nabülesi ohodoa nidelahilä, egali i.* ¹⁶ Segeyo amilanofela, ea Yesu ilile naabogi gausimolöie fu hogosa nelo.

*Yesu e ie bëgëla aulo amolibalä molö naha dilo
(Maga 14.12-21, Ulugu 22.7-14, 22.21-23, Yone
13.21-30)*

¹⁷ Segeyo Edefadegi beledi edelo yidila made gobela molö amoie segeyo bu agesolo amo gala, bëgëla aulo amoli maalahilä, Yesuma nabahalea, Dia Baagila Asi Segeyo molö molö amoie, nilia abidi daiamäia hamesebela nabi. ¹⁸ Amala nabasebegi, Yesuea sähalea, Gaamugi awälahilä dolö amoma gomalä sämalo. Säla Oleleloea sähalea, Nie fuda hä, ga made gabugi, nie bëgëla aulolali, Baagila Asi Segeyo amoie molö molö amo na dibalä nuduläla säila sämalola säi. ¹⁹ Amala säsebegi, bëgëla aulo amolia Yesuea säi amo gadola hamola, Baagila Asi Segeyo amoie molö molöie daiai.

* **26:15:** Muni giwi siliba nabülesi ohodoa go, walioda aboläiadu nilia dawa made. Goda holöbö muni edefade. Hamoi hamolo dolöea aube bia gadoigige, gafeia gadoigige bidi nelo amo gadoi. Madiu 27.9-10 amoge bimalo.

²⁰ Deadifali, Yesu e giwilasi amolibala molö naha sefolalo. ²¹ Ili molö naha sefolalea, ea sähalea, Na dilima dofä sähago. Dili sebegogi afädëa ne hololöla odoaïe naabogi gausimolömelä säi. ²² Amala säsebegi, ilile asigia edefade yöia idogolahlilä, hido hidolaea ema säla didigahalea, Dafidilo Geloi-e, nale, ma nalela säla didigai. ²³ Amala säla didigasebegi, Yesuea säla obögësalea, Dolö nebalä falogi naabo gaalu digai ameada, ne hololöla odoaïe naabogi gausimolömelä. ²⁴ ïe säla dëdëla negei dibe amo gadola, Dolöie Malöda baagomolö. Gaso, Dolöie Malö e hololöla odoaïe naabogi gausisse dolö amoda, asigii gabumelë. E emea made neegela ägüi galebeda, e hedabi aligilabiomelä säi. ²⁵ Yudasa, e hololöla odoaïe naabogi gausimolö amea nabahalea, Säla Olelelo-o, nalela nabi. Amala nabasebegi, ea ema sähalea, Dihü säse gomelä säi.

Yesuea beledile wani ödäle ïe bëgëla aulo amoligali i

(Maga 14.22-26, Ulugu 22.15-20, Age Golidi 11.23-25)

²⁶ Ili molö naha sefolalea, Yesuea beledi afädë nealahilä, Godema nesegei. Nesegelahilä, ea beledi dagabodasila, bëgëla aulo amoligali iahalea, Goda nïe domalomelä säi. ²⁷ Amala sälähilä, ea gaabogi usi amo neala gaula nea, Godema nesegealahilä, iligali iahalea, Dili sulubadelaea go hä, gobe dadagabola mualo. ²⁸ Goda nïe healemelä. Asialo made ado elöi säla negemolöie healemelä. Nafade hamoi amoli hämäia, udia dolö yafiegali besighawé. ²⁹ Na dilima sähago. Segeyo wila nofela, ne

wani ödä bu elö made naala nelolahilä, Naadoea Beaha Maadela Sigi Neebea ami nea, dilibalä bu elö molömelëla säi.

³⁰ Amala sälahilä, ilia gë afädë udälahilä, Olibebia afiai.

*Fidaea Yesu dawa madela sämolömelëla säi
(Maga 14.27-31, Ulugu 22.31-34, Yone 13.36-38)*

³¹ Olibebia afiahalea, Yesuea ilima sähalea, Walio gasigi, dili sulubadelaea, nema hamosebe amo beahalea, dilile asigi afädë negeigo digamolömelë. Mida, ado säla dëdëla negei dibe amea sähaleada,

Na sugua sibi sigi aligilo nufudasegi, sugua sibida fisäla dusudasila afufumolömelëla

säla dëdëla negei dialea. ³² Amamolö gaso, ne nowelasisegi, na dili baagila, nedale Galili monholömelëla säi. ³³ Amala säsebegi, Fidaea ema säla obëgësalea, Dima hamosebe amo bealahilä, sulubadeliae asigi afädë negei amo digaseda, neda dofä made amamolömelëla säi. ³⁴ Amala säsebegi,

Yesuea ema sähalea, Na dima dofä sähago. Walio gasigi gagalugo gawalia made gäla neëgi, dia ne dawa madela nafi bu ohodoala sämolömelëla säi.

³⁵ Amasebegi, Fidaea ema sähalea, Neda dibalä gaalu baagomolö galëge, ameada na di dawa madela dofä made sämolömelëla säi. ïe bëgëla aulo amoli sulubadelaeage amalamu säla didigai.

*Yesu e Gesemani sagaia Godebalä adoi
(Maga 14.32-42, Ulugu 22.39-46)*

³⁶ Yesu e ilibalä sege ëi Gesemani besela galalahilä, ea bëgëla aulo amolima sähalea, Ne holöbö gasi gala Godema adose gaaluda, dili wi sefolamialola säi. ³⁷ Amala sälahilä,

Fidage, Sebediie malö äudä amolege, ea ili sigi awälahilä nea, ie iso asigia yöia idogola, säosäosa nelo. ³⁸ Amala nea, ea ilima sähalea, Nie iso asigia edefademalä yöia idogosalea, ne baagomolö gabumelë. Dili gui nea, nihilígila idihë namolölamelëla säi. ³⁹ Amala sälahilä, e holöbö gasi gala, nagadaia gumusula dia idogola dialea, Godema sähalea, Nie Naado, asiamolö fu galëda, gaabogi usi molö amo na asiamäia. Amamäia gaso, na hamese amo gadola made, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴⁰ Amala sälahilä, ea ie bëgëla aulo sebea ami awäla beahaleamelebe, ili süwia adi dibe amo bealahilä, ea Fidama nabahalea, Dilia nebalä aoa afädë idihë namolö ulïsebele. ⁴¹ Nafadea dili fedogola melëloea, idihë nea, Godema adosa namialo. Dofä. Asigiada hamomolöila helësësa neago gaso, domaloda wäbëai nebegola säi. ⁴² Amala sälahilä, e bu agedu obëgëla, Godema adosalea, Nie Naado, go made asiala, muäia galëge, dia hamese amo gadola hamomäiamelëla säi. ⁴³ Amala sälahilä, e bu obëgëla maala beahaleamelebe, ili süwia adi dibe meli. Mida, ilile si gafodo amo hä, gadugisalea amai. ⁴⁴ Ili ami bu elö dígila awälahilä, ea bu osoda Godema dafidi säi amo gadola wäla säi. ⁴⁵ Amala sälahilä, ie bëgëla aulo amoli sebea ami bu obëgëla, ea ilima sähalea, Dili süwiamu diala, hele saleale. Bimo. Fu hä, ga madesebego. Dolöie Malö amoda, nafade hamolo amolile naabogi hololöla gausisebemelë. ⁴⁶ Dili hä, nowemo. Afiadi. Bimo. Dolöea ne hololöla odoaïe naabogi gausimolö amo hä, ga made misi neebemelëla säi.

*Yesu odoaïe naabogi gausi
(Maga 14.43-50, Ulugu 22.47-53, Yone 18.3-12)*

⁴⁷ Yesuea ado amo aso, säha nebegi, giwilasi amoligi Yudasa e misi. Dolö maleia nudulo helebege baialage gaula, ebalä mofiai. Gobela ilo busa amoliage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi amoliage, dolö amoli misialai. ⁴⁸ E hololöla ilile naabogi gausilo amea, ilima dafidi dauala säla iahalea, Na dolö gaula mimise amoda emelë. E gaumalola säla i. ⁴⁹ Ili maalahilä, e hä, Yesu neebea fodolofali maala sähalea, Säla Olelelo-o, di go gabiola sälähilä, e gaula mimi. ⁵⁰ Mimisebegi, Yesuea ema sähalea, Nedoo, dia hamomolö misi amoda hä, hamomola säi. Amala säsebegi, dolö amoli maala, Yesu hä, gaula fëdoi. ⁵¹ Amalebegi, dolö afädë Yesubalä nelo amea, ie helebe besela neawelahilä, gobela ilo Busa Edefade amoïe hamoi hamolasilo amo nufudala, ie gëhe dagala sali. ⁵² Amala hamosebegi, Yesuea ema sähalea, Dia helebego dihi negeia ami negela obëgëmo. Mida, dolö sulubadelaea helebea nudumolöie gauseda, helebea ili nufudala baagosa maademolö gabu. ⁵³ Na nä Naadoma nabaseda, eada waliomu selesaia fii yafie, ami giwilasi amo baagila asi amolida, nema fisiga wemolömelë. Na ema amala nabulö ulila helësësebele. ⁵⁴ Gaso, na amala nabaha galebeda, ado säla dëdëla negei dibe amo gadola, amala hamomolöi dialeala säi amo made gausiala digalabiola säi.

⁵⁵ Amo gala, Yesuea gegedoi amolima sähalea, Fa nelo gaumolöie mulo amo gadola, nudulo helebege baialage gagaulahilä, ne gaumolö misile. Segeyo sulubadelagi, nada Godeïe mosöa säla olelesa sulo amogi, dilia ne made gauui amoda.

⁵⁶ Gaso, bea sälo amolia ado säla dëdëla negei dibe amo gadola gausiala digamolöie, nelebo sulubadela amala hamosamelëla säi. Amala säsebegi, bëgëla aulo amoli sulubadelaea e dígila fisäla awäha maadei.

*Ilia Yesuma gudi nabi
(Maga 14.53-65, Ulugu 22.54-55, 63-71, Yone 18.13-14, 18.19-24)*

⁵⁷ Yesu gaui amolia gobela ilo Busa Edefade Gaiafasa neebea ami, e sigi asi. Mala dawadigi dolöge, dafidilo asigi gäwi dolöge, ili ami gegedoi nefolalo. ⁵⁸ Fida e holöbö hobeala baagiala e bëgëla awäla, gobela ilo Busa Edefadeie mosö yala isogi digalahilä, hä, wagasebe amo bimolöie, hamoi hamolasilo amolibala beaha sulo.

⁵⁹ Gobela ilo busa amoliage, Galisölö dolö amoli sulubadelaeage, e baagomäia nufulöie, dolö odoaea wäfali, Yesuea asiala hamose melëlo amo sämäiala hogoi. ⁶⁰ Hogosebegi, yafiea wäfali, ea asiala hamose melëlo amo säla misi gaso, e nufulöie mi made meli. Made beasebegi, giso hobealafali, dolö äudä maalahilä ⁶¹ sähalea, Egowa sähaleada, Na Godeie mosö go haila digalahilä, segeyo ohodoagi bu ulimolöimelëla säimelëla säi. ⁶² Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefadea nowela aligilahilä, Yesuma nabahalea, Dia ado afädë made säla obögësale. Elea dima säsegoda, abeahämola sähadula nabi. ⁶³ Amala nabasebegi gaso, Yesu e ado saula sulo. Amasebegi, gobela ilo Busa Edefade amea ema sähalea, Gode namolöi neebe amoïe ëigi, dia nilima fädäla sämola säha. Afädë Memelei amoda, dile. Dida Godeie malölala nabi. ⁶⁴ Amala nabasebegi,

Yesuea ema säla obögësalea, Dihï säse gomelë. Gaso, na dilima sähago. Hobealada, Dolöie Malö Geloi Edefade amoïe naabo dafädimadi filahilä, e mu baidilidaia maaha neë bimolömelëla säi. ⁶⁵ Amala säsebegi, gobela ilo Busa Edefade amea, hile fagulo gadelaha nea sähalea, Ea Gode gagadela säsebego. Odoama ea hamoi amoïe nali made nabedelämelë. Hädamade ea Gode gagadela säsebe amo dilia hä, nabi amomelë. ⁶⁶ Dilia abilia helësësebelä nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Eda hä, nufudala baagomolö dialeala säi. ⁶⁷ Amala sälahilä, ilia Yesu e odagia gofedela gagalala, e nufudala iälalei. Odoaeada e naabo gafea nufudalahilä ⁶⁸ sähalea, Afädë Memelei, dolö di nufudase egoweda nowë gabu. Dihï bea säla sämola sähä nelo.

*Fidaea Yesu dawa madela säi
(Maga 14.66-72, Ulugu 22.56-62, Yone 18.15-18,
18.25-27)*

⁶⁹ Amo gala, Fida e segea yala isogi nogila digasia ami sebegi, hamoi hamolasilo dolisä afädë maalahilä ema sähalea, Dige Galili dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷⁰ Amala säsebegi gaso, Fidaea dolö sulubadelaie sidaia ne madela sälahilä sähalea, Ado dia säse goda, na dawa mademelëla säi. ⁷¹ Amala sälahilä, e yala baagido idi dagaboomadi awäha nebegi, hamoi hamolasilo dolisä elöea e bealahilä, ami nefolalebe amolima sähalea, Dolö egoweda Nasalese dolö Yesubalä nawesa aligilo amo gabula säi. ⁷² Amala säsebegi, Fidaea migalia diigila, bu elö ne madela gelola sälahilä sähalea, Dolö amoda na dawa mademelëla säi. ⁷³ Hobeala, dolö odoa

ami nefolalebe amolia maalahilä, Fidama sähalea, Dida dofä amoligi gabu. Dia adosebegoea dihiidi ulufadigisebegomelëla säi. ⁷⁴ Amala säsebegi, Fidaea, na we wäfalï säseda, dofä ne Godea së ïmäiala sälahilä, migalïa diigila sähalea, Dolö amo na dawa mademelëla säi. Ea säia gai amole, hä, gagalugo gawalia gäi. ⁷⁵ Amala gäsebegi, Fidaea helësësalea, Yesuea sähalea, Gagalugo gawalia aso, made gäla neëgi, dia ohodoala ne dawa madela sämolömelëla säi amo helësëla obëgëi. Amala helësëla obëgëlahilä, e segea doadigila awäla, gäia güsäla düisa nelo.

27

*Ilia Yesu e Gabena Bailadi neebea sigi asi
(Maga 15.1, Ulugu 23.1-2, Yone 18.28-32)*

¹ Segeyo sagala digase amo gaalu, gobela ilo busa nefolalo amoli sulubadelaeage, udia dolöie dafidilo asigi gäwi nefolalo amoliage, Yesu baagomäia nufulöla säla ado afädë negei. ² Ilia Yesu nafodola sigi awälahilä, Gabena Bailadi e naabogi gausi.*

*Yudasa e baagoi
(Abosolo 1.18-19)*

³ Ilia e nufulöie hamosebe amo bealahilä, Yudasa, Yesu hololölo amea asigi bedefalahilä, muni

* **27:2:** Bailadida Olomo dolö. Olomo ilia, e Yu ilile gamane beaha aligilo gabena namialai. Yu ilia hilidomuda Yesu nufudala baagomolö uli gabugi, Olomo dolö amoliamu nufudala baagomolö dialeala sämolöi dilo. Ameada, Yu ilia Bailadi neebea Yesu sigi asi amo. Yone 18.31 bimalo.

giwi siliba nabüla si ohodoa amo neala gaula, gobela ilo busa amolige, dafidilo asigi gäwi amolige neebea obëgëlahilä.⁴ sähalea, Nada dolö nafade afädë made hamoi hololöi amoda, asiala hamoi gabiola säi. Amala säsebegi, ilia säla obëgësalea, Dia hamoi goda nilile mademelë. Goda dihilemelëla säi.⁵ Amala säsebegi, Yudasaea muni amo Godeïe mosö isogi ami sadia idogolahilä awäla, hümu maagö bëola baagoi.⁶ Amala hamosebegi, gobela ilo busa amolia muni amo neala gaula nea sähalea, Goweeda dolöie heale digamäia hamoi amea, muni goda negelo dibea ami gedola negemolöda dofea mademelëla säi.⁷ Ilia ado afädë negelalahilä, muni amea sege afädë nii. Sege amoda, nagaea sosobene hamolo dolö amoma nii. Udia dolö sege odoadila misi amoli baagosegi baumolöie sege nii.⁸ Amala hamoi amo helëselahilä, sege amoda Heale Segela sälo, amase, walioge amala säha nea.*⁹ Amoda Godea bea sälo Yelemaeama aligila bea säi amo gausiala digai. Ado amoda gomalä. Ilia muni giwi siliba nabüla si ohodoa amo neala gaui. Bidi amoda Isilaleïe malö odoaea dolö goïe bidida gomalä säla negei.¹⁰ Dafidilo Geloia na hamomalai amo gadola, nagaea sosobene hamolo dolö amoïe sege nimolöie, ilia bidi amo ilä säla dëdëla negei dialea.

*Yesuma dida Yu udia dolöie beaha aligilo
ginilela nabi*

(Maga 15.2-5, Ulugu 23.3-5, Yone 18.33-38)

* **27:8:** Ado amea, walioge amala säha neala säi amoda, segeyo walio nili neebeweïe made säi. Amoda Madiuea ie beba dëdësebe amo gaalu segeyo dilo amoïe säi.

¹¹ Yesu Gabenaïe siigi nebegi, Gabenaea Yesuma nabahalea, Dida Yu udia dolöie beaha aligilo ginilela nabi. Amala nabasebegi, Yesuea säla obögësalea, Dihü säse gomelëla säi. ¹² Gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi güwi amoliage, ea asiala hamoimelëla säsebegi, ea ado afädë made säla obögëi. ¹³ Amasebegi, Bailadia ema nabahalea, Ilia dima asiala hamoila säsebego, dia made nabahalela nabi. ¹⁴ Hä, Yesuea ado afädëge made säla obögësebegi, Gabena amo edefademalä fudugi.

Yesu baagomäia nufuöla säi

(*Maga 15.6-15, Ulugu 23.13-25, Yone 18.38-19.16*)

¹⁵ Segeyo Ede amoïe molö nasolo amo galada, Gabenaea galabaia negei afädë fisigähamu aligilo. Udia dolö gegedoi amolia dolö gowe fisigämola säse amo gadola, hilima fisigälasi. ¹⁶ Segeyo Ede amo gala, dolö afädë, ei Balabasa galabaia negei dilo. Udia dolö sulubadelaea ie mala dawadigi. ¹⁷ Udia dolö yafie maala gegedoi nebegi, Bailadia ilima nabahalea, Na nowë dihilima fisigämäiala hamesebe. Balabasa fisigädule, ma Yesu, ema Afädë Memeleila sälo go fisigädulela nabi. ¹⁸ Amala nabi amoïe mida, ilia Yesuma mudialahilä, ie naabogi gausi gabula helësësalea amai.

¹⁹ Amaimo, e gudisalea filo amodaia sebegi, ie udiaeado afädë säsisalea, Dolö mogoi goma afädë made hamomalo. Mida, na walio simasia beala, e helësëla nïe asigi edefade yöia idogoimelëla säi. ²⁰ Amai gaso, gobela ilo busa amoliage, dafidilo asigi güwi amoliage, udia dolö gegedoi

amolima Balabasa fisigähalea, Yesu nufuöla sämäia si nigilasi. ²¹ Amasebegi, hä, Gabenaea ilima nabahalea, Äudä amolegi abodo dihilima fisigämäiala nabi. Amala nabasebegi, ilia säla obögësalea, Balabasamelëla säi. ²² Amala säsebegi, Bailadia ilima nabahalea, Amai galëda, Yesu, ema Afädë Memeleila sälo goma, na abilia hamomäiala nabi. Amala nabasebegi, ili sulubadelaea säla obögësalea, I fügäigi baala negemäiala säi. ²³ Amalebe, ea ilima nabahalea, Mida edogi. Ea edo nafade hamoi gabiola nabi. Amai gaso, ilia gelolafalí uuala sähalea, Eda i fügäigi baala negemäiala sähä nelo. ²⁴ Ea säse amo made nabahalea, ilia gelola üala dodogöla sämolö hamosebe amo bealahilä, Bailadia udia dolö gegedoi amolile sidaia naabo nigime hësalea sähalea, Dolö goïe heale digaseda, asialada nema maademelë. Dihilima gomelëla säi. ²⁵ Amala säsebegi, udia dolö amoli sulubadelaea säla obögësalea, ïe healeda nilïmage, nilile malömage diamäiala säi.* ²⁶ Amala säsebegi, ea Balabasa hilima fisigäi. Amalahilä, odoaea Yesu fëgämalo. Fëgälahilä, e i fügäigi baala negemolö sigi mosalai.

*Ami dolö amolia Yesu gadiaboi
(Maga 15.16-20, Yone 19.2-3)*

²⁷ Amala hamosebegi, Gabena amoïe ami dolö amolia Yesu sigi awäla, Beledoliama mosöa nogila digalahilä, ami dolö odoama gegedomalolahilä,

* ^{27:25:} ïe healeda nilïmage, nilile malömage diamäiala säi amoda gomalä helësëla säi. E nufudala heale digasebe amoïe sëda, hili molöla sähalea säi.

e nogömaloi.* ²⁸ Ami nebegi, ilia ïe fagulo gäi amo gila negesilahilä, fagulo bëi sedade bedefala salugasi. ²⁹ Amalahilä, ëfë äyo gägäi neala nasigila amalela, giniïe busa gadoi hamola ïe busagia salugasilahilä, i dama dagaboige ïe naabo dafädimadi gausi. Ili e mia emo gumu sasagala fia idogola salea, e gadiabola sähalea, Yu udia dolöie beaha aligilo gini-e, di go gabiola säha nelo.* ³⁰ Amalahilä, ilia e gofedela gagalala digi, amase, i dama dagaboi gausi amo fedela neala busagia nufudadigisa nelo. ³¹ Ilia ema amala gagadiabosa nelolahilä, fagulo sedade amo holola, hïle fagulofali amo salugasi. Salugasilahilä, ilia e i fügäigi baala negemolöie sigi asi.

Yesu e i fügäigi baala negei

(*Maga 15.21-32, Ulugu 23.26-43, Yone 19.17-27*)

³² Ili amila doadigila afiahä dibegi, gaamu Sailini ami fii dolö afädë, ïe ëida Saimono gaußala digai. Amalebe, ilia ema Yesuë i fügäi amo gaumalala eegei. ³³ Afialahilä, sege ëi Gologoda besela galai. Gologoda amoda Busa Giwi Segela sälo. ³⁴ Besela galalahilä, ilia wani ödäge gamogai ödäge gegoalahilä, egali muäia ïasebegi, ea nabibilage, molö made helësëi. ³⁵ Amalebe, ilia e hä, i fügäigi baala negelahilä, ïe fagulo gii amo nowëa nimabelela, sadu dahila, ïe fagulo amo amala mogei. ³⁶ Amalahilä, ili ami fia idogola,

* **27:27:** Beledoliama mosöda Gabenaë mosö edefade. Amogida ami dolö amoli aligilo. * **27:29:** Ami dolö ilia Yesu gadiabola dahila neala, beaha aligilo ginia momadolo amo gadola momadolasi. Segeyo amo gaalu, beaha aligilo gini iliada, fagulo bëige, habuga gadoige salugala, i dama dagaboige gaula filo negei.

e idihë sefolalo. ³⁷ Ilia i fügäigi ie busa daia adomoi, ema gudisalea säi amo dëdësalea, Goda Yu udia dolöie beaha aligilo Gini Yesula dëdëla baala negei. ³⁸ Amala hamolahilä, ebalä fa nelo dolö äudä, elö naabo dafädimadi, amase, elö naabo fefeädimadila i fügäigi baala negei. ³⁹ Udia dolö ili amogi baagila afu mafusalea, ema busa dugagila digila gagadia bola ⁴⁰ sähalea, Diada Godeëe mosö haila digilahilä, segeyo ohodoagi ulimolöeai amo, di dihïmu damula mosö. Dida Godeëe malö galëda, i fügäia adogoila digamola säla baagila digisa nelo. ⁴¹ Amaimo, mala dawadigi amoliage, dafidilo asigi gäwi amoliage, gobela ilo busa amoliage, amo gadola wäla gadiabola sähalea, ⁴² Eada udia dolö odoa ugila negelo. Amai gaso, hï e ugila negemolöi made gabu. Eda Isilaleie beaha aligilo gini nea. I fügäia adogoila e walio digaseda, nilia ema asigi afädë negemolö. ⁴³ Ea Godema asigi bogia adogola nelo. Godea e hameseda, ea e ugila negemäia. Mida, ea sähaleada, Neda Godeëe Malöla sälo ameala sähä dilo. ⁴⁴ Fa nelo dolö ebalä i fügäigi baala negei amoleage, amo gadola wäla ema nemoi.

Yesu baagoi

(*Maga 15.33-41, Ulugu 23.44-49, Yone 19.28-30*)

⁴⁵ Eso mogogila awäla eso bëgise gaaluge, sege sulubadela gasilasimu dilo. ⁴⁶ Eso bëgise gaalu, Yesuea gelolafali wela säia adahalea, Eli, Eli lama sabagadanila säi. Amoie mida gomalä, Nïe Gode, nïe Gode, dia ne edogi fisigisisala säi. ⁴⁷ Amo nabalahilä, odoa ami nefolalo amolia sähalea, Goeada Elaia wesebegola säi. ⁴⁸ Hä,

fodolofalï amoligi afädë baluluia awäla, nelebo afädë dahudu gadoi wani ödä gamogai dibea ami gelahilä, i bidigi yaala, egali müäia i. ⁴⁹ Amala hamosebegi, odoa amolia sähalea, Aso. Elaia maala, e damula misiabelela beaha aligidila säi. ⁵⁰ Yesuea bu elö gelola sälahilä, ie namolö amo fisila, hame hä, mosaloi. ⁵¹ Amasebegi, fagulo edefade Godeëie mosöa gosagisi dilo amo, gado-gola gadelala digalahilä, elö eamu eamula negesi. Amase, fogolige maala, igige gäudäla digi. ⁵² Amase, baui amolige doga negesebegi, Godeëie udia dolö baagoi difolalo amoligi, yafie nowelassi. ⁵³ Yesu baagoi amo nowelasisbegi, nowelassi amoli baui amo dígila awäla, gaamu Godea hile nafolai Yalusaleme dibea ami nogila digasebegi, udia dolö yafiea ili meli.

⁵⁴ Ami dolö hädali afädë beaha aligilo ameage, amase, ebalä Yesu idihë nefolalo amoliage fogoli misi amogige, nelebo hamoi amogige beala, edefademalä fudugila bedälahilä sähalea, Wae! Goweda dofä Godeëie malö gabula säi.

⁵⁵ Udiafali yafiea Yesu ugila negemolöie, Galilila e bëgëla mofiai amolige, ami holöbö mia madela sidawewela nefolalo. ⁵⁶ Magadala udia Melige, Yamesele Yosebele eme Melige, amase, Sebediie malö äudä amolele emege, udia amoligi nefolalo.

*Yesuëe domalo baui
(Maga 15.42-47, Ulugu 23.50-56, Yone 19.38-42)*

⁵⁷ Deadifali, Alimadia nelegei yafie negelo dafidilo dolö afädë misi. Dolö amoëe ëida Yosebe. Eege Yesuëe bëgëla aulo nelo. ⁵⁸ E Bailadi neebea maalahilä, Yesuëe domalo amo ema ïmäiala nabi.

Nabasebegi, Bailadia ami dolöea ema neala ïmalai.⁵⁹ Amasebegi, Yosebea Yesuïe domalo amo nealahilä, fagulo nigime baai made, hedabifali amea usulala⁶⁰ gaula awälahilä, hïle igi äbä gähe duwi dilo amogi bausi. Bausilahilä, igi edefade afädë bebugula maala, idi amo dofogasila, e hä asi.⁶¹ Magadala udia Melige, amase, Meli elö amoge, ele Yesu bauui gaalu alömodi sulo.

Ami dolö amolia bauui amo idihë nelo

⁶² Nelebo daialo segeyo amo baagia, segeyo amogi gobela ilo busa nefolalo amolige, Felesi dolö nefolalo amolige, Bailadi neebea awäla gegedolahilä⁶³ sähalea, Dafidilo, dahila nelo goea aso, made baagola nea sähalea, Segeyo äudä nelolahilä osodagi, ne nowelasimolömelä säi amo nilia helësëla obëgëimelë.⁶⁴ Amala säi amea, segeyo ohodoa gogi, odoaea bauui amoïe idi hedabola galahilä, idihë namialamalo. Bëgëla aulo amolia maala, ie domalo amo nealahiläda, udia dolöma hä bauia amila nowelasimeläla säloea. Ilia amala hamola, dahila neala säseda, ea dafidi dahila neala sälo amo baagila moholö gabumeläla säi.⁶⁵ Amala säsebegi, Bailadia ilima sähalea, Ami dolö odoa idihë aligilo namiäia diligali ïahago. Dilia ili sigi awälahilä, ilia bauia ami idihë namialamalo. Dilia gomalä hamomolöila asigisebe amo gadola hamola, bauui hedabola gamalola säi.⁶⁶ Amala säsebegi, ili awäla bauui amo hedabola galahilä, odoaea idi galoo iki amo bebugula auloea nofe negela, idihë aligilo amolima hedabola idihë namialai.

28

*Yesu e baagoiala nowela asi
(Maga 16.1-10, Ulugu 24.1-12, Yone 20.1-18)*

¹ Segeyo Sabada baagibua, saleleie mi gäwi segeyogi, eso mi gäwila säsälosebe amo gaalu, Magadala udia Melile, Meli elölea baui amo bea asi.*
² Ami nebegi, fogoli edefade misi. Dafidilo Geloiïe selesaia fii afädë Hebenila digahalea amai. Digalahilä, selesaia fii amea igi amo bebugula negesilahilä, e amodaia sulo. ³ Selesaia fii amoïe odagida sege yabagelela yo digalo amo gadoi, amase, ie fagulo gäige falelafalü fisi. ⁴ Amogi, idihë aligilo amoli ebalä bedähalea, ili emo gigisëla, baagoi gadoi hamoi.

⁵ Amaimo, selesaia fia udia amolema sähalea, Ali bedämabio. Aliada Yesu i fügäigi baala negei hogola misi amo, na dawamelë. ⁶ Eda wi maade. E negei diloa gowe bea misië. Mida, ea säi amo gadola, nowela asimelë. ⁷ Ali hä, aabela awäla, ie bëgëla aulo amolima gomalä sämalo. Eda baagoiala nowela asimelë. Dili baagila, edale Galili moholö awäha nea, e ami bimolömelëla sämalo. Na hä, alima säi agui amomelëla säi.
⁸ Amala säsebegi, ele bedälage, edefademalä obeägilage, fodolofali bauia amila awäla, ie bëgëla aulo amolima sämolöïe baluluia asi. ⁹ Awäha nebegi, Yesuea ele gausiala digala sähalea, Ali go gabiola säi. Amala säsebegi, ele e mia ga madela maala, ie emogi gaula digala, elea ie ëi gauia adai.
¹⁰ Amasebegi, Yesuea elema sähalea, Bedämabio.

* **28:1:** Saleleie mi gäwi segeyoda, salele ede. Edolo niliada gifalädalüla sälo.

Aliada, nïe nedoolalima, ili Galili mosalamalo. Awäsedä, ilia ne ami bimolömelä sämolö mosalola säi.

Idihë aligilo amolia säi

¹¹ Udia äudä amole awäha nebegi, idihë aligilo odoa awäla gaamu isogi digalahilä, ilia gobela ilo busa amolima nelebo sulubadela hamoi amo säla iaha maadei. ¹² Amala säsebegi, gobela ilo busala, dafidilo asigi gäwi dolöbalä gegedolahilä, ilia ado afädë daiala negei. Ilia muni malei neala, ami dolö amoligali iahalea ¹³ sähalea, Dilia gomalä sämaloo. ïe bëgëla aulo amolia gasigi maalahilä, nilü adidi dibegi, ïe domalo amo fa niimeläla sämaloo. ¹⁴ Amasebegi, Gabenaea ado gowe nabaseda, amoda, nilia ebalä ado hahamogimolömelä. Dilia asiala hamoi made bimäiala säi. ¹⁵ Amala säsebegi, ami dolö amolia muni amo nealahilä, ilima säi amo gadola bëgëi. Amaimo, walioge Yu ilia ado amomu säla daidosa nea.

Yesuea ïe bëgëla auloma hamoi ilia hamomäiaë säi

(Maga 16.14-18, Ulugu 24.36-49, Yone 20.19-23)

¹⁶ Bëgëla aulo gidälasi amoli Galili afialahilä, segebidaia Yesuea säla negeia ami afiai. ¹⁷ Afialahilä, ilia e beala, ïe ëi gauia adai. Amai gaso, odoaeada asigi äudä negei. ¹⁸ Amasebegi, Yesu e ili neeba maala nea, ilima sähalea, Hebeniïege, nagadaiaweïege, geloi sulubadela nema gausisa maadeimelä. ¹⁹ Amala hamoi amea, dili awälahilä, fifii asi sefolalebe amoli sulubadela nïe bëgëla aulo aligimäiaë sämolö mosalo. Amalahilä, dilia Naadoïe ëigige, Malöïe ëigige, Eleloï Gesamiïe ëigige, ili ödägi gelasila,

Madiu 28:20

cxliv

Madiu 28:20

20 na dilia hamomalai amo sulubadela ilia bëgëla
hamomäia olelemalo. Segeyo sulubadelagi ne
dilibalä namolömelë. Amalamu awäla, aligila
wagamolömelëla säi.

Hä amo.

**Edolo Bible
Ruth and the New Testament in the Edolo Language of
Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Edolo long
Niugini**

copyright © 2010-2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Edolo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Mar 2024 from source files dated 12 Mar 2024

688323a7-0b01-555d-b52f-07c624ea681b